

Από το TikTok
στους
δρόμους: Ο
υβριδικός
πόλεμος στην
Ευρώπη
ΣΕΛΙΔΕΣ 24-25

ΟΠΟΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΣΥΛΛΟΓΑΤΑΙ ΣΥΛΛΟΓΑΤΑΙ ΚΑΛΑ • ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ

ΑΡ. 15379 ΤΙΜΗ €2 | www.simerini.com

ΤΟΥΡΚΙΚΟ «ΓΙΟΚ» ΣΤΗΝ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΧΩΡΙΣΤΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑ

ΕΣΤΗΣΕ «ΠΑΡΑΕΠΙΤΕΛΕΙΟ» Η ΟΛΓΚΙΝ ΜΕ ΦΟΝΤΟ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΝ ΚΑΙ Μ' ΕΚΒΙΑΣΤΙΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Ενημερώνεται και λαμβάνει συμβουλές από δικό της δίκτυο
-πέραν του ΟΗΕ- με απόψεις Σχεδίου Ανάν και πιο προχωρημένες

ΣΕΛΙΔΕΣ 8-9

ΑΛΛΟΙ ΧΤΥΠΟΥΝ, ΑΛΛΟΙ ΤΡΑΒΟΥΝ ΒΙΝΤΕΟ

ΞΥΛΟΔΑΡΜΟΙ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΜΕ ΘΕΑΤΕΣ ΚΑΙ ΚΑΜΕΡΕΣ

Τι αναδεικνύει η υπόθεση των Λατσιών, τι δείχνουν οι έρευνες
και πού σταματούν τα συμπεράσματα των αριθμών

ΣΕΛΙΔΕΣ 18-19

Στόχος ΑΚΕΛ: Κομμουνισμός μέσω σοσιαλισμού ΣΕΛΙΔΑ 12

ΑΝΑΞΙΟΠΟΙΗΤΟ ΡΕΥΜΑ ΓΙΑ 77.000 ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ

Στον κάλαθο των αχρήστων €40 εκατ. πράσινης ενέργειας

Εκτοξεύθηκαν κατά 83% οι περικοπές από ΑΠΕ, ενώ η Κύπρος
παραμένει η τρίτη πιο ενεργειακά εξαρτημένη χώρα της ΕΕ ΣΕΛΙΔΕΣ 10-11

ΝΕΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
ΜΕ ΟΡΙΖΟΝΤΑ ΤΟ 2045

Έργα €160 εκατ. αγκυροβολημένα για άλλη μια δεκαετία

ΣΕΛΙΔΑ 15

ΑΓΩΝΑΣ ΔΡΟΜΟΥ
ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ
Στον «αέρα»
δεκάδες θέσεις
στα Ολοήμερα

ΣΕΛΙΔΑ 14

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Το μοντέλο που
μειώνει το κόστος
ρεύματος κατά 23,4%

ΣΕΛΙΔΕΣ 22-23

ΕΠΕΤΕΙΟΣ
ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ
150 χρόνια
«Εστία»
με κυπριακή
υπογραφή
ΣΕΛΙΔΕΣ 2-3

ΤΟ ΑΔΙΕΞΟΔΟ ΑΘΗΝΩΝ, ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ
Η Άγκυρα προελαύνει
διπλωματικά στη Λιβύη

ΣΕΛΙΔΕΣ 4-5

- ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ “
- ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ
Η κυπριακή κουλτούρα ύβρεων
απέναντι στον ήρεμο διάλογο
ΣΕΛΙΔΑ 7
- ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ
Η σημασία της εθνικής
στρατηγικής έναντι της Τουρκίας
ΣΕΛΙΔΑ 5
- ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΒΑΣ
Το κόστος της ισχύος
και η νέα ευρωπαϊκή ισορροπία
ΣΕΛΙΔΑ 28
- ΤΑΣΟΣ ΓΙΑΣΕΜΙΔΗΣ
Γαλλία: Η τιμή της πολιτικής αδυναμίας
και ο λογαριασμός για την Ευρώπη
ΣΕΛΙΔΑ 21
- ΑΝΔΡΟΥΛΑ ΓΚΙΟΥΡΦ
Τα σύνδρομα κατωτερότητας στο
ΑΚΕΛ και οι «επίλεκτοι» της Δεξιάς
ΣΕΛΙΔΑ 28

ΘΕΣΗ “

Καζάν-καζάν...

Αρχικά είχαμε τις
φουρτούνες,
που προκλή-
θηκαν από τα
ήρεμα νερά του
Αιγαίου, και
τώρα ήρθαν οι τραμου-
ντάνες από τον στρατηγό
Χαφτάρ και την παράνομη
επικύρωση του τουρκολι-
βυκού μνημονίου. Και την
ίδια στιγμή, στην Κύπρο, ο
«ευρωπαϊστής» Ερχιουρ-
μάν και «αρχιερέας της
λύσης», απαντά αρνητικά
στην πρόταση του Προέ-
δρου Χριστοδουλίδη για
άνοιγμα της περικλειστής
πόλης της Αμμοχώστου και
του λιμανιού της. Και μη
χειρότερα...

Συνέχεια στη σελίδα 2

ΘΕΣΗ

Οι αποτυχίες διαδέχονται η μία την άλλη. Και η μυσική διπλωματία Αθηνών και Άγκυρας αποκαλύπτεται από τον Χακάν Φιντάν. Όπως είπε ο Τούρκος Υπουργός Εξωτερικών: 1. Ο κ. Μπισοτάκης έστειλε τον «κηδεμόνα» του, δηλαδή τον Γάλλο Πρόεδρο, Εμμανουέλ Μακρόν, να διαπραγματευτεί με τον Τούρκο ομόλογό του πώς θα επιλυθεί το θέμα του καλωδίου που θα συνδέει Ελλάδα, Κύπρο, Ισραήλ. 2. Η χώρα του δεν έχει πρόθεση να παρενοχλήσει το έργο του καλωδίου, φτάνει να υπάρχει γραπτή ενημέρωση ακόμη και από τον πλοίαρχο του πλοίου.

Πονηρά δε σκεπτόμενος ο Έλληνας Υπουργός των Εξωτερικών, Γιώργος Γεραπερίτης, έσπευσε να πει ότι η Αθήνα δεν θα δώσει γραπτό κείμενο στην Τουρκία, από την οποία να ζητά άδεια για έρευνες ή πόντιση καλωδίου. Πού είναι το τρικ της υπόθεσης; Επί τη βάση του Διεθνούς Δικαίου της Θάλασσας και δη του άρθρου 79, καμιά άδεια δεν αξιώνεται από το παράκτιο κράτος, στο οποίο ανήκει η ΑΟΖ για την πόντιση καλωδίου, πόσω μάλλον

για την πορεία πλοίου. Εκείνο που μπορεί να συμβεί, για κάποιους λόγους, όπως οικολογικούς π.χ. ή ασφάλειας της ναυσιπλοΐας, είναι η ενημέρωση του παράκτιου κράτους, που έχει δικαιοδοσία επί της ΑΟΖ.

Επί τούτων επισημαίνονται τα εξής: Η Τουρκία δεν αξιώσε όπως λάβει γραπτό κείμενο για να δώσει άδεια πλεύσης, αλλά γραπτή ενημέρωση, την οποία, όμως, δεν έχει δικαίωμα να ζητήσει. Γιατί; Διότι δεν είναι εντός της δικής της ΑΟΖ που πλέει το όποιο σκάφος. Εάν δοθεί γραπτή ενημέρωση, την οποία φαίνεται να αποδέχεται ο κ. Γεραπερίτης, τότε είναι ως να δίνεται η δυνατότητα στην Άγκυρα να ισχυρίζεται ότι ασκεί δικαιοδοσία εντός της θαλάσσιας περιοχής, όπου, με βάση το Διεθνές Δίκαιο, θα είναι δυνατό να εκτείνεται η ελληνική ΑΟΖ.

Πού οδηγεί η λογική Γεραπερίτη; Στο «καζάν-καζάν», όπως λένε οι Τούρκοι. Ελληνιστί, αμοιβαίο όφελος, αλλά πάνω στη δική μας πλάτη και στην εφαρμογή της εξής πολιτικής: Καλωδίο έναντι μορφής κυριαρχίας...

Παρουσία της πολιτικής και εκκλησιαστικής ηγεσίας, η επέτειος της ιστορικής εφημερίδας στο Πανεπιστήμιο Κύπρου

150 χρόνια «Εστία» με κυπριακή υπογραφή

Η Λευκωσία τίμησε την ιστορική εφημερίδα, που συνδέθηκε όσο λίγες με τον Κυπριακό Ελληνισμό

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

του Πανεπιστημίου Κύπρου, με συντονιστή τον διευθυντή της εφημερίδας, Μανώλη Κοπάκη. Στην αίθουσα βρίσκονταν, μεταξύ άλλων, ο Πρόεδρος της Ελλάδας Κωνσταντίνος Κόλλιας, υπουργοί, βουλευτές, εκπρόσωποι κομμάτων, διπλωμάτες και προσωπικότητες της δημόσιας ζωής.

Η παρουσία προσώπων από διαφορετικούς πολιτικούς χώρους έδωσε ιδιαίτερο χαρακτήρα στη βραδιά, με

κοινό σημείο αναφοράς τη μακρόχρονη παρουσία της εφημερίδας και τη σχέση της με το νησί.

Ο Μανώλης Κοπάκης εξήγησε από την αρχή γιατί επελέγη η Λευκωσία. Χαρακτήρισε τον εορτασμό στην Κύπρο «χρέος τιμής» και μίλησε για την «Εστία» ως φωνή της Κύπρου στην Αθήνα, η οποία, όπως είπε, χτυπά το καμπανάκι στην πολιτική ηγεσία όταν απαιτούνται εθνικά ζητήματα. Συνέδεσε την αποστολή αυτή με την ενότητα του Ελληνισμού, την κοινή γλώσσα, την ιστορία και τους αγώνες των δύο τόπων.

Ο εκδότης Ιωάννης Φιλιππίδης θυμίσει ότι η σχέση της εφημερίδας με την Κύπρο αρχίζει σχεδόν μαζί με την έκδοσή της. Αναφέρθηκε στις προσδοκίες της περιόδου της Αγγλοκρατίας και στην επιμονή της «Εστίας» να προβάλλει τις κυπριακές διεκδικήσεις. Για τη σημερινή εφημερίδα μίλησε με έμφαση στην προσήλωση στην αλήθεια και στις αρχές που, κατά τον ίδιο, της επέτρεψαν να διατηρήσει τη φυσιογνωμία της. Διαβεβαίωσε ότι θα συνεχίσει την πορεία της, υπερασπιζόμενη την Κύπρο και τα ζητήματα του Ελληνισμού.

Το «ευχαριστώ» του Χριστοδουλίδη

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας χαρακτήρισε την εκδήλωση σημαντική στιγμή για τον Ελληνισμό και ευχαρίστησε δημόσια τη διεύθυνση και τους ανθρώπους της «Εστίας» για τη διαχρονική συμβολή τους στην προβολή του Κυπριακού.

Μάλιστα, αμφισβήτησε την εκτίμηση ότι το εθνικό ζήτημα δεν απασχολεί πλέον το κοινό στην Ελλάδα. Ως παράδειγμα επικαλέστηκε την ανταπόκριση που διαπίστωσε προσωπικά στις εκδηλώσεις του 2024 για τα 50

Στη Λευκωσία επέλεξε να γιορτάσει τα 150 χρόνια της ιστορικής «Εστίας», και η επιλογή κάθε άλλο παρά τυχαία ήταν. Η εφημερίδα, που εκδίδεται στην Αθήνα από τον 19ο αιώνα, πέρασε το μεγαλύτερο μέρος της πορείας της στα χέρια της κυπριακής οικογένειας Κύρου, ενώ το Κυπριακό βρέθηκε επανειλημμένα στα πρωτοσέλιδά της. Το βράδυ της Δευτέρας, 19 Οκτωβρίου, στην Αίθουσα Τελετών του Πανεπιστημίου Κύπρου, την επέτειο τίμησαν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο Αρχιεπίσκοπος, ο τέως Πρόεδρος Νίκος Αναστασιάδης, ο πρώην Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας Προκόπης Παυλόπουλος και εκπρόσωποι της πολιτικής και πνευματικής ζωής των δύο χωρών. Στις ομιλίες αναδείχθηκαν οι αγώνες του Κυπριακού Ελληνισμού, η συμβολή της «Εστίας» στην προβολή τους, οι σημερινές διεκδικήσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η δημοσιογραφία. Μια επέτειος στην Κύπρο, εκεί όπου φτάνουν βαθιά οι ρίζες μιας από τις ιστορικότερες εφημερίδες του Ελληνισμού.

«Χρέος τιμής» ο εορτασμός στην Κύπρο

Η εκδήλωση, με τίτλο «150 Χρόνια «Εστία» - Ελλάδα - Κύπρος», πραγματοποιήθηκε στην Αίθουσα Τελετών

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Έτος 46ο - 1η Έκδοση 3 Φεβρουαρίου 1976

Εκδότης και Συνιδρυτής: Κώστας Ν. Χατζηκωστής

Διατελέσας Διευθύνων Σύμβουλος: Άντνης Χατζηκωστής (2002-2010)

Διευθυντής Εκδοτικού Οίκου Δίας: Χρυσάνθος Τσουρούλλης

Βοηθός Αρχισυντάκτης: Ανδρέας Κόκκινος

Advertising Specialist: Καρολίνα Νεοκλέους

Λειτουργός Εμπορικού: Ελισάβετ Ηρακλέους

Brand Manager: Σωτήρης Κυριάκου

Δημιουργικό: Χάρης Κατσιάμης

Ιδιοκτησία: Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ

Κεντρικό Τηλέφωνο Επικοινωνίας: 22580580,

Φαξ: 22580518

Εμπορικό Τμήμα: 22580513, 22580491, 22580487, Φαξ: 22580455

Ιστοσελίδα: www.simerini.com

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: sintaxi@simerini.com

Λεωφόρος Άντη Χατζηκωστή 31 και Αρχαγγέλου Γωνία, 2059 Στρόβολος, Λευκωσία.

Εκτύπωση: MILKRO DIGITAL CYPRUS LTD

Διανομή: Kronos Public Ltd

Copyright © Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ

Απαγορεύεται αυστηρώς η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά προτίμηση ή κατά διασκευή απόδοση του περιεχομένου (κειμένου ή φωτογραφίας) με οποιονδήποτε τρόπο, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφηση ή άλλο, χωρίς τη γραπτή έγκριση ή άδεια του εκδότη Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ.

PDF EDITION

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΗ «Σ» ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ

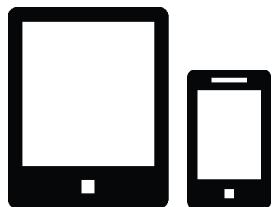
SMARTPHONES

ΚΑΙ TABLETS

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

Για έγκυρη και αξιόπιστη ενημέρωση στο

www.simerini.com.cy

χρόνια από την τουρκική εισβολή. Σε αυτήν την προσπάθεια διατήρησης του ενδιαφέροντος της ελλαδικής κοινής γνώμης, αναγνώρισε ουσιαστική συνεισφορά στην εφημερίδα.

Ο Νίκος Χριστοδουλίδης αφιέρωσε μέρος του χαιρετισμού του στη δύσκολη θέση του έντυπου Τύπου. Μίλησε για την παραπληροφόρηση, τις ψευδείς ειδήσεις, την ανεξέλεγκτη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης και τις αλλαγές που επιφέρουν οι ψηφιακές πλατφόρμες.

Επανέλαβε ότι οι δημοσιογράφοι έχουν δικαίωμα να ελέγχουν και να ασκούν αυστηρή κριτική στην εξουσία, εφόσον αυτή στηρίζεται σε επιχειρήματα, ενώ υπενθύμισε και τα μέτρα οικονομικής στήριξης της έκδοσης και διανομής εφημερίδων στην Κύπρο.

Οι Κύρου και η κυπριακή σφραγίδα

Το γιατί μια αθηναϊκή εφημερίδα επέλεξε την Κύπρο για μια τόσο σημαντική επέτειο φωτίστηκε μέσα από την ιστορική ομιλία του Πέτρου Παπαπολυβίου, επίκουρου καθηγητή Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Η «Εστία» ξεκίνησε το 1876 ως λογοτεχνικό περιοδικό, έγινε ημερήσια εφημερίδα το 1894 και από το 1900 μέχρι το 2015 συνδέθηκε εκδοτικά με την κυπριακή καταγωγή οικογένεια Κύρου.

Ο Αδωνis Κύρου, γεννημένος στη Λευκωσία το 1872, συνέδεσε την πορεία της οικογένειας με τα ζητήματα του Κυπριακού Ελληνισμού. Ο Παπαπολυβίου στάθηκε στη βοήθεια προς τους Κύπριους εξορίστους των Οκτωβριανών του 1931, στη συμμετοχή Κυπρίων εθελοντών στον πόλεμο του 1940, στην οργάνωση κυπριακού

συσσιτίου στην κατοική Αθήνα, στο Ενωτικό Δημοψήφισμα του 1950 και στην υποστήριξη του Αγώνα της ΕΟΚΑ.

Υπενθύμισε, ακόμη, τη συμμετοχή της οικογένειας Κύρου στους κυπριακούς συλλόγους των Αθηνών, ήδη από την Κυπριακή Έκθεση στο Ζάππειο το 1901, καθώς και την παρουσία Κυπρίων λογίων και πολιτικών στις σελίδες της εφημερίδας.

Η ομιλία του έδωσε συγκεκριμένα ονόματα, χρονολογίες και περιστατικά σε μια σχέση που ξεπερνά κατά πολύ τη συντηρημένη δημοσιογραφική κάλυψη ενός εθνικού ζητήματος. Πρόκειται για ανθρώπους που είχαν προσωπικούς και οικογενειακούς δεσμούς με την Κύπρο και τους διατήρησαν μέσω της εκδοτικής τους δραστηριότητας στην Αθήνα.

Παυλόπουλος: Η Ευρώπη έχει υποχρέωση απέναντι στην Κύπρο

Ο πρώην Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας, Προκόπης Παυλόπουλος, συνδύασε την αναφορά στην ιστορική στάση της «Εστίας» με μια πολιτική

“
Μεταξύ των προσκεκλημένων ήταν οι υπουργοί Εύη Τσολάκη, Χρήστος Σενέκης και Νεόφυτος Χαραλαμπίδης, ο Ευριπίδης Στυλιανίδης, ο Ανδρέας Μαυρογιάννης, ο Νίκος Κατσουρίδης, ο Μάριος Πελεκάνος και άλλες προσωπικότητες

παρέμβαση για το Κυπριακό.

Υπενθύμισε την προσήλωση της εφημερίδας στον αγώνα για την Ένωση και επικαλέστηκε, μεταξύ άλλων, τα λόγια του Κυριάκου Μάτση για τους δεσμούς με την Ελλάδα. Στη συνέχεια επικεντρώθηκε στις προϋποθέσεις επίλυσης του Κυπριακού, τις οποίες συνέδεσε με την πλήρη εφαρμογή του Διεθνούς και του Ευρωπαϊκού Δικαίου.

Ζήτησε από την Ευρωπαϊκή Ένωση να αντιμετωπίσει το Κυπριακό ως ζήτημα που αφορά δικό της κράτος-μέλος και να αναλάβει τις ευθύνες που

απορρέουν από αυτήν την ιδιότητα.

Αναφέρθηκε, επίσης, στις τουρκικές διεκδικήσεις, στα δικαιώματα της Κύπρου στη θάλασσα και στην ηλεκτρική διασύνδεση Ελλάδας-Κύπρου, επιμένοντας στην ανάγκη ευρωπαϊκής στήριξης του έργου.

Ολοκληρώνοντας, έθεσε το ερώτημα ποια Ελλάδα και ποια Κύπρο θα παραδώσουν οι σημερινές γενιές στις επόμενες, υπογραμμίζοντας την ευθύνη διαφύλαξης της εθνικής κυριαρχίας.

Ο χαιρετισμός του Αρχιεπισκόπου

Ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Γεώργιος στάθηκε στο μέγεθος του επιτεύγματος της συμπλήρωσης 150 χρόνων. Για να παραμείνει μια εφημερίδα ζωντανή επί ενάμιση αιώνα, ανέφερε, χρειάζεται το όραμα των πρωτεργατών της να μεταφέρεται σε διαδοχικές γενιές ανθρώπων.

Υπογράμμισε ότι μέσα από τις σελίδες της «Εστίας» μπορεί κανείς να παρακολουθήσει την πολιτική, κοινωνική και πνευματική διαδρομή της Ελλάδας σε τρεις διαφορετικούς αιώνες. Ευχήθηκε στην εφημερίδα να συνεχίσει να υπηρετεί την αλήθεια και την προβολή των δικαίων της Κύπρου.

Στην εκδήλωση παρέστη και ο τέως Πρόεδρος, Νίκος Αναστασιάδης, ο οποίος, στις δηλώσεις του πριν από την έναρξη, στάθηκε στη σημασία της υπεύθυνης δημοσιογραφίας και της δεοντολογίας.

Με την ολοκλήρωση της βραδιάς, η επιλογή της Λευκωσίας είχε αποκτήσει το πλήρες ιστορικό της περιεχόμενο. Η «Εστία» γιόρτασε τα 150 χρόνια της στον τόπο καταγωγής της οικογένειας που κράτησε τα νήια της για περισσότερο από έναν αιώνα, έχοντας στο επίκεντρο της επετείου την Κύπρο, τους ανθρώπους και τους αγώνες της.

ΜΟΛΙΣ ΕΦΤΑΣΕ Η PREMIUM ECONOMY

ARYNA SABALENKA

Η νέα Premium Οικονομική της Emirates είναι εδώ. Αναβαθμίστε την ταξιδιωτική σας εμπειρία την επόμενη φορά που θα πετάξετε από τη Λάρνακα. Χαλαρώστε στα αναπαυτικά δερμάτινα καθίσματα, με ρυθμιζόμενη πλάτη, υποπόδιο κι άφθονο χώρο για να τεντωθείτε. Απολαύστε εκλεκτά γεύματα, σε σερβίτσια υψηλής αισθητικής, μαζί με ένα ποτήρι Chandon. Ζήστε την εμπειρία της Premium Οικονομικής και ανακαλύψτε γιατί αξίζει να κάνετε αυτή την αναβάθμιση.

FLY BETTER

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΚΗΣ

Η επικύρωση του τουρκο-λιβυκού μνημονίου από τη Βουλή των Αντιπροσώπων της Λιβύης δεν αποτελεί απλώς μια νέα εξέλιξη στη διπλωματική αντιπαράθεση της Ανατολικής Μεσογείου. Αναδεικνύει την ενίσχυση της τουρκικής επιρροής στη Λιβύη, τα κενά της ελληνικής διπλωματικής παρουσίας και τις διαφορετικές προσεγγίσεις των διεθνών παραγόντων απέναντι στις τουρκικές επιδιώξεις. Πίσω από την κοινοβουλευτική απόφαση διαμορφώνεται ένα σύνθετο γεωπολιτικό σκηνικό, στο οποίο η Άγκυρα επιχειρεί να εδραιώσει τις θέσεις της, αξιοποιώντας πολιτικές συμμαχίες, οικονομικά συμφέροντα και στρατηγικές συνεργασίες. Για την Αθήνα και τη Λευκωσία, το διακύβευμα δεν περιορίζεται στη νομική αμφισβήτηση του μνημονίου, αλλά επεκτείνεται στη διαφύλαξη των κυριαρχικών δικαιωμάτων τους και στην ικανότητά τους να διαμορφώνουν ενεργά τις εξελίξεις στην περιοχή. Το ερώτημα πλέον είναι κατά πόσον οι διπλωματικές αντιδράσεις θα συνοδεύονται από μια συνεκτική και μακροπρόθεσμη στρατηγική, ικανή να αντιμετωπίσει τα νέα δεδομένα.

Η εδραίωση της τουρκικής επιρροής

Η εξέλιξη αναδεικνύει πρωτίστως την έκταση της τουρκικής διείσδυσης στη χώρα. Ο διευθυντής του Ινστιτούτου Διεθνών Υποθέσεων (IGA), Κωνσταντίνος Φίλνς, εκτιμά ότι η επικύρωση δεν αποτέλεσε κεραυνό εν αιθρία, αλλά αποτέλεσμα συστηματικής προσπάθειας της Άγκυρας να εδραιώσει την παρουσία της στο σύνολο του λιβυκού πολιτικού και στρατιωτικού πεδίου. Όπως επισημαίνει, η Τουρκία έχει επενδύσει σημαντικά κεφάλαια στη Λιβύη και έχει προσφέρει στρατιωτική βοήθεια στον στρατάρχη Χαλίφα Χαφτάρ και στους γιους του, παρά το γεγονός ότι στο παρελθόν βρισκόταν σε στρατιωτική αντιπαράθεση με το στρατόπεδό του.

Σύμφωνα με τον ειδικό, η Άγκυρα κατόρθωσε να πάψει να θεωρείται απειλή για τη Βεγγάζη, ενώ παράλληλα διατήρησε τις εδραιωμένες σχέσεις της με την Τρίπολη, οι οποίες ανάγονται στο 2019. Όμως, η τουρκική στρατηγική δεν περιορίστηκε στη συνεργασία με τη μία πλευρά της διαιρεμένης χώρας. Αντίθετα, επιδίωξε να αναπτύξει σχέσεις και με τα δύο κέντρα εξουσίας και να δημιουργήσει μια λειτουργική φόρμουλα συνύπαρξης ανάμεσα σε πρώην αντιπάλους.

Παρόμοια είναι η ανάγνωση του στρατιωτικού αναλυτή Σάββα Καλεντερίδη, ο οποίος άσκησε έντονη κριτική στην ελληνική εξωτερική πολιτική. Κατά την εκτίμησή του, η Ελλάδα δεν κατάφερε να διατηρήσει ουσιαστική παρουσία ούτε στην Τρίπολη ούτε στη Βεγγάζη, ενώ η Τουρκία αξιοποίησε διπλωματικούς διαύλους, οικονομικά συμφέροντα και επιχειρηματικές συνεργασίες για να διευρύνει την επιρροή της. «Ουσιαστικά δεν είμαστε παρόντες», ανέφερε, περιγράφοντας μια απουσία που, όπως είπε, αφορά όχι μόνο τις επίσημες διπλωματικές επαφές, αλλά

και το πολιτικό και οικονομικό πεδίο, τις επαφές στο παρασκήνιο και την αξιοποίηση πληροφοριών.

Μάλιστα, ο στρατιωτικός αναλυτής απορρίπτει το αφήγημα ότι η επικύρωση αποτελεί παγίδα για την Τουρκία και ότι οι διεθνείς αντιδράσεις θα αναγκάσουν την Άγκυρα να πληρώσει βαρύ τίμημα. Αντιθέτως, θεωρεί ότι η εξέλιξη συνιστά διπλωματική ήττα για την ελληνική πλευρά και προειδοποιεί ότι η παρουσίασή της ως πλήγματος για την Τουρκία δεν αλλάζει τα δεδομένα που διαμορφώνονται στο πεδίο. Παράλληλα, αμφισβητεί ότι ενδεχόμενες ευρωπαϊκές κυρώσεις κατά της Λιβύης θα οδηγούσαν κατ' ανάγκην σε ανατροπή της απόφασης.

Σημαντικό ρόλο στις εξελίξεις φαίνεται να διαδραμάτισε η αλλαγή στην ηγεσία της Βουλής των Αντιπροσώπων. Σύμφωνα με πληροφορίες ξένων ΜΜΕ, ο Ακίλα Σάλεχ, ο οποίος βρισκόταν επί σχεδόν δώδεκα χρόνια στην προεδρία του Σώματος και είχε διατηρήσει διαύλους επικοινωνίας με την Αθήνα και το Κάιρο, αντικαταστάθηκε από τον Αλ Σαλεχίν Αμπντούλ Ναμπί, ο οποίος είχε προηγουμένως διατελέσει επικεφαλής

της κοινοβουλευτικής ομάδας φιλίας Λιβύης - Τουρκίας.

Ο Λίβυος δημοσιογράφος Αχμεντ Χαλίφα, επικαλούμενος πηγές ασφαλείας στη Βεγγάζη, μετέφερε πληροφορίες σύμφωνα με τις οποίες η τουρκική πλευρά άσκησε πιέσεις στον Σαντάμ Χαφτάρ, γιο του στρατάρχη, προκειμένου να επηρεάσει τη νέα κοινοβουλευτική ηγεσία και να προχωρήσει

“

Η Άγκυρα κατόρθωσε να πάψει να θεωρείται απειλή για τη Βεγγάζη, ενώ παράλληλα διατήρησε τις εδραιωμένες σχέσεις της με την Τρίπολη

η επικύρωση. Οι ίδιες πληροφορίες ανέφεραν πως η Άγκυρα άφησε να εννοηθεί ότι νέα καθυστέρηση θα μπορούσε να οδηγήσει σε αναθεώρηση της στήριξής της προς την οικογένεια Χαφτάρ. Οι αναφορές αυτές δεν έχουν επιβεβαιωθεί επισήμως.

ΣΕ ΑΔΙΕΞΟΔΟ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Η Άγκυρα προελαύνει διπλωματικά στη Λιβύη

Ήττα πολυεπίπεδων διαστάσεων για την ελληνική πλευρά

Αντίστοιχα, δημοσίευμα του αραβόφωνου ιστότοπου Arabic Post, το οποίο επικαλείται πηγή των υπηρεσιών ασφαλείας, συνέδεσε την απομάκρυνση Σάλεχ με άτυπες συνεννοήσεις σε συνάντηση στο Παρίσι μεταξύ του Σαντάμ Χαφτάρ και του Ιμπραήμ Νιμπεϊμπί, συμβούλου του πρωθυπουργού της κυβέρνησης της Τρίπολης, υπό γαλλική και αμερικανική αιγίδα. Κατά την ίδια πηγή, οι συνεννοήσεις αφορούσαν και τη δημιουργία των πολιτικών προϋποθέσεων για την έγκριση του μνημονίου. Ούτε αυτή η εκδοχή έχει επιβεβαιωθεί επισήμως, ούτε υπάρχει τεκμηριωμένη συμφωνία ανταλλαγμάτων. Τρεις ημέρες μετά την εκλογή του Αμπντούλ Ναμπί, στις 9 Οκτωβρίου, ο πρόεδρος της Τουρκικής Εθνοσυνέλευσης Νουμάν Κουρτουλμούς του απέστειλε συχαρητήριο μήνυμα, εκφράζοντας την προσδοκία για ενίσχυση της συνεργασίας των δύο κοινοβουλίων.

Σε κάθε περίπτωση, δεν πρέπει να παραβλέπεται ότι η πολιτική σημασία της επικύρωσης συνδέεται με το θεσμικό βάρος της. Ο Φίλνς επισημαίνει ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων δεν έχει ανανεωθεί από τον Ιούνιο του 2014, όταν πραγματοποιήθηκαν οι τελευ-

ταίες βουλευτικές εκλογές στη Λιβύη. Αναφέρει επίσης ότι το μνημόνιο είχε ήδη τύποις κυρωθεί από το Προεδρικό Συμβούλιο, με επίκληση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης. Η νέα απόφαση ενισχύει περαιτέρω τη θέση του στο εσωτερικό της χώρας και, κατά τον ίδιο, καθιστά δυσκολότερη μια ενδεχόμενη μελλοντική αναθεώρηση ή ακύρωσή του. Ο Φίλνς θεωρεί εξαιρετικά απομακρυσμένο το ενδεχόμενο ανάκλησης, καθώς εκτιμά ότι η Λιβύη αποκομίζει τουλάχιστον 20% επιπλέον θαλάσσια ζώνη βάσει της συμφωνίας, δημιουργώντας συμφέροντα που μια μελλοντική ηγεσία θα πρέπει να σταθμίσει.

Διαφορετικές γλώσσες σε Ευρώπη και ΗΠΑ

Η πολιτική ενίσχυση του μνημονίου στο εσωτερικό της Λιβύης δεν ταυτίζεται με τη νομική του αποδοχή από τρίτα κράτη. Η Αθήνα απέρριψε την απόφαση, υποστηρίζοντας ότι η συμφωνία αντίκειται στο Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας και παραβιάζει κυριαρχικά δικαιώματα κρατών της περιοχής, καθώς αγνοεί τα ελληνικά νησιά, πρωτίστως την Κρήτη, κατά την οριοθέτηση των θαλάσσιων ζωνών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξέφρασε στις 21 Οκτωβρίου την έντονη δυσανεξία της, επαναλαμβάνοντας ότι το μνημόνιο δεν συνάδει με το Δίκαιο της Θάλασσας, παραβιάζει κυριαρχικά δικαιώματα τρίτων κρατών και δεν μπορεί να παράγει έννομα αποτελέσματα για αυτά.

Τη διάκριση ανάμεσα στη νομική βάση και την πολιτική πραγματικότητα αναδεικνύει ο Στάθης Κυριακίδης, υποναύαρχος εν αποστρατεία, μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου του Strategy International και σύμβουλος στρατηγικής της Focal Point Cyber Defence. Στην ανάλυσή του σημειώνει ότι η κοινοβουλευτική απόφαση δεν καθιστά νομικά βάσιμο το μνημόνιο, καθώς η οριοθέτηση Τουρκίας - Λιβύης αγνοεί την παρουσία και τα δικαιώματα των ελληνικών νησιών. Επισημαίνει, ωστόσο, ότι η διπλωματική πραγματικότητα δεν εξαντλείται στη νομική επιχειρηματολογία, καθώς μια διεκδίκηση μπορεί να προκαλέσει πρακτικές δυσχερείες όταν συνοδεύεται

ΑΠΟΨΗ **ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ**

Η σημασία της εθνικής στρατηγικής έναντι της Τουρκίας

Τα κράτη του διεθνούς συστήματος έχουν ορισμένους στρατηγικούς στόχους, ανεξαρτήτως αν αυτοί είναι μακροχρόνιοι ή βραχυπρόθεσμοι, έχουν συνοχή ή είναι αντιφατικοί. Με αυτόν τον τρόπο, το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον μίας χώρας δημιουργεί διάφορες απαιτήσεις και είναι η πηγή προκλήσεων και ευκαιριών για την πραγματοποίηση των στόχων και των επιδιώξεων του κράτους. Σε αυτό το πλαίσιο, τα κράτη λειτουργούν ως προσαρμοζόμενες οντότητες που προσπαθούν με την εξωτερική τους πολιτική καθώς επίσης και με την πολιτική ασφαλείας που διαμορφώνουν να διατηρήσουν τις βασικές δομές τους, δηλαδή τα πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά τους χαρακτηριστικά σε αποδεκτά όρια. Τα πιο πάνω συνιστούν την πεμπτουσία για τη διαμόρφωση αυτού που ονομάζεται Εθνική Υψηλή Στρατηγική (Grand Strategy). Με άλλα λόγια, η υψηλή στρατηγική θέτει ιεραρχημένους στόχους λαμβάνοντας υπόψη το διεθνές περιβάλλον και την επιθυμητή θέση μίας χώρας με σκοπό να κινητοποιήσει το ευρύτερο εθνικό δυναμικό και τους πόρους του κράτους προκειμένου να επιτύχει τρεις βασικούς στόχους, α) σταθερότητα, β) ευημερία και γ) ασφάλεια.

Επίσης, ένα άλλο βασικό μέσο της εθνικής στρατηγικής σε μία δημοκρατική κοινωνία είναι η αποδοχή αυτής της στρατηγικής από τον λαό. Όπως ευστόχως επισημαίνει ο Βρετανός θεωρητικός της στρατηγικής, Λίντελ Χαρτ, «η υψηλή εθνική στρατηγική πρέπει να υπολογίζει και να αναπτύσσει και τις ηθικές δυνάμεις, γιατί για να αναπτυχθεί το πνεύμα και η θέληση του λαού, συχνά οι ηθικές δυνάμεις είναι το ίδιο σπουδαίος παράγοντας όσο και η καιοχή πιο συγκεκριμένων μορφών ισχύος». Για την επιτυχή λοιπόν διαμόρφωση εθνικής στρατηγικής είναι αναγκαία η αρμονία της σχέσης μεταξύ Πολιτικής Ηγεσίας και Λαού.

Η ημικατεχομένη από την Τουρκία Κυπριακή Δημοκρατία βρίσκεται σε μία περιοχή δημογραφικής εκρήξεως, όπου οι γεωπολιτικοί και γεωοικονομικοί ανταγωνισμοί και οι συγκρούσεις έχουν αυξηθεί τα τελευταία χρόνια, λόγω των πρωτόγνωρων εξελίξεων στον αραβικό κόσμο, του Παλαιστινιακού, του πολέμου μεταξύ ΗΠΑ – Ισραήλ και Ιράν και της ανακαλύψεως υποθαλασσίου πλούτου στην Ανατολική Μεσόγειο. Επιπλέον, ο γεωπολιτικός χώρος της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι τοποθετημένος μέσα σ' έναν κόσμο παγκοσμίας οικονομικής δραστηριότητας, λόγω των οδών ναυσιπλοΐας και της ενεργειακής σημασίας της Μέσης Ανατολής για τη διεθνή ανάπτυξη. Ως εκ τούτου, η επιβίωσή της εξαρτάται από την ικανότητά της να αντιμετωπίσει αποτελεσματικώς τις εξωτερικές απειλές και να ανταγωνισθεί με επιτυχία σ' αυτόν τον χώρο.

Συνεπώς, είναι αναγκαία προϋποθέσεις για τον σχεδιασμό εθνικής στρατηγικής η ορθή διάγνωση του περιβάλλοντος ασφαλείας και των ευκαιριών και κινδύνων που προκύπτουν, ούτως ώστε να καθοριστεί ο αποτελεσματικότερος συνδυασμός μέσων για την πρόωθηση των ιεραρχημένων πολιτικών στόχων και να αποφευχθεί άσκοπη οπατάλη πόρων και προσπάθειας.

Για να μπορέσει η Κύπρος να αντεπεξέλθει στις ανάγκες της μακράς αντιπαραθέσεως με την Τουρκία πρέπει να δημιουργήσει ένα σύστημα παραγωγής μακροπρόθεσμης εθνικής στρατηγικής και

αυτή η στρατηγική θα πρέπει να σχεδιαστεί από κοινού με την Ελλάδα, διαφορετικά παύει να είναι εθνική. Η Τουρκία, κατά την ιστορική εξέλιξη του Κυπριακού, εφήρμοσε συγκεκριμένη στρατηγική, η οποία, χάρη στην ύπαρξη θεομοθετημένου μηχανισμού λήψεως αποφάσεων -του Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας-, της επέτρεψε να διασφαλίσει: α) τη συνέχεια, β) τη συνοχή, γ) τον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και δ) την αποτελεσματικότητα της πολιτικής της.

Επιπροσθέτως, η εξωτερική πολιτική της Τουρκίας στην ευρύτερη περιοχή, κατά τις τελευταίες δύο δεκαετίες, χαρακτηρίζεται από αναθεωρητικό προσανατολισμό, ηγεμονικές αξιώσεις και ευδιακρίτους στρατηγικούς στόχους, η επιδίωξις των οποίων συνοδεύεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, από την άσκηση και αναγκαστικής διπλωματίας, ήτοι από την απειλή χρήσεως στρατιωτικής βίας, όπως καταδεικνύουν οι τουρκικές στρατιωτικές επιχειρήσεις στη Συρία και η διατήρηση του casus belli κατά της Ελλάδος σε περίπτωση επεκτάσεως των χωρικών της υδάτων στο Αιγαίο.

Οι στρατηγικοί αυτοί στόχοι περιλαμβάνουν: α) την απόκτηση στρατιωτικής υπεροχής, β) την επιδίωξη πυρηνικής δυνατότητας, γ) τη μετατροπή γειτονικών κρατών σε δορυφόρους, δ) την πολιτική εκμετάλλευσής των υδατίνων πόρων, ε) την ανάπτυξη γεωοικονομικής, γεωστρατηγικής και πολιτιστικής διπλωματίας, με έμφαση στους ενεργειακούς αγώνους, στους οδικούς άξονες, στον έλεγχο των θαλασσίων οδών και στην προβολή της ισλαμικής ταυτότητας, και στ) την αξιοποίηση της στρατηγικής σχέσης με τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Οφείλουμε, όμως, να επισημάνουμε και τις στρατηγικές αδυναμίες της Τουρκίας, όπως την εξέλιξη του Κουρδικού, την εσωτερική αστάθεια, τον ανταγωνισμό με τους γείτονες, ιδιαίτερα με το Ισραήλ, και τέλος τη γενικότερη στρατηγική υπερεξάπλωση που χαρακτηρίζει την τουρκική εξωτερική πολιτική.

Συνεπώς, σε επίπεδο εθνικής υψηλής στρατηγικής θα πρέπει να υιοθετηθούν α) η στρατηγική ανασχεώσεως της Τουρκίας, β) η αποφυγή κατευνασμού της Τουρκίας, διότι εκλαμβάνεται ως αδυναμία και αυξάνει τις τουρκικές αξιώσεις, γ) η υιοθέτηση ισορροπημένης στρατηγικής που να μεγιστοποιεί το κόστος για την Τουρκία σε περίπτωση χρήσεως βίας, προκειμένου να παύσει να προκαλεί με την και αναγκαστική διπλωματία, δ) η εκμετάλλευσή των αδυναμιών της (π.χ. αντιπαραθέσεις με τους γείτονες, Κουρδικό, ευρωπαϊκή πορεία, υπερεξάπλωση), ε) η στήριξις του αμυντικού μας σχεδιασμού στις δικές μας δυνάμεις, στ) η ανάπτυξις περιφερειακών στρατηγικών συνεργασιών (π.χ. Ισραήλ), ζ) η έμφασις στην γεωοικονομική διπλωματία, με σωστό στρατηγικό σχεδιασμό στην εκμετάλλευσή του υποθαλασσίου φυσικού πλούτου και τέλος η) η επιδίωξις στρατηγικής σταθερότητας με την Τουρκία μέσω διαπραγματεύσεων από θέση ισχύος.

Το κυρίαρχο πρόβλημα στις ελληνοτουρκικές σχέσεις είναι η εξισορρόπησις της Τουρκίας να αντιμετωπιστεί ο ηγεμονικός της αναθεωρητισμός, διαφορετικά υπάρχει εντόνος ο κίνδυνος δορυφοροποίησης της Ελλάδος και της Κύπρου. Το πρόβλημα των ελληνοτουρκικών σχέσεων δεν είναι ψυχολογικό, είναι πρωτίτως θέμα ασφαλείας. «Ο ισχυρός επιβάλλει όσα του επιτρέπει η δύναμις του και ο αδύνατος υποχωρεί όσο του επιτρέπει η αδυναμία του» (Θουκυδίδης).

από επίμονη πολιτική, διπλωματική δραστηριότητα και στρατιωτική υποστήριξη.

Η στάση της Ουάσιγκτον διαφοροποιείται από τη σαφέστερη νομική διατύπωση των Βρυξελλών. Το Στείι Ντιπάριμεντ απέφυγε να τοποθετηθεί ευθέως επί της νομιμότητας του μνημονίου και κάλεσε τους εταίρους στην Ανατολική Μεσόγειο να επιλύουν τις θαλάσσιες διαφορές μέσω καλόπιστων διαπραγματεύσεων. Στην απάντησή του υπογράμμισε ότι η διεύθυνση των εκκρεμοτήτων εξυπηρετεί τα συμφέροντα όλων των πλευρών και μπορεί να δημιουργήσει προϋποθέσεις για εμπορικές επενδύσεις και έρευνες στην περιοχή. Παράλληλα, ανέφερε ότι Ελλάδα και Τουρκία είναι σύμμαχοι στο ΝΑΤΟ και τις ενθάρρυνε να συζητήσουν διμερώς τις διαφορές τους.

Η αμερικανική τοποθέτηση δεν υιοθετεί την ελληνική θέση, αλλά ούτε διατυπώνει ρητή υποστήριξη προς τη συμφωνία Τουρκίας – Λιβύης. Επιλέγει να εντάξει το ζήτημα στο πλαίσιο των περιφερειακών διαφορών, της διαπραγματεύσεως και της αποκλιμάκωσης. Η επιλογή αυτή, όπως επισημαίνεται στο υλικό, συνδέεται με την επιδίωξη των ΗΠΑ να διατηρήσουν τη συνεργασία μεταξύ δύο συμμάχων του ΝΑΤΟ και να αποφύγουν νέα ένταση στην Ανατολική Μεσόγειο.

Ο Καλεντερίδης από πλευράς του άσκησε κριτική στην αμερικανική προσέγγιση των ίσων αποστάσεων, υποστηρίζοντας ότι μια γενική έκκληση για διάλογο, χωρίς σαφή καταδίκη των τουρκικών ενεργειών, δεν είναι ουδέτερη όταν, κατά την άποψή του, η μία πλευρά παρανομεί και η άλλη αμύνεται.

Οι επιπτώσεις για Ελλάδα και Κύπρο και οι επιλογές που τίθενται

Ο Φίλνς εκμάρ ότι η κίνηση της Βεγγάζης εντάσσεται στην προσπάθεια της Άγκυρας να αυξήσει το κόστος για την Αθήνα, σε μια περίοδο κατά την οποία η Ελλάδα επιδιώκει να προχωρήσει την ηλεκτρική διασύνδεση Ελλάδας – Κύπρου, Great Sea Interconnector (GSI),

καθώς και τη δημιουργία θαλάσσιου πάρκου στο νότιο Αιγαίο.

Ο Καλεντερίδης συνδέει την υπόθεση με τις κινήσεις της Τουρκίας στην Ανατολική Μεσόγειο, αναφερόμενος σε NAVTEX που, σύμφωνα με την περιγραφή του, περιλαμβάνει συντεταγμένες σε θαλάσσια περιοχή η οποία επηρεάζει δυνητικές θαλάσσιες ζώνες της Ελλάδας και της Κύπρου, καθώς και περιοχή που συνδέεται με την ελληνοαιγυπτιακή συμφωνία, έως την Κρήτη. Στέκεται ειδικότερα στη διατύπωση περί συνεννοήσεων και συντονισμού για τον καθορισμό των συντεταγμένων και θέτει ερωτήματα για τη διαδικασία και τον ρόλο εταιρειών που, όπως ανέφερε, συμμετείχαν σε αυτήν. Κατά την εκτίμησή του, η Άγκυρα θα μπορούσε να αξιοποιήσει τη διαδικασία για να προβάλει στο

ότι η Τουρκία μπορεί να θεωρείται παράκτιο κράτος στην περιοχή ανατολικά της Κάσου, εκφράζοντας ανησυχία για τα περιθώρια προβολής των τουρκικών αξιώσεων.

Σύμφωνα με τον αναλυτή, η Ελλάδα δεν μπορεί να περιορίζεται σε διαρκείς εκ των υστέρων αντιδράσεις, αλλά χρειάζεται σταθερή παρουσία στη Λιβύη και μακροπρόθεσμη στρατηγική. Αυτό καταδεικνύει ουσιαστικά η απουσία αποτελεσματικών διαύλων με τις δύο πλευρές της χώρας και η αδυναμία να αξιοποιηθούν οικονομικές και επιχειρηματικές σχέσεις προς υποστήριξη των ελληνικών συμφερόντων.

Από την πλευρά του, ο Κυριακίδης προκρίνει έναν συστηματικό διάλογο τόσο με την Τρίπολη όσο και με τη Βεγγάζη, με σεβασμό στην πολιτική διαδικασία υπό τον ΟΗΕ. Κατά την ανάλυσή του, οι διπλωματικές επαφές θα πρέπει να συνοδεύονται από συγκεκριμένες προτάσεις οικονομικής και τεχνικής συνεργασίας και να μην εξαντλούνται σε μεμονωμένες επισκέψεις ή δημόσιες δηλώσεις. Η τουρκική προσέγγιση προς το στρατόπεδο Χαφτάρ, ενώ η Άγκυρα διατηρούσε δεσμούς με την Τρίπολη, αποτελεί για τον ίδιο παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο μια μακροπρόθεσμη και στοχευμένη πολιτική μπορεί να μεταβάλει τις ισορροπίες.

Σε κάθε περίπτωση, ο Great Sea Interconnector εκτιμάται ότι θα είναι η επόμενη κρίσιμη δοκιμασία. Ο Κυριακίδης υποστηρίζει ότι οι υποθαλάσσιες έρευνες για τη σύνδεση Κρήτης – Κύπρου πρέπει να επανεκκινήσουν χωρίς καθυστερήσεις, με τις προβλεπόμενες αδειοδοτήσεις, αποτελεσματικό επιχειρησιακό σχεδιασμό και στενό συντονισμό με την Κύπρο, τη Γαλλία, την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις ΗΠΑ. Κατά την προσέγγισή του, το έργο δεν αφορά μόνο την ενεργειακή ασφάλεια, αλλά και τη δυνατότητα υλοποίησης νόμιμων δραστηριοτήτων χωρίς να εξαρτώνται από τη συναίνεση τρίτου κράτους. Προειδοποιεί ότι οι καθυστερήσεις δεν θα πρέπει να μετατραπούν σε μόνιμη πρακτική εξαπίας του φόβου τουρκικών αντιδράσεων.

Η τουρκική πλευρά άσκησε πιέσεις στον Σαντάμ Χαφτάρ, γιο του στρατάρχη, προκειμένου να επηρεάσει τη νέα κοινοβουλευτική ηγεσία και να προχωρήσει η επικύρωση

μέλλον τους ισχυρισμούς της περί δικαιωμάτων στην περιοχή.

Στο ίδιο πλαίσιο, ο στρατιωτικός αναλυτής επικρίνει τη συζήτηση για γραπτή ενημέρωση της Τουρκίας σχετικά με δραστηριότητες στην περιοχή, αντί της εξασφάλισης άδειας από την Άγκυρα. Αναφερόμενος στις τοποθετήσεις του Έλληνα Υπουργού Εξωτερικών Γιώργου Γεραπερίτη και του Τούρκου ομολόγου του, Χακάν Φιντάν, υποστηρίζει ότι η ονομασία μιας διαδικασίας ως «ενημέρωσης» δεν αναιρεί τις ενδεχόμενες πολιτικές και διπλωματικές συνέπειές της. Κατά τον ίδιο, το κρίσιμο ζήτημα είναι εάν μια τέτοια διαδικασία θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από την Τουρκία ως επείγουσα για την ενίσχυση των διεκδικήσεών της. Αμφισβητεί, επίσης,

Επιτέλους ευκαιρία για ΑΟΖ...

“
ΛΑΖΑΡΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΣ

ΟΥΔΟΛΩΣ ευνοϊκές για τον «φρεσκαρισμένο» θαλάσσιο τουρκικό επεκτατισμό, στον «τουρκο-λιβυκό» τομέα του, φαίνεται να αποβαίνουν προσώρας οι συντονισμένες διπλωματικές αντιδράσεις Ευρωπαϊκής Ένωσης, Αιγύπτου, Ισραήλ, Ιταλίας, Ελλάδος, Κύπρου, καθώς κι επί του πεδίου ο συσχετισμός στρατιωτικής ισχύος δεν επιτρέπει ούτε διακινδύνευση «θερμού επεισοδίου», ούτε και επιχειρήσεις στρατιωτικού εξαναγκασμού.

- Βέβαια, η τακτική που ακολουθεί στα 24 έτη της μονοκρατορίας του ο Ερντογάν, προς εξυπηρέτηση της νεο-οθωμανικής του στρατηγικής, έδειξε ότι ξέρει να περιμένει ευνοϊκότερες συνθήκες. Μεθοδεύοντας, εν τω μεταξύ, όσο του επιτρέπεται από τους ανιπάλους στο πεδίο, την προώθηση των ερεισμάτων του. Καρδοκώντας για τις καταλληλότερες περιστάσεις. Και επιμένοντας, χωρίς την παραμικρή έκπτωση, στους πάγιους στόχους του. «Ως τα σύνορα της καρδιάς του», κατά την προσφιλή του νεο-οθωμανική έκφραση.

- Στρατηγική, τακτική και μεθοδεύσεις, ευδιάκριτα ορατές σε όλους όσοι έχουν απαλλαγεί από τις παρωπίδες των ψευδαιοθήσεων και των ευσεβοποιισμών, για να μη χάνουν από τα μάτια τους ξεγυμνωμένο, αυθεντικό και ανυποχώρητο, τον νεο-οθωμανικό τουρκικό επεκτατισμό, μέσα στις θολούρες που ενοκύπτουν από «ήρεμα νερά» και παραμορφώσεις φοβικών συνδρόμων και κατευνασμών.

ΔΥΝΑΤΑΙ να εκμηθεύ, στον λογαριασμό των κερδο-ζημιών της περιόδου των «ήρεμων νερών», ότι: Προσφέρθηκε και το χρονικό περιθώριο για την αναγκαία (α) Αύξηση της Στρατιωτικής ΙΣΧΥΟΣ του Ελληνισμού απ' ενός. Και για την προεργασία - προετοιμασία αξιοποίησης αποτελεσματικότερων διεθνών σχέσεων, διακρατικών συνεργασιών και συμμαχιών του ελλαδικού και του κυπριακού μας κράτους απ' ετέρου, που συντελούν στην (β) Αύξηση της Διπλωματικής ΙΣΧΥΟΣ.

- Επιπροσθέτως: Οι ραγδαίες και άκρως επικίνδυνες καταστάσεις που προέκυψαν παγκοσμίως και όλως ιδιαίτερα στην περιοχή, εξ αιτίας της συνεχιζόμενης από 24η Φεβρουαρίου 2022 εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία και του μακελειού της Χαμάς κατά του Ισραήλ από 7η Οκτωβρίου 2023, με τον εκτραχυνθέντα έκτοτε ευρύτερα πόλεμο στη Μέση Ανατολή, προκάλεσαν εξίσου ραγδαίες ανακατατάξεις στους συσχετισμούς ΙΣΧΥΟΣ στην περιοχή και στις επιμέρους διακρατικές σχέσεις. Με διακριτό πλέον ρόλο, στη σκακιέρα, και για την Κύπρο και για την Ελλάδα. Σκακιέρα συμφερόνων, γεω-στρατηγικών, γεω-πολιτικών και γεω-οικονομικών, πολλών άλλων κρατών της περιοχής, της Ευρώπης και μεγαλύτερων δυνάμεων του πλανήτη.

ΑΥΤΕΣ λοιπόν οι περιστάσεις, στη ρέουσα εξέλιξη του συνολικού πλέγματος σχέσεων και συμφερόνων, φαίνεται ότι παρέχουν πλέον την ευκαιρία σε Ελλάδα και Κύπρο για να αποτολμήσουν τις αναγκαίες από πολλών ετών

Στην Θεσσαλονίκη μας για την εθνική επέτειο η καινούργια φρεγάτα «ΚΙΜΩΝ», που πρώτη αποστολή είχε στην Κύπρο. Στην παρέλαση για πρώτη φορά και Διμοιρία Καταδρομών της Εθνικής Φρουράς με επικεφαλής ικανή Ανθυπολοχαγό.

κινήσεις, που δεν είχαν την σοφία, την τόλμη, την γενναιοδωτία και τα υπονόχλια να προωθήσουν:

- Εκκρεμεί από... εικοσαετίας η αναγκαία απόφαση Αθηνών και Λευκωσίας για την οριοθέτηση της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ) Ελλάδος - Κύπρου. Και από... δεκαετίας και πλέον η επίτευξη συμφωνίας Ελλάδος - Κύπρου - Αιγύπτου για την οριοθέτηση των ΑΟΖ των τριών κρατών.

- Αναγκαίο επί τούτου να υπενθυμισθεί και εκείνη η λησμονημένη 8η παράγραφος των Τριμερών Συμφωνιών

είχε υπογραφεί στο Montego Bay στις 10/12/1982. Και συν τω χρόνω υιοθετήθηκε και από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως αναπόσπαστο μέρος του Ευρωπαϊκού Δικαίου. Ορθώνοντας τότε ευθέως τα πρόβλημα, απέναντι στις εκδοχές και τα επικειρήματα της τουρκικής επεκτατικής θαλάσσιας βουλιμίας.

ΧΡΗΣΙΜΗ είναι και η υπενθύμιση του λεκτικού, επί του θέματος, της 1ης Τριμερούς του Καΐρου που συνομολόγησαν τότε οι Αμπντέλ Φατάχ Αλ Σίσι της Αιγύπτου, Αντώνης Σαμαράς της Ελλάδος και Νίκος Αναστασιάδης

νικό χαρακτήρα της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS) και αποφασίζουμε να προχωρήσουμε το ταχύτερο στις διαπραγματεύσεις για την οριοθέτηση των θαλάσσιων ζωνών μας, όπου αυτό δεν έχει ακόμα γίνει. (9) Υπογραμμίσουμε τη σημασία του σεβασμού των κυριαρχικών δικαιωμάτων και της δικαιοδοσίας της Κυπριακής Δημοκρατίας επί της ΑΟΖ της και απευθύναμε έκκληση στην Τουρκία να σταματήσει όλες τις σεισμικές έρευνες που βρίσκονται σε εξέλιξη εντός των θαλάσσιων ζωνών της Κύπρου και να απέχει από παρόμοιες δραστηριότητες στο μέλλον»...

ΑΠΟ τότε, 2014, έως σήμερα δεν παρήλθαν μόνο... δώδεκα χρόνια. Έχει προκύψει... καταιγισμός αλλαγής συνθηκών και περιστάσεων για «εγκαιροφλεγν» αξιοποίησή τους:

- Επωφελώς για αμφότερα τα κράτη του Ελληνισμού.

- Εάν, πράγματι, Αθήνα και Λευκωσία διαθέτουν σήμερα ηγέτες με στρατηγικά μυαλά. Αξίους, πρόθυμους και ικανούς ν' αρπάξουν ΤΩΡΑ την ευκαιρία. Τώρα που συμπίπτουν τόσων άλλων, περίξ και μακρύτερα κρατών, τα συμφέροντα. Ευνοϊκά επιτέλους (προσώρας) και για την ελληνική στρατηγική.

Στην τόσων πολλών αιώνων, από την αρχαιότητα έως σήμερα, Ιστορία μας, είχαμε κάποιες κρίσιμες στιγμές τέτοιων ικανοτήτων ηγέτες. Και σε πολλές άλλες δυστυχώς περιστάσεις χειρίστες ηγεσίες.

- Αύριο, 26η Οκτωβρίου, γιορτάζουμε την επέτειο της απελευθέρωσης της Θεσσαλονίκης μας, 26.10.1912 στον Α' Βαλκανικό Απελευθερωτικό Πόλεμο. Με ικανότατο ηγέτη τον νικηφόρο τότε Ελευθέριο Βενιζέλο. Υπερδιπλασιάστηκε

η εδαφική υπόσταση του ελλαδικού μας κράτους με τα απελευθερωθέντα από την μακραίωνη οθωμανική σκλαβιά εδάφη της Ηπείρου, της Μακεδονίας, της Θράκης, των νησιών του Αιγαίου και της Κρήτης μας. Δέκα χρόνια αργότερα, αφού ολισθήσαμε στον Εθνικό Διχασμό «Βασιλικών - Βενιζελικών», δώσαμε από το 1920 τον Βενιζέλο, για να υποστούμε το 1922 την ολέθρια Μικρασιατική Καταστροφή.

- Στους εορτασμούς των επόμενων ημερών στη Θεσσαλονίκη, για την απελευθέρωσή της του 1912 και για το Ηρωικό Όχι της 28ης Οκτωβρίου 1940 στον παλικό φασισμό και τον γερμανικό ναζισμό, βρίσκεται ήδη στη θάλασσά της η καινούργια σπουδαία φρεγάτα του Πολεμικού μας Ναυτικού «ΚΙΜΩΝ» F601. Με τ' όνομα του σπουδαίου αρχαίου Αθηναίου στρατηγού, πρωτοναυμάχου Κίμωνος του Μιλτιάδου. Ξεψύχησε μαχόμενος επί της τριήρους του το 450 προ Χριστού στο Κίον, έχοντας απελευθερώσει την Κύπρο από τον περσικό ζυγό. «Και Νεκρός Ενίκα» γράφει και σήμερα στην προτομή του στην Λάρνακα. Οι «πολιτικοί του αντίπαλοι» στην Αθήνα, «ψεκασμένοι» τότε στην ενδο-ελλαδική διαμάχη με τους Λακεδαιμονίους, φρόντισαν να έχουν «ήρεμα νερά» με τον Πέρση Βασιλιά, έστειλαν πρέσβη τον Καλλία στα Σούσα και συμφώνησαν την «Κάλλειον Ειρήνη» παραχωρώντας ξανά την Κύπρο στους Πέρσες! Ο μη γένοιτο πλέον...

Στην παρέλαση της Θεσσαλονίκης 28η Οκτωβρίου, για πρώτη φορά στην Ιστορία εφέτος, μετέχει και Διμοιρία Καταδρομών της Εθνικής Φρουράς με επικεφαλής ικανή Ανθυπολοχαγό των Κυπρίων Λοκατζήδων. Με τις εγκάρδιες ευχές μας...

Αύριο, 26η Οκτωβρίου, γιορτάζουμε την επέτειο της απελευθέρωσης της Θεσσαλονίκης μας, 26.10.1912, στον Α' Βαλκανικό Απελευθερωτικό Πόλεμο. Με ικανότατο ηγέτη τον νικηφόρο τότε Ελευθέριο Βενιζέλο. Υπερδιπλασιάστηκε η εδαφική υπόσταση του ελλαδικού μας κράτους με τα απελευθερωθέντα από την μακραίωνη οθωμανική σκλαβιά εδάφη της Ηπείρου, της Μακεδονίας, της Θράκης, των νησιών του Αιγαίου και της Κρήτης μας

του Καΐρου της 8/11/2014, με την οποία οι τρεις χώρες Αίγυπτος, Ελλάς και Κύπρος συμφώνησαν να προχωρήσουν «το ΤΑΧΥΤΕΡΟΝ στις διαπραγματεύσεις για την οριοθέτηση των θαλασσίων ζωνών μας, όπου αυτό δεν έχει ακόμα γίνει», σύμφωνα με τις πρόνοιες της Σύμβασης του ΟΗΕ για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS - United Nations Convention on the Law of the Sea). Διεθνής σύμβαση του ΟΗΕ, η οποία

της Κύπρου: «(8) Αναγνωρίζουμε ότι η ανακάλυψη σημαντικών κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στην Ανατολική Μεσόγειο μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης για την περιφερειακή συνεργασία. Υπογραμμίζουμε ότι αυτή η συνεργασία θα προωθηθεί καλύτερα μέσω της προσχώρησης των χωρών της περιοχής στις εδραιωμένες αρχές του Διεθνούς Δικαίου. Στο πλαίσιο αυτό, υπογραμμίζουμε τον οικουμε-

Η κυπριακή κουλτούρα ύβρεων απέναντι στην αναγκαιότητα ενός ήρεμου διαλόγου

“
ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ

Τελικά, ο λεγόμενος «κομματικός πατριωτισμός» στην Κύπρο, με ό,τι αυτό μπορεί να εξυπνοεί, είναι αήττητος και ασυγκράτητος στην παράνοια και στη μαστογωγική εξύβριση του άλλου. Τις συνέπειες αυτής της ανιάτης παθογένειας ασύλληπτων ύβρεων και λάσπης, υπέστην προσωπικά. Τα γεγονότα: Πριν από λίγες ημέρες έκανα στο φατοσβιβλίο την εξής ανάρτηση: «Κόκκινα δολάρια, όπλα, εκπαίδευση στελεχών από την KGB, παρακολούθησεις, ΑΚΕΛικοί φοιτητές-βαποράκια: Το ΑΚΕΛ οφείλει εξηγήσεις στα μέλη και στους πολίτες. Γιατί σιωπά;».

Η ανάρτηση έγινε με αφορμή σειρά αποκαλυπτικών ρεπορτάζ του εκλεκτού συναδέλφου Μάριου Πουλλάδου στο sigmaalive, για τη διασύνδεση του αριστερού ΑΚΕΛ με την τότε Σοβιετική Ένωση. Διοχετεύτηκαν εκατοντάδες χιλιάδες δολάρια, στελέχη του εκπαιδεύτηκαν από την πανίσχυρη KGB στη συλλογή πληροφοριών, σε παρακολούθησεις και γενικά σε ό,τι πράττει μια μυστική υπηρεσία πληροφοριών. Κύπριοι φοιτητές, μέλη του ΑΚΕΛ, στέλνονταν για σπουδές στη Σοβιετική Ένωση και χρησιμοποιούνταν ως βαποράκια για να συλλέγουν ρούβλια και δολάρια που διοχετεύονταν πάλι στο κόμμα.

Το πιο αποκαλυπτικό ήταν η αποστολή στο ΑΚΕΛ 100 πιστολιών ρωσικής κατασκευής και 25.000 σφαιρών δήθεν για την προστασία της ηγεσίας του, με την έγκριση, όπως φαίνεται, του τότε Προέδρου Μακαρίου. Ποιο ήταν το... αμάρτημά μου; Είπα ότι το ΑΚΕΛ, ως κόμμα που θητεύει στη διαφάνεια και στη λογοδοσία και σκίζεται για τις δημοκρατικές διαδικασίες, όφειλε να δώσει εξηγήσεις στα μέλη του και στους πολίτες. Τι ακολούθησε την πιο πάνω ανάρτηση, δεν μπορεί να περιγραφεί. Εκατοντάδες μέλη και στελέχη του

ΑΚΕΛ, εμφανώς κατ' εντολήν του, επέπασαν εναντίον μου με πρωτοφανείς, απίστευτες σε αισχροτίτες, ύβρεις, σε αήθεις προπηλακισμούς, σε ρατσιστικές και ηλικιακές απαξιώσεις, με τόνους λάσπης και σηγματοποιήσεων. Ο χώρος και ο Νόμος δεν επιτρέπουν να αναφέρω έστω και κάποιες από τις ύβρεις και τις ελεεινές συμπεριφορές χαμαιτυπείου αυτών των διατεταγμένων ΑΚΕΛικών υβριστών μου. Παρέθεσα τα αποκαλυπτικά ρεπορτάζ για την εξάρτηση

ιδιους και το κόμμα τους, πραγματικότητα: Οι ύβρεις και η λάσπη τους είναι ιδίων ανθρώπων χωρίς επιχειρήματα. Επιστρέφονται και εκσφενδονίζονται εναντίον τους επειδή τεκμηριώνουν τι είδους φασιστικό και σταλινικό κόμμα είναι, τελικά, το ΑΚΕΛ και ποιο είναι το ποιόν των μελών του. Αυτή η αθλιότητα, όμως, είχε μια θετική εξέλιξη. Οι αποκαλύψεις για τις διασυνδέσεις με τη Σοβ. Ένωση επιβεβαιώθηκαν από αξιωματούχο του ΑΚΕΛ!

“

Αυτοί οι διατεταγμένοι δολοφόνοι συνειδήσεων, οι εμρηστές του ήρεμου διαλόγου και οι κομματικοί ανθρωποφάγοι, που διακινούνται στο έρεβος μιας φασιστικής αντίληψης περί πολιτικής ορθότητας και λειτουργίας της ελευθερίας έκφρασης, διεκδικούν να κυβερνήσουν ξανά τις μοίρες των πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αυτός είναι ο νέος εφιάλτης που την απειλεί

και ποδηγέτηση του ΑΚΕΛ από τη Σοβιετική Ένωση και την KGB, με τη φρούδα προσδοκία ότι ο οχετός και ο βόθρος εναντίον μου θα κατασιγόζαν.

Λάθος! Οι υβριστές ενέτειναν την πολεμική τους. Δεν απάντησα στην ουσία των αποκαλύψεων. Ο λόγος είναι απλός: Οι ύβρεις τους, πρώτον, αποκάλυψαν το ανύπαρκτο επίπεδο πολιτικού πολιτισμού, που πολύ συχνά το ΑΚΕΛ επικαλείται επιδεικτικά. Δεύτερον, οι ύβρεις μελών και στελεχών του πιστοποιούν και το επίπεδο του κόμματος. Επιβεβαιώνουν, ταυτόχρονα, την πολιτική απάτη που διαπράττει το κόμμα αυτό σε βάρος όλου του λαού, όταν αναφέρεται σε ελευθερία γνώμης, έκφρασης και δημοκρατικής λειτουργίας.

Όμως, οι υβριστές μου δεν φαίνεται να κατανοούν μιαν οδυνήρη, για τους

Σε έντονη αντιπαράθεση με βουλευτή του ΕΛΑΜ, η Μαρίνα Σάββα, μέλος της ΚΕ του κόμματος, υποστήριξε ότι είναι γνωστές οι «ιστορικές σχέσεις του ΑΚΕΛ με τη Σοβιετική Ένωση». Πρόσθεσε ότι το θέμα των πιστολιών πρέπει να ενταχθεί «στις συνθήκες της περιόδου και την ανάγκη υπεράσπισης της Κυπριακής Δημοκρατίας απέναντι σε απειλές από παρακρατικές δυνάμεις». Καμία εξήγηση για τις εκατοντάδες χιλιάδες κόκκινα δολάρια σοβιετικής χρηματοδότησης στο ΑΚΕΛ.

Αν ζούσαμε σε πραγματικά σοβαρή χώρα, όπου οι δημοκρατικοί θεσμοί λειτουργούν, ήδη θα είχε εγγραφεί θέμα στη Βουλή, ο Γενικός Εισαγγελέας, η Αστυνομία και άλλες υπηρεσίες θα έπρεπε να είχαν εμπλακεί για να αναζητήσουν πιθανές ποινικές ή άλλες κολάσιμες ευ-

θύνες. Δεν κουνήθηκε φύλλο! Πέρα από διάχυτη ΑΚΕΛοφοβία ή ΑΚΕΛολαγεία, η Κύπρος ήδη βρίσκεται σε προεκλογική περίοδο για τις Προεδρικές του 2028 και όλοι μετρούν τα κουκκιά τους.

Η αθλιότητα, όμως, είχε και συνέχεια, για να καταδειχθεί ότι και στην Κύπρο έχει αναπτυχθεί μια ανεκδιήγητη κουλτούρα ύβρεων, λάσπης, χαρακτηρισμών και μυκτηρισμών, όπως συμβαίνει στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες. Λίγες μέρες αργότερα και με αφορμή το πρωτοφανές μπάχαλο στον Δημοκρατικό Συναγερμό, με υποψηφιότητες που διανθίστηκαν με μαχαιρώματα, συνωμοσίες, κατινιές, κατηγορίες και υπονομεύσεις, έκανα την εξής ανάρτηση: «Η Αννίτα (πρόεδρος) ολοφύρεται για την αξιοπρέπεια ενός ΔΗΣΥ με κηδεμόνες, αλουπούς, τσάκρες, προδοτές, σκελετούς, μεσοσίες, κατινιές και ραδιουργίες! Αυτή είναι υψηλή κυπριακή πολιτική!».

Τη φορά αυτή εξερμήνευσαν εναντίον μου μέλη του Δημοκρατικού Συναγερμού. Ευτυχώς δεν ανέμελψαν ακαριαίοι υβριστές, όπως οι ΑΚΕΛικοί, αλλά επιδόθηκαν σε χλεύη, ειρωνείες και απρεπείς χαρακτηρισμούς. Η ανάρτησή μου δεν έκανε τίποτε άλλο παρά να επαναλάβει όσα ακριβώς είπαν ο τέως και η νυν Πρόεδρος του ΔΗΣΥ, στελέχη και αξιωματούχοι του και υποψήφιοι για την Προεδρία της Δημοκρατίας.

Οι ΑΚΕΛικοί και οι Συναγερμικοί - όπως και μέλη άλλων κομμάτων - δεν αντέχουν το παραμικρό εναντίον του κόμματός τους. Πέραν του γελοίου «κομματικού πατριωτισμού», όλοι έχουν πάρει διαζύγιο από τα γεγονότα: Αντί να τα αναλύσουν, βρίζουν και επιτίθενται σε όποιον τα επισημαίνει. Δεν αντέχουν την κριτική, που θεωρούν προσβολή και υπονόμηση της αυθεντίας και του παπικού αλάθτητου της ηγεσίας τους. Δεν αντιλαμβάνονται ότι τα κόμματα, κατά τον Βέμπερ, είναι συμμορίες συμφερόντων που, όχι πάντα με νόμιμο

τρόπο, επιδιώκουν να τα καρπωθούν.

Οι κομματικοί υβριστές είναι άνθρωποι συχνά της διπλανής πόρτας. Στο όνομα του κόμματος (και της ομάδας, φυσικά) είναι έτοιμοι να επιτεθούν με χυδαιότητα και αχρειότητα εναντίον όποιου έχει αντίθετη άποψη και γνώμη. Δεν ξέρουν τι σημαίνει διάλογος. Δεν συζητούν. Δεν ανέχονται ακόμα και αναφορά σε πράξεις και ενέργειες του κόμματος που δεν συνάδουν είτε με την πολιτική δεοντολογία είτε με αποδεκτή κοινωνική πρακτική.

Αυτήν την απαράδεκτη πολιτική κατάνοση πραγμάτων συνόψισε κάποτε με μία φράση ο πρώην ΓΓ του ΑΚΕΛ, μ. Δ. Χριστόφιας: «Το κόμμα ιζαι τα μμάθκια σας» («το κόμμα και τα μάτια σας»). Ισχύει απαράγραπτα για το ΑΚΕΛ και αυτονομία για όλα τα άλλα, ανάλογα με το διανοητικό επίπεδο και την πολιτική κουλτούρα των μελών τους. Το κόμμα είναι το μέσο, ο τρόπος και η έκφραση των «πιστεύω» και το διακύβευμα της κομματικής παθολογίας τους.

Βρίζοντας και λαοσπώνοντας τον άλλο, λαιμοδρώντας και προσβάλλοντας τον, απαξιώνοντας και εξουθενώνοντας τον ως οντότητα, αυτοί οι εντεταλμένοι κομματικοί υβριστές επιδίδουν διαπιστευτήρια πίστωσης, προσήλωσης, υπακοής και αγάπης προς το κόμμα και την ηγεσία του. Τεκμηριώνουν, όμως, την πραγματική πολιτική του τεχνοτροπία και αναδεικνύουν την αθλιότητα της κομματικής συμπεριφορά τους.

Αυτοί οι διατεταγμένοι δολοφόνοι συνειδήσεων, οι εμρηστές του ήρεμου διαλόγου και οι κομματικοί ανθρωποφάγοι, που διακινούνται στο έρεβος μιας φασιστικής αντίληψης περί πολιτικής ορθότητας και λειτουργίας της ελευθερίας έκφρασης, διεκδικούν να κυβερνήσουν ξανά τις μοίρες των πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αυτός είναι ο νέος εφιάλτης που την απειλεί.

ΤΟΥΡΚΙΚΟ «ΓΙΟΚ» ΣΤΗΝ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΧΩΡΙΣΤΗ ΟΝΤΟΤΗΤΑ

Έστησε «παραεπιτελείο» η Ολγκίν με φόντο το Σχέδιο Ανάν και μ' εκβιαστικά διλήμματα προς όφελος της Τουρκίας

Ενημερώνεται και λαμβάνει συμβουλές από δικό της δίκτυο -πέραν του ΟΗΕ- με απόψεις Σχεδίου Ανάν και πιο προχωρημένες

ΓΙΑΝΝΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ,
Δρ των Διεθνών Σχέσεων

Αμμόχωστος, «γιοκ». Αυτή ήταν η θέση του κατοχικού ηγέτη Τουφάν Ερχιουρμάν στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Νίκο Χριστοδουλίδη, όταν ο τελευταίος του έθεσε θέμα για την επιστροφή της περικλειστής πόλης της Αμμοχώστου στους κατοίκους της υπό το καθεστώς των Ην. Εθνών, με ταυτόχρονο άνοιγμα του λιμανιού της πόλης κάτω από την επίβλεψη της ΕΕ για να μπορούν Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι να εμπορεύονται και οι δυο Κοινότητες να έρθουν πιο κοντά.

Το κοινό μυστικό...

Την ίδια στιγμή, η Εκπρόσωπος του ΓΤ στο Κυπριακό, Μαρία Άνχελα Ολγκίν, που φτάνει στο νησί στις 29 Οκτωβρίου: 1) Έχει στήσει ένα δικό της «παραεπιτελείο» στην Κύπρο (πέρα από το επίσημο του ΟΗΕ), με το οποίο

έχει επαφή και από το οποίο ενημερώνεται και, αφού τυγχάνει συμβουλών, συνήθως εκφράζεται με διάφορους τρόπους. Αποτελείται δε από στελέχη της «κοινωνίας των πολιτών», γνωστούς υποστηρικτές του Σχεδίου Ανάν και άλλων συναφών πιο προχωρημένων απόψεων, όπως κομματικούς παράγοντες, πρώην υπουργούς, επιχειρηματίες κ.λπ, οι οποίοι, κατά τεκμήριο, δεν εκφράζουν τους πολίτες και δη την πλειοψηφία του κόσμου. 2) Αρνείται τις απόψεις που δεν την βολεύουν. Αυτά είναι κοινό μυστικό και για την Κυβέρνηση και για τα κόμματα (βλέπε σχετικά «Σημερινή», 26 Ιουλίου 2026). Υπενθυμίζεται ότι στελέχη της «Κοινωνίας των Πολιτών» συνέδεαν στις επαφές τους με την κ. Ολγκίν την υπόθεση της Αμμοχώστου με το άνοιγμα του παράνομου αεροδρομίου της Τύμπου, σε μια προσπάθεια προσέγγισης των τουρκικών θέσεων στη λογική της εν δυνάμει λύσης. Δεν ήταν το μόνο θέμα. Ανάλογη στάση τηρείται και για τα ΜΟΕ και δη στο θέμα της αποναρκοθέτησης.

Τουρκικό όχι... και Τύμπου

Η αρνητική απάντηση του κατοχικού ηγέτη στο θέμα της Αμμοχώστου έχει

δυο σκέλη: Πρώτον, όπως είπε στον Πρόεδρο Χριστοδουλίδη, δεν μπορεί να δεχθεί μια πρόταση, η οποία έχει απορριφθεί από τους προκατόχους του. Δεύτερο, κατά πάγιο τρόπο η τουρκική πλευρά συνδέει την περίπτωση της Αμμοχώστου με το «acknowledgment», δηλαδή την αποδοχή από μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας ότι στο νησί υπάρχουν δυο χωριστές οντότητες, που θα υπογράψουν, σύμφωνα με τον κ. Ερκιουρμάν, μια συνιδρυτική πράξη. Εξ ου και το γεγονός ότι η τουρκική πλευρά συνδέει την Αμμοχώστο με το «απευθείας εμπόριο», και με το άνοιγμα του αεροδρομίου της Τύμπου για να νομιμοποιήσει τμήμα του FIR Λευκωσίας κάτω από τον έλεγχο του ψευδοκράτους και να μπορεί να επιτύχει τη χωριστή διεθνή δράση και εκπροσώπηση, προδιαγράφοντας εκ των προτέρων τη λογική της λύσης των «δύο κρατών», που θα συνυπάρξουν με πολιτική ισοτιμία, την οποία διερμηνεύει ως χωριστή μορφή κυριαρχίας σε μια ομοσπονδία, συνομοσπονδιακού χαρακτήρα.

«Απομόνωση» και επανενσωμάτωση

Είναι δε μέσα σε αυτήν τη λογική που η τουρκική πλευρά εμφανίζει τη λεγόμενη άρση της απομόνωσης των Τουρκοκυπρίων ως υποχρέωση της διεθνούς κοινότητας, που θα εδραιώσει τη χωριστή κρατική οντότητα πριν ακόμη εξευρεθεί η τελική λύση. Με τον τρόπο αυτό θέτει στο περιθώριο τους πραγματικούς λόγους της όποιας «απομόνωσης», που δεν είναι άλλοι: Α) Από την παρουσία του τουρκικού στρατού, ο οποίος κρατεί σε απομόνωση του Ελληνοκυπρίου από τα σπίτια τους και τις άλλες περιουσίες τους. Β) Από την παρουσία του ψευδοκράτους και την άρνηση των κατοχικών «αρχών» και της Άγκυρας να υποστηρίξουν την επανενσωμάτωση των Τουρκοκυπρίων στο νόμιμο κράτος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ο περίγυρος της Ολγκίν

Σημειώνεται, επιπροσθέτως, ότι η πρόταση του Προέδρου ήταν εν γνώσει της ΕΕ -αφού είναι στο τραπέζι από το 2026- και δεν υπήρχε κανένας λόγος να μην τύχει της υποστήριξής της. Όσο δε για τον ΟΗΕ και την κ. Μαρία Άνχελ Ολγκίν είναι μονίμως απύθια από το νησί. Περιστασιακά και μόνο βρίσκεται στην Κύπρο και έχει ήδη επιλέξει περίγυρο, που απαρτίζεται κυρίως από στελέχη της λεγόμενης «Κοινωνίας των πολιτών», τα οποία είναι υποστηρικτές του Σχεδίου Ανάν και της λογικής ότι φταίει ο Πρόεδρος και η ελληνοκυπριακή πλευρά, που δεν προχωρούν σε νέα βήματα υποχωρήσεων για να συναντήσουν τις τουρκικές θέσεις και δη στα θέματα των ΜΟΕ, όπως είναι η περίπτωση, για παράδειγμα, της αποναρκοθέτησης, η οποία συνδέεται με θέματα ασφαλείας και ειδικότερα κατοικημένων περιοχών και ζωτικών αρτηριών, που συνδέουν τη Λευκωσία με άλλες πόλεις. Ακόμη και σε συναντήσεις τις οποίες διοργανώνει η κ. Ολγκίν, όταν έρχεται στο νησί, επιλέγει με ποιους μιλά για να ακούσει αυτά που θα ήθελε να ακούσει, αποκλείοντας όσους έχουν διαφορετική άποψη, ακόμη και κόμματα ή στελέχη τους. Αυτά είναι σε γνώση της Κυβέρνησης και χωρίς να επεμβαίνει στο έργο της προέβη μεν σε συστάσεις, χωρίς να υπάρξει η ανάλογη ανταπόκριση.

Η ενόχληση...

Η εικόνα που έχει η κ. Ολγκίν ως

προς την πραγματικότητα είναι ελλιπής ένεκα δικής της ευθύνης και εμμονών εφόσον επιλέγει τη λεγόμενη «Κοινωνία των πολιτών», που δεν έχει πολιτική νομιμοποίηση και δεν εκφράζει τις πραγματικές απόψεις της κοινωνίας. Τόσο η Κυβέρνηση όσο και κομματικά στελέχη δεν είναι ικανοποιημένα από τη στάση που τηρεί η κ. Ολγκίν, ανεξαρτήτως τι δηλώνουν κατά καιρούς δημόσια. Ήδη ο Πρόεδρος άρχισε να αφήνει το άρωμα της «ενόχλησης» μέσα από τοποθετήσεις του. Γιατί; Διότι δεν είναι επαρκώς ενημερωμένη εφόσον δεν είναι παρούσα, η ενημέρωση της οποίας τυχάνει δεν προέρχεται μόνο από τους εκπροσώπους του ΟΗΕ στην Κύπρο, αλλά και από ένα δικό της «παραεπιτελείο» με διάφορους παράγοντες, διά των οποίων μάλιστα εκφράζεται.

Η λογική της εκλιπούσας και το οθωμανικό δίκαιο

Η πολιτική της αντίληψη, όπως και της ομάδας που ανέλαβε τις λεγόμενες συγκλίσεις με επικεφαλής τον καθηγητή πολιτικών επιστημών, John McGarry, στηρίζεται στην εν δυνάμει λύση. Ότι, δηλαδή, όντως η Κυπριακή Δημοκρατία βρίσκεται σε στάδιο οιονεί «διάλυσης» από το 1963 (κάτι σαν εκλιπούσα) και ότι ο βορράς θα είναι εσαεί τουρκικός στο πλαίσιο ενός τουρκοκυπριακού συνιστώντος κράτους (βλέπε αναλυ-

τικά στοιχεία «Σημερινή», 9 Αυγούστου 2026). Με άλλα λόγια, υπάρχει αποδοχή της τουρκικής θέσης ότι: Το σημερινό ψευδοκράτος, το οποίο δεν αναγνωρίζεται από τον ΟΗΕ και τη Διεθνή Κοινότητα (ψηφίσματα 541 και 550), διότι είναι προϊόν της χρήσης και της βίας των όπλων, γεγονός που παραβιάζει το άρθρο 2, παράγραφος 4 του Χάρτη των Ην. Εθνών, θα αναγνωριστεί ως ισότιμο συνιστών κράτος και θα είναι εσαεί τουρκικό. Εξ ου και το γεγονός ότι στις συγκλίσεις επί Προεδρίας Νίκου Αναστασιάδη είχε γίνει δεκτό ότι το ποσοστό των Ελληνοκυπρίων που θα επιστρέψουν στον βορρά δεν θα έχουν δικαίωμα ψήφου, δηλαδή δεν θα είναι, με άλλα λόγια, η πατρίδα τους. Για να αποκτήσουν δικαίωμα ψήφου σε επίπεδο κρατικών εκλογών θα πρέπει να αποποιηθούν την εσωτερική ελληνική - ελληνοκυπριακή τους ιθαγένεια και να ζητήσουν από τις Αρχές του τουρκοκυπριακού συνιστώντος κράτους να τους δοθεί η τουρκική - τουρκοκυπριακή εσωτερική ιθαγένεια. Εν ολίγοις, θα εφαρμοστεί το οθωμανικό δίκαιο μέσα σε ένα κράτος της ΕΕ. Διότι αυτή η τουρκική αξίωση παραπέμπει στην «οσμανική πραγματικότητα», που έλεγε ότι, για να έχει κάποιος χριστιανός, Έλληνας ή Αρμένιος κ.λπ. δικαιώματα, θα έπρεπε να αλλάξει ποσότητα. Και να

γίνει από χριστιανός, μουσουλμάνος, δηλαδή Τούρκος (σημειώνουμε ότι θα υπάρχουν τρεις ιθαγένειες. Μια για κάθε κρατίδιο και μια κοινή).

Συγκλίσεις και δημόσια συζήτηση

Ως προς τις νέες συγκλίσεις, οι οποίες, όπως δηλώνει η κ. Ολγκίν, είναι έτοιμες, δεν βρίσκονται επί σκοπώ στα χέρια των δυο ηγετών. Όπως η ίδια διευκρίνισε, αυτό θα είναι δυνατό να συμβεί όταν οι δυο ηγέτες καταλήξουν στα ΜΟΕ. Διότι, όπως παρατηρεί, όταν δεν τα βρίσκουν στα ΜΟΕ, πώς θα τα βρουν σε άλλα πιο δύσκολα ζητήματα; Ούτως ή άλλως, εκείνο που φοβάται η κ. Ολγκίν είναι η διαρροή των συγκλίσεων και η έναρξη μιας δημόσιας επί τούτων συζήτησης, που θα δυσκολέψει τις διεργασίες της μυστικής διπλωματίας και του αιφνιδιασμού, αλλά και εκβιασμού της κοινής γνώμης στην εξής λογική, την οποία ήδη εκφράζει: Είναι η τελευταία σας ευκαιρία (μόνην επωδός και των προκατόχων της). Αρα ή τα δέχετε ή τελειώνει το Κυπριακό εδώ. Ο εκβιασμός αυτός δεν στρέφεται, βεβαίως, προς την τουρκική πλευρά, η οποία θα τριβεί τα χέρια της σε μια τέτοια εξέλιξη, διότι θα διευκολυνθεί η διχοτόμηση, αλλά προς την ελληνοκυπριακή.

Εάν λοιπόν η κ. Ολγκίν όντως θέλει να βοηθήσει, άλλωστε αυτός είναι ο

ρόλος της, στη βιώσιμη λύση, θα πρέπει να μειώσει, πόση αποδοχή έχουν οι απόψεις της στην κοινή γνώμη και πόσο δίκαιες και δημοκρατικές είναι οι συγκλίσεις και αν απαλλάσσουν την Κύπρο από τα τετελεσμένα της εισβολής και τις κατοχές. Εάν είναι θετικές γιατί να μη δοθούν στη δημοσιότητα για να αρχίσει ένας ανοιχτός διάλογος για την περαιτέρω βελτίωσή τους; Κανείς άλλος δεν γνωρίζει καλύτερα πώς πρέπει να καθοριστεί το μέλλον του από τον ίδιο τον λαό, Ελληνοκυπρίους και Τουρκοκυπρίους.

Κατάλογος αποτυχίας...

Εάν αυτή δεν είναι η έγνοια της κ. Ολγκίν, θα πρέπει να είναι η έγνοια των κομματικών αρχηγών και δη του Προέδρου. Γιατί; Διότι μεταξύ των αιτιών που οδηγούσαν σε αποτυχία σε ό,τι αφορά το Κυπριακό ήταν και είναι οι εξής:

Οι Εκπρόσωποι του ΓΤ του ΟΗΕ στο Κυπριακό, όπως και η κ. Ολγκίν τώρα, δημιουργούσαν ένα οιονεί παραεπιτελείο, που δεν εξέφραζε τον λαό, αλλά απόψεις μειοψηφικές και σε ουκ ολίγες περιπτώσεις ακραίες. 2. Οι συγκλίσεις ή οι προτάσεις λύσης δεν είχαν δημοκρατικό χαρακτήρα και δεν εξασφάλιζαν τον τερματισμό των τετελεσμένων της εισβολής και της κατοχής. 3. Τόσο ο ΟΗΕ όσο και οι ηγέτες των δυο Κοινοτήτων κρατούσαν τον λαό στο σκοτάδι και τον έθιαν ενώπιον εκβιαστικών διλημάτων, ακόμη και την ελληνοκυπριακή πολιτική ηγεσία. Διότι η ίδια η ηγεσία μας έδινε και δίνει την εντύπωση ότι είναι η αδύναμη πλευρά και δεκτική σε υποχωρήσεις. 4. Τόσο ο ΟΗΕ όσο και οι ηγέτες των δυο Κοινοτήτων καθώς και άλλοι εμπλεκόμενοι, όπως η ΕΕ, κατόπιν δικών μας λανθασμένων επιλογών, δεν προσέγγιζαν και δεν προσεγγίζουν το πρόβλημα ως εισβολής και κατοχής, αλλά κυρίως ως δικοινοτικό. Έχουν δε την ψευδαίσθηση ότι με φιέστες ή άλλα μέτρα επαναπροσέγγισης, που δεν έχουν ως στόχο την πλήρη αποχώρηση του Απίλα και την αποκατάσταση της παραβιασθείσας εννόμου τάξεως -όπως αυτή προέκυψε από την εισβολή- θα έχουν ευρεία απήχηση. Μάλλον δημιουργούν κίβδηλες παραστάσεις και ψευδαίσθησεις. 5. Η λανθασμένη μεθοδολογία, που χρησιμοποιείται γενικότερα στη διαδικασία λύσης, ακόμη και στις συγκλίσεις. Και αυτό προκύπτει από το σκεπτικό του καθηγητή John McGarry και όσων πριν από αυτόν ενεπλάκησαν στο Κυπριακό. Αντί, δηλαδή, να καθορίζουν οι δημοκρατικές αρχές του Διεθνούς Δικαίου και της ΕΕ τη μορφή της λύσης (bottom up), η οποία βάση της διευθέτησης είναι τα τετελεσμένα της εισβολής, δηλαδή ο διχοτομικός διοικητικός, πληθυσμιακός και εδαφικός διαχωρισμός του νησιού, όπως τον καθόρισε ο Νικήτας Ερίμ από το 1956. Υπό αυτές τις συνθήκες, αντί της εφαρμογής των αρχών δικαίου, αρχίζει μια καρατόμησή τους, διότι δεν μπορούν να χωρούν σε μια ομοσπονδία συνομοσπονδιακού χαρακτήρα (top down). Και επειδή η μυστική διπλωματία επιδιώκει να συγκαλύψει τη διχοτόμηση, όταν τα αποτελέσματά της έρθουν στο φως, αιφνιδιάζουν τον λαό αρνητικά, διότι άλλα του έλεγαν και άλλα έπρατταν.

Χωρίς άλλοθι

Ας τα έχει υπόψη της η ηγεσίας μας για ό,τι απ' εδώ και πέρα προκύψει, για να μην έχει άλλοθι περί των όσων διχοτομικών διεργασιών συμβαίνουν στο προσκήνιο αλλά και στο παρασκήνιο.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΠΟΤΥΧΙΑΣ

Αιτίες των προηγούμενων αποτυχιών στο Κυπριακό

1. Παραεπιτελεία χωρίς λαϊκή νομιμοποίηση

Οι εκπρόσωποι του ΓΤ του ΟΗΕ δημιουργούσαν οιονεί παραεπιτελεία, που δεν εξέφραζαν τον λαό, αλλά συχνά μειοψηφικές ή ακόμη και ακραίες απόψεις.

2. Μη δημοκρατικές συγκλίσεις

Οι συγκλίσεις και οι προτάσεις λύσης δεν είχαν δημοκρατικό χαρακτήρα και δεν εξασφάλιζαν τον τερματισμό των τετελεσμένων της εισβολής και της κατοχής.

3. Μυστική διπλωματία και εκβιαστικά διλήμματα

Ο ΟΗΕ και οι ηγέτες των δύο Κοινοτήτων κρατούσαν τον λαό στο σκοτάδι, οδηγώντας τον σε εκβιαστικά διλήμματα, ενώ η ελληνοκυπριακή πλευρά παρουσιαζόταν ως η αδύναμη πλευρά.

4. Λανθασμένη διάγνωση του προβλήματος

Το Κυπριακό δεν προσεγγίστηκε ως πρόβλημα εισβολής και κατοχής, αλλά κυρίως ως δικοινοτικό ζήτημα. Οι φιέστες και τα μέτρα επαναπροσέγγισης καλλιεργούν συχνά κίβδηλες παραστάσεις και ψευδαισθήσεις.

5. Λανθασμένη μεθοδολογία λύσης

Αντί οι δημοκρατικές αρχές του διεθνούς δικαίου και της ΕΕ να καθορίζουν τη λύση, ως βάση τίθενται τα τετελεσμένα της εισβολής: ο διοικητικός, πληθυσμιακός και εδαφικός διαχωρισμός. Έτσι καρατομούνται βασικές αρχές δικαίου και ο λαός αιφνιδιάζεται όταν η μυστική διπλωματία φέρνει στο φως τα αποτελέσματά της.

→ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ:

Η λύση δεν μπορεί να στηρίζεται στα τετελεσμένα της εισβολής, αλλά στις δημοκρατικές αρχές, το διεθνές δίκαιο και το ευρωπαϊκό κεκτημένο.

ΑΝΑΞΙΟΠΟΙΗΤΟ ΡΕΥΜΑ ΓΙΑ 77.000 ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ

Στον κάλαθο των αχρήστων €40 εκατ. πράσινης ενέργειας

Εκτοξεύθηκαν κατά 83% οι περικοπές από ΑΠΕ,
ενώ η Κύπρος παραμένει η τρίτη πιο ενεργειακά εξαρτημένη χώρα της ΕΕ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Ρεύμα αρκετό για να καλύψει την ετήσια κατανάλωση περίπου 77.000 κυπριακών νοικοκυριών θα μπορούσε να είχε παραχθεί από ανανεώσιμες πηγές το 2025, αλλά περικόπηκε επειδή το ηλεκτρικό σύστημα αδυνατούσε να το απορροφήσει. Η ποσότητα φθάνει τα 306 εκατομμύρια κιλοβατώρες και η ενδεικτική αξία της αγγίζει τα €40 εκατομμύρια. Την ίδια ώρα, η Κύπρος εξακολουθεί να εισάγει σχεδόν το 88% της ενέργειας που χρειάζεται, με το πετρέλαιο και τα πετρελαιοειδή να αντιπροσωπεύουν το 96% των ενεργειακών εισαγωγών. Η αντίφαση αποτυπώνει το πραγματικό ενεργειακό πρόβλημα: διαθέτουμε ήλιο και επενδύουμε σε φωτοβολταϊκά, αλλά, χωρίς επαρκή αποθήκευση και ευέλικτο δίκτυο, μέρος της δυνητικής παραγωγής χάνεται. Τα

**306.000.000 κιλοβα-
τώρες ÷ 3.969 κιλοβα-
τώρες ανά οικιακό πε-
λάτη = περίπου 77.100
νοικοκυριά. Πρόκειται
για μαθηματικό ισο-
δύναμο ετήσιας κατα-
νάλωσης, με βάση τα
στοιχεία της ACER για
το 2025. Δεν αποτελεί
καταγραφή πραγματι-
κών νοικοκυριών που
στερήθηκαν ηλεκτρικό
ρεύμα**

στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Eurostat και της Ευρωπαϊκής Ρυθμιστικής Αρχής ACER δείχνουν τόσο το μέγεθος των περικοπών όσο και το κόστος της εξάρτησης από τα εισαγόμενα καύσιμα.

Η πράσινη παραγωγή που δεν χωρά στο δίκτυο

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταγράφει στην Έκθεση Χώρας 2026 ότι οι περικοπές ανανεώσιμης ηλεκτρικής

ενέργειας στην Κύπρο έφθασαν τις 306 γιγαβατώρες (GWh) το 2025, από 167 GWh το 2024. Μέσα σε έναν χρόνο αυξήθηκαν κατά 83%. Πρόκειται κυρίως για ενέργεια από φωτοβολταϊκά συνδεδεμένα με το δίκτυο διανομής, η παραγωγή των οποίων περιορίστηκε με εντολή του διαχειριστή. Δεν μιλάμε, δηλαδή, για ρεύμα που μπήκε στις πρίζες και πετάχτηκε. Μιλάμε για παραγωγή που θα μπορούσε να γίνει υπό διαφορετικές συνθήκες λειτουργίας του συστήματος, αλλά δεν επιτράπηκε να διοχετευθεί.

Γιατί συμβαίνει αυτό σε μια χώρα με τόσο έντονη ηλιοφάνεια; Επειδή ο ηλεκτρισμός πρέπει κάθε στιγμή να παράγεται στην ποσότητα που μπορεί να καταναλωθεί ή να αποθηκευτεί. Τις ώρες μεγάλης ηλιοφάνειας και σχετικά χαμηλής ζήτησης, η προσφορά από φωτοβολταϊκά ξεπερνά τα ασφαλή όρια απορρόφησης. Παράλληλα, συμβατικές μονάδες πρέπει να παραμένουν σε λειτουργία για να διατηρούν τη συχνότητα και την ευστάθεια του απομονωμένου κυπριακού συστήματος. Η περικοπή αποτελεί τεχνικό μέτρο προστασίας του δικτύου, όχι αυθαίρετη επιλογή να χαθεί φθηνότερη ενέργεια.

Τον Μάρτιο του 2025, σύμφωνα με

ανάλυση στοιχείων του δικτύου διανομής από την πλατφόρμα CyprusGrid, οι περικοπές έφθασαν τις 38,2 εκατομμύρια κιλοβατώρες μέσα σε έναν μόνο μήνα. Η ίδια ανάλυση αποδίδει περίπου το ένα δέκατο της περικοπείας ποσότητας σε οικιακά φωτοβολταϊκά.

Οι συνέπειες, ωστόσο, είναι πραγματικές. Όσο περισσότερη δυνητική πράσινη παραγωγή περιορίζεται, τόσο μικρότερο είναι το όφελος από τις νέες εγκαταστάσεις και τόσο δυσκολότερα υποχωρεί η ανάγκη παραγωγής με εισαγόμενα καύσιμα.

Το ισοδύναμο των 77.000 σπιτιών και τα €40 εκατ.

Οι 306 εκατομμύρια κιλοβατώρες αποκτούν νόημα όταν συγκριθούν με την κατανάλωση ενός σπιτιού. Σύμφωνα με στοιχεία της ACER, το 2025 ο μέσος οικιακός πελάτης στην Κύπρο κατανάλωνε περίπου 3.969 κιλοβατώρες ετησίως. Η διαίρεση δίνει περίπου 77.100 νοικοκυριά. Αυτό είναι το ισοδύναμο ετήσιας κατανάλωσης της περικοπείας ποσότητας – όχι υπόθεση ότι θα μπορούσαν να ηλεκτροδοτηθούν τόσα σπίτια απευθείας, χωρίς μπαταρίες, κατάλληλες υποδομές και διαχείριση της ζήτησης.

Υπάρχει και χρηματική διάσταση. Με ενδεικτική τιμή αναφοράς 13,06 σεντ ανά κιλοβατώρα, η ίδια ποσότητα αποτιμάται σε περίπου €39,96 εκατομμύρια. Η τιμή προκύπτει από τη διαίρεση εγκεκριμένου κόστους προμήθειας περίπου €736,7 εκατομμυρίων για το 2026 με την εθνική παραγωγή ηλεκτρισμού του 2025. Πρόκειται για υπολογιστική προσέγγιση, όχι για τιμή πώλησης της συγκεκριμένης ενέργειας ή επίσημη καταγραφή ζημιάς €40 εκατομμυρίων. Για να υπολογιστεί το πραγματικό οικονομικό όφελος θα απαιτούνταν στοιχεία ανά ώρα, για το καύσιμο και τα δικαιώματα εκπομπών που πράγματι θα μπορούσαν να αποφευχθούν.

Το συμπέρασμα παραμένει σοβαρό ακόμη και χωρίς υπερβολές: η κλίμακα των περικοπών αντιστοιχεί σε ηλεκτρισμό για δεκάδες χιλιάδες σπίτια, ενώ σημαντικές επενδύσεις σε καθαρή παραγωγή δεν αποδίδουν όση ενέργεια θα μπορούσαν.

Τρίτοι στην εξάρτηση, πρώτοι στο πετρέλαιο

Το πρόβλημα αποκτά άλλη βαρύτητα όταν εξεταστεί μαζί με τις ευρωπαϊκές ενεργειακές συγκρίσεις. Η Eurostat κατατάσσει την Κύπρο τρίτη στην ΕΕ για το 2024 ως προς την εξάρτηση από εισαγωγές ενέργειας: 88%, πίσω από τη Μάλτα με 98% και το Λουξεμβούργο με 91%. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση ο μέσος όρος ήταν 57%. Με απλά λόγια, ενώ η ΕΕ καλύπτει από εισαγωγές κάτι περισσότερο από τη μισή ενέργεια που χρησιμοποιεί, η Κύπρος καλύπτει σχεδόν τα εννέα δέκατα.

Ακόμη πιο αποκαλυπτική είναι η σύνθεση των εισαγωγών. Στην Κύπρο, το 96% αφορά πετρέλαιο και πετρελαιοειδή, έναντι 67% στην ΕΕ, ποσοστό που μας τοποθετεί στην πρώτη θέση αυτής της ειδικής κατάταξης. Τα πετρελαιοειδή αποτελούσαν επίσης το 86% της συνολικά διαθέσιμης ενέργειας στη χώρα το 2024. Οι δείκτες αυτοί αφορούν όλη την ενέργεια – μεταφορές, ηλεκτρισμό και άλλες χρήσεις – και δεν πρέπει να συγχέονται με το μερίδιο του πετρελαίου αποκλειστικά στην ηλεκτροπαραγωγή.

Η εξάρτηση αφήνει την οικονομία εκτεθειμένη στις διεθνείς διακυμάνσεις

των καυσίμων. Επηρεάζει το κόστος ηλεκτροπαραγωγής και μεταφορών και, μέσω αυτών, μπορεί να ασκήσει πίεση στις τιμές προϊόντων και υπηρεσιών. Δεν σημαίνει ότι κάθε μεταβολή του πετρελαίου μεταφέρεται αυτομάτως ή ισοποσα σε κάθε λογαριασμό. Δείχνει όμως γιατί η αύξηση της αξιοποιήσιμης εγχώριας παραγωγής έχει οικονομική σημασία.

88% ενεργειακή εξάρτηση στην Κύπρο, έναντι 57% στην ΕΕ. Το 96% των κυπριακών ενεργειακών εισαγωγών είναι πετρελαιοειδή, έναντι 67% στον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Τα στοιχεία αφορούν το 2024 και μετρούν δύο διαφορετικούς δείκτες, όχι το ποσοστό της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από πετρέλαιο

ΣΗΜΕΡΙΝΗ / ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Ρεύμα για 77.000 νοικοκυριά που έμεινε αναξιοποίητο

Περικοπές πράσινης παραγωγής στην Κύπρο — 2024 και 2025

ΠΕΡΙΚΟΠΕΣ ΑΠΕ

Σε εκατομμύρια κιλοβατώρες (GWh)

2024 167

2025 306

+83%

σε έναν χρόνο

ΕΤΗΣΙΟ ΙΣΟΔΥΝΑΜΟ

77.000

οικιακών καταναλώσεων

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ

€40 εκατ.

Με τιμή αναφοράς 13,06 σεντ/ΚWh

Όχι καταγεγραμμένη χρηματική ζημιά

Πηγές: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έκθεση Κύπρου 2026 - ACER, μέση κατανάλωση 2025 - ΡΑΕΚ/ενδεικτική αποτίμηση

Οι περικοπές αφορούν δυνητική παραγωγή· το ισοδύναμο δεν συνεπάγεται δυνατότητα συνεχούς τροφοδοσίας 77.000 σπιτιών.

ΣΗΜΕΡΙΝΗ / ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Τρίτοι στην ΕΕ σε εξάρτηση πρώτοι στο πετρέλαιο

Πόσο εισαγόμενη είναι η ενέργεια και τι εισάγουμε — στοιχεία 2024

ΕΞΑΡΤΗΣΗ ΑΠΟ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ

Ποσοστό ενεργειακών αναγκών (%)

Μάλτα 98%

Λουξεμβούργο 91%

Κύπρος 88%

Μέσος όρος ΕΕ 57%

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΗ ΣΤΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ

Κύπρος

96%

Μέσος όρος ΕΕ

67%

Πηγή: Eurostat, «Energy in Europe — 2026 edition» (στοιχεία 2024, στρωγγυλοποιημένα).

Οι δύο δείκτες έχουν διαφορετικό παρονομαστή: συνολικές ενεργειακές ανάγκες και σύνθεση εισαγωγών.

Το κενό σε μπαταρίες, δίκτυο και διασύνδεση

Η αντίθεση γίνεται εντονότερη από ένα ακόμη στοιχείο: το 2025 οι ανανεώσιμες πηγές κάλυψαν το 27,5% της ακαθάριστης κατανάλωσης ηλεκτρισμού στην Κύπρο, έναντι 49,9% στην ΕΕ, σύμφωνα με τη Eurostat. Η εγκατάσταση περισσότερων φωτοβολταϊκών, επομένως, δεν λύνει από μόνη της το πρόβλημα. Μάλιστα, κατά την Κομισιόν, η εγκατεστημένη ισχύς φωτοβολταϊκών αυξήθηκε κατά 14,6% το 2025, την ίδια χρονιά που εκτοξεύθηκαν οι περικοπές. Χρειάζονται μπαταρίες που αποθηκεύουν το μεσημεριανό πλεόνασμα για αργότερα, αναβάθμιση του δικτύου και κατανάλωση που προσαρμόζεται στις ώρες της διαθέσιμης παραγωγής.

Στην έκθεση του Ιουνίου 2026 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπίστωσε ότι η Κύπρος δεν διέθετε λειτουργική δυναμικότητα αποθήκευσης ηλεκτρισμού χωρίς ορυκτά καύσιμα, παρά το υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο και τις άδειες που είχαν εκδοθεί. Κατέγραφε επίσης σχέδιο επιχορηγήσεων €35 εκατομμυρίων για αποθήκευση σε συνδυασμό με ΑΠΕ, καθώς και επενδύσεις €97,1 εκατομμυρίων από το Ταμείο

Δίκαιης Μετάβασης για ενίσχυση της ενεργειακής μετάβασης. Η υλοποίηση, πάντως, είχε ακόμη δρόμο.

Καθυστερήσεις καταγράφονταν και στην ηλεκτρική διασύνδεση Great Sea Interconnector, για την οποία προβλέπεται ευρωπαϊκή χρηματοδότηση €658 εκατομμυρίων. Μια διασύνδεση θα μπορούσε να διευκολύνει τις ανταλλαγές ηλεκτρισμού και τη διαχείριση πλεονασμάτων, χωρίς αποτελεί από μόνη της εγγύηση χαμηλότερων τιμών.

Το ίδιο ισχύει για το φυσικό αέριο: θα διαφοροποιούσε το μείγμα της ηλεκτροπαραγωγής, αλλά θα παρέμενε εισαγόμενο καύσιμο.

Τα μεγέθη συνθέτουν την ουσία του ενεργειακού αδιεξόδου. Η Κύπρος μπορεί να συνεχίσει να προσθέτει φωτοβολταϊκά, αλλά, όσο καθυστερούν οι υποδομές που επιτρέπουν να αξιοποιείται η παραγωγή τους, θα εξακολουθεί να περιορίζει εγχώριο ρεύμα και να στηρίζεται υπερβολικά στο πετρέλαιο.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 90

Σύμφωνα με το Άρθρο 90 των Περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Κανονισμών, με την παρούσα γνωστοποιείται ότι η εταιρεία "EUROPLUMB INVESTMENTS LTD" προτίθεται να υποβάλει αίτηση στον Επαρχιακό Λειτουργό Τμήματος Πολεοδομίας Πάφου για τη χορήγηση Πολεοδομικής Άδειας για την ακόλουθη ανάπτυξη: Προσθήκες και μετατροπές σε υφιστάμενα καταστήματα με αρ. 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 της οικοδομής "SUNWAVES CENTRE BLOCK 1". Η αίτηση αφορά επί τεμαχίου με αρ. 332, Φ/Σχ. 0/2-146-348 στην περιοχή Αγίου Θεοδώρου, Πάφος. Το τεμάχιο βρίσκεται στη διεύθυνση "Αδαμαντίου Κοραή". Περισσότερες πληροφορίες είναι δυνατό να ληφθούν από τα Γραφεία της Πολεοδομικής Αρχής κατά τις εργάσιμες ώρες και ημέρες. Έγγραφες παραστάσεις είναι δυνατό να υποβληθούν στην Πολεοδομική Αρχή μέσα σε διάστημα ενός μηνός από τη δημοσίευση της παρούσας ειδοποίησης.

Στόχος ΑΚΕΛ: Κομμουνισμός μέσω σοσιαλισμού

Η Cominform τερματίζει την Ένωση – Ένωση μόνο με μια κομμουνιστικοποιημένη Ελλάδα

ΦΑΝΟΥΛΑ ΑΡΓΥΡΟΥ,
Ερευνήτρια/
δημοσιογράφος

Μέρος Γ'

Επιβεβαιώνονται πλέον δίχως καμία αμφισβήτηση η ξενοκίνητη γραμμή και ο επιζήμιος προσανατολισμός του ΑΚΕΛ για εξυπηρέτηση ξένων στόχων και συμφερόντων εις βάρος της πατριδας μας που προκάλεσαν τόσες και τόσες εμφύλιες διαμάχες...

Παπαϊωάννου για τους στόχους του ΑΚΕΛ

Στην έκθεση 17 Αυγούστου 1962, για τις δραστηριότητες του ΑΚΕΛ, σημειώθηκε:

«Πραγματοποιήθηκαν περιφερειακές συναντήσεις επιτροπών σ' όλη τη νήσο, για να εξηγηθεί το πρόγραμμα που ενέκρινε το 10ο συνέδριο τον περασμένο Μάρτιο. Στη συνάντηση της Λευκωσίας ο Ε. Παπαϊωάννου, Γ.Γ. του ΑΚΕΛ, τόνισε:

“1) Το πρόγραμμά ήταν μια στάση μέχρι που να ευνοούν οι περιστάσεις για τη δημιουργία ‘ ‘σοσιαλισμού’ ‘ στην Κύπρο. 2) Ότι η επίτευξη πλήρους ανεξαρτησίας στην Κύπρο (δηλαδή κατάργηση των Βρετανικών Βάσεων και απομάκρυνση όλων των ξένων στρατευμάτων) παραμένει ο πρώτος στόχος του ΑΚΕΛ. Και 3) ότι το ΑΚΕΛ δεν προτείνει άλλες μεθόδους εκτός των δημοκρατικών, για τη δημιουργία ‘ ‘σοσιαλισμού’ ‘”.

»Για να επιτευχθεί ο δεύτερος στόχος, όλοι οι Κύπριοι πρέπει να υιοθετήσουν μία πιο δυνατή αντι-ιμπεριαλιστική συμπεριφορά. Εκτός από την κατάργηση των βάσεων, πρέπει να δουλέψουν για “δημοκρατικοποίηση” της πολιτικής και κοινωνικής ζωής (δηλαδή αύξηση της αντιπροσώπευσης του ΑΚΕΛ στη Βουλή και τα κρατικά ινστιτούτα) και για την οικονομική αναδιοργάνωση της νήσου (δηλαδή να εξουδετερωθούν οι υπάρχουσες οικονομικές διαισθησεις με τη Δύση και η αντικατάστασή τους με στενότερες σχέσεις με το Ανατολικό Μπλοκ)».

Στο ίδιο έγγραφο αναφέρεται, επίσης, ότι ο επικεφαλής της οργάνωσης για την ασφάλεια του κόμματος έπαιρνε οδηγίες από τη σοβιετική πρεσβεία...

Σε έκθεση των Βρετανικών Μυστικών Υπηρεσιών, ημερομηνίας 2 Νοεμβρίου 1962, αναφέρονται οι στόχοι του ΑΚΕΛ στην Κύπρο και, μεταξύ των δραστηριοτήτων του, ήταν να εμποδίσει την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και η δημιουργία ενωμένου αντι-ιμπεριαλιστικού μετώπου της Δεξιάς και Αριστεράς...

Σε μέλος της Βρετανικής Υπιάς

Αρμοστέας, ο Γενικός Γραμματέας της ΠΕΟ είπε πως το ΑΚΕΛ είχε τρεις στόχους:

A) Να εξασφαλίσει την αναθεώρηση των Συμφωνιών Ζυρίχης και Λονδίνου.

B) Να ξεφορτωθεί τις Βρετανικές Βάσεις και

Γ) Να δημιουργηθεί ένα σοσιαλιστικό κράτος στην Κύπρο.

Πρόσθεσε δε ότι, οποιοδήποτε αλλαγές γίνουν στη Συμφωνία, το μέλλον της Κύπρου βρίσκεται στην ένωση με μια «Σοσιαλιστική Ελλάδα».

Εκπαιδευτικά κέντρα για Μαρξισμό-Σταλινισμό

Η Κομμουνιστική Παγκύπρια Ομοσπονδία Εργατών αποφάσισε να δημιουργήσει 3 εκπαιδευτικά κέντρα στη Λευκωσία για να μορφώσει περίπου 200 εργάτες πάνω στις σωστές Μαρξιστικές-Σταλινικές γραμμές (Έκθεση Νοεμβρίου 1950).

Η Cominform τερματίζει την Ένωση!

«Πληροφορίες λένε ότι το ΑΚΕΛ πήρε οδηγίες από την Cominform ότι η πολιτική τους για Ένωση και μόνον Ένωση “παρεκκλίνει” και ότι το ΑΚΕΛ πρέπει να μελετήσει προσεκτικά οποιοδήποτε συνταγματικές προτάσεις».

Για Cominform βλέπε εδώ <https://en.wikipedia.org/wiki/Cominform>

Σε σημείωσή τους, οι Βρετανικές Υπηρεσίες έγραψαν: «Προηγούμενως πιστεύαμε ότι πιθανόν η υποστήριξη του ΑΚΕΛ για την Ένωση να ήταν καθαρά θέμα τακτικής στις συνθησιομένες κομμουνιστικές γραμμές. Όμως, εάν υπάρχει μια πραγματική πιθανότητα κομμουνιστικοποίησης της Ελλάδας, η υποστήριξη του ΑΚΕΛ προς την Ένωση θα είναι γνήσια» (Έκθεση 15-22 Σεπτεμβρίου 1964).

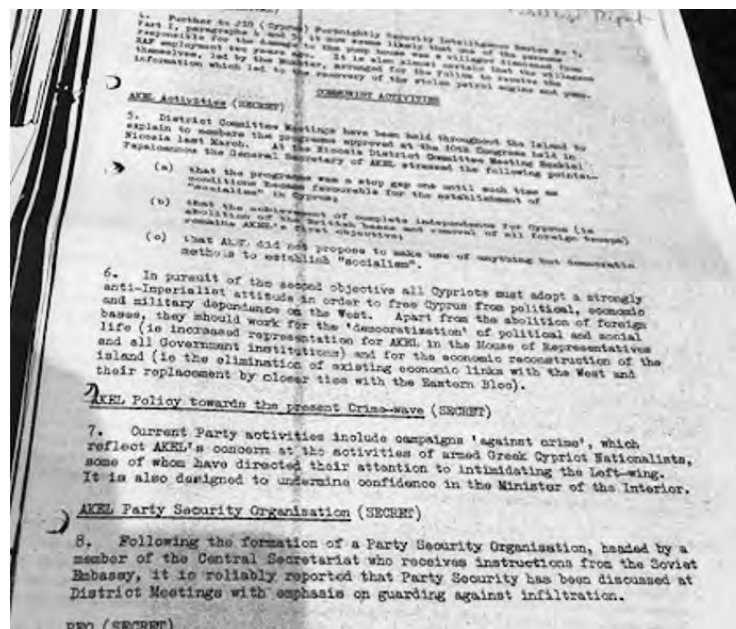
23 Αυγούστου 1962, από την αγγλόφωνη «Σάιπρους Μέλ»:

“

Σε έκθεση των Βρετανικών Μυστικών Υπηρεσιών, ημερ. 2 Νοεμβρίου 1962, αναφέρονται οι στόχοι του ΑΚΕΛ στην Κύπρο και, μεταξύ των δραστηριοτήτων του, ήταν να εμποδίσει την ένταξη της Κύπρου στην ΕΟΚ και η δημιουργία ενωμένου αντι-ιμπεριαλιστικού μετώπου της Δεξιάς και Αριστεράς...

«Μπορεί να είναι ντροπαλός στη Λευκωσία, αλλά στη Μόσχα ο Εζεκίας Παπαϊωάννου δηλώνει με ειλικρίνεια ότι “ο απώτερος πολιτικός στόχος του κόμματος (ΑΚΕΛ) είναι η δημιουργία του σοσιαλισμού και κομμουνισμού στην Κύπρο” (He may be shy in Nicosia but in Moscow he frankly declares that “the ultimate political goal of the (AKEL) party is the construction of socialism and the communism in Cyprus”). Τονίζει με έμφαση ότι οι “νίκες του κόμματος” έγιναν δυνατές “γιατί σ’ όλη τη δουλειά μας αντλούσαμε και συνεχίζουμε να αντλούμε από το Μαρξιστικό-Λενινιστικό Κομμουνιστικό Κόμμα της Σοβιετικής Ένωσης” (Because in all our work we drew from and continue to draw from the Marxist-Leninist proportions of the Communist Party of the Soviet Union).

»Όταν βρίσκεται στη Μόσχα, παραδέχεται ότι το επίσημο πρόγραμμα

Ένα από τα έγγραφα για κομμουνιστικές δραστηριότητες, 17.8.1962.

του κόμματος, όπως ετοιμάστηκε στο κομματικό συνέδριο που έγινε τον Μάρτιο, είναι “ένα πραγματικό Μαρξιστικό-Λενινιστικό έγγραφο”. Με άλλα λόγια, το κόμμα επιδιώκει να επιβάλει στους Κυπρίους μία εξολοκλήρου ξένη και άγνωστη ιδεολογία, την οποίαν οι περισσότεροι περιφρονούν».

Και η εφημερίδα προσέθεσε και το σχόλιο «...Είναι αδύνατον στη χειρότερη περίπτωση ένας στους δέκα ανάμεσα σ’ όλα τα μέλη του να γνωρίζει πραγματικά για ποιους στόχους τον χρησιμοποιούν. Η ανεξαρτησία των συμφωνιών Ζυρίχης μπορεί να μην ήταν το επιθυμητό για τη Δημοκρατία, όμως τίποτα δεν είναι πιο σίγουρο ότι η ανεξαρτησία κάτω από το ΑΚΕΛ δεν θα είναι τίποτα περισσότερο από υποδούλωση προς τη Μόσχα. Γι’ αυτό είναι που πολέμησε ο λαός για τέσσερα πικρά χρόνια;».

Η βρετανική Υπιάτη Αρμοστέας, στις 13 Σεπτεμβρίου 1962 και σε σχέση με αυτά, έγραψε:

«Όπως ξέρετε, το δυνατό σημείο του ΑΚΕΛ υπήρξε η ικανότητά του μέχρι σήμερα να προβάλλει τον εαυτό του ως ένα λογικό, προοδευτικό πολιτικό κόμμα, που υπηρετεί τα αληθινά συμφέροντα της Κύπρου. Γενικά, το ΑΚΕΛ κατάρφερε να αποφύγει το στίγμα του ξένου συστήματος και έχει διατηρήσει την ψευδαίσθηση ότι είναι ένα γηγενές κόμμα αντιπολίτευσης, που θέλει τα συμφέροντα της Κύπρου πρώτα και που προσφέρει τη μόνη εναλλακτική λύση έναντι στη σημερινή εκκλησιαστικο-κρατούμενη Κυβέρνηση. Ακόμα και ο Αρχιεπίσκοπος και οι Υπουργοί του τείνουν να θεωρούν τα μέλη του ΑΚΕΛ ως παραιτητοφρονημένους πολίτες, που δεν είναι στην ίδια κατηγορία με τους επικίνδυνους κομμουνιστές σε άλλες χώρες. Αυτή η ψευδαίσθηση βοηθήθηκε με τις συνεχείς διαφορές μεταξύ της Δεξιάς και την αποτυχία της να οργανωθεί σε ένα αποτελεσματικό πολιτικό κόμμα, ικανό να αντικρούσει τον κομμουνισμό...».

Σε άλλη έκθεσή της, στις 3 Αυγούστου 1962, έγραψε:

«...Σε πρόσφατη συνέντευξη του στην “Πράβδα”, η οποία μεταδόθηκε από το ραδιόφωνο της Μόσχας και αναδημοσιεύθηκε στην “Χαραυγή” στις 31 Ιουλίου, ο Παπαϊωάννου επανέλαβε ότι ο στόχος του ΑΚΕΛ είναι να οδηγήσει την Κύπρο στον κομμουνισμό μέσα από τον σοσιαλισμό. Χαρακτήρισε τον κομμουνισμό ως την υψηλότερη, δικαιότερη και πλέον προοδευτική κοινωνική γραμμή και είπε ότι οι άμεσοι στόχοι του κόμματος είναι 1) η εθνικοποίηση όλων των φυσικών πλούτων, περιλαμβανομένων και των μεταλλίων, 2) η προστασία της κυπριακής οικονομίας από την εκμετάλλευση ξένου κεφαλαίου, 3) η κοινωνική αρμονία και συνεργασία μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων, και 4) η διανομή σε χαμηλές τιμές της κυβερνητικής και εκκλησιαστικής γης και γης που ανήκει σε μεγάλα ιδρύματα, σε χωριάτες που δεν έχουν γη...».

Την επόμενη Κυριακή το τελευταίο μέρος.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Μέρος Ζ'

Για τον Ραούφ Ντενκτάς έχουν γραφτεί πολλά και από Έλληνες Κυπρίους και από Τουρκοκυπρίους. Για την καταγωγή του, όμως, ελάχιστα έχουν δει το φως της δημοσιότητας. Η πιο έγκυρη αναφορά επί του θέματος αυτού γίνεται από τον αείμνηστο ιστορικό, Κώστα Π. Κύρρη, που γνώρισε από κοντά τόσο τον ίδιο, όσο και στενούς συγγενείς του, που ήταν συγχωριανοί και πολύ γνωστοί του Λαμπιδιώτη. Όταν θα εξέδιδα το βιβλίο μου για τον Ραούφ Ντενκτάς το 2003 είχα παρακαλέσει τον αείμνηστο Κύρρη, με τον οποίο συνδεόμασταν φιλικά, να μου γράψει ένα σημείωμα για τον Ντενκτάς, με το οποίο να διανθίσω το βιβλίο με μια δική του μαρτυρία, που γνώριζα ότι θα ήταν έγκυρη και αδιαμφισβήτητη. Με μεγάλη ευχαρίστηση ανταποκρίθηκε και διέθεσε αρκετόν από τον πολύτιμο χρόνο του για να μου γράψει μια ολόκληρη ιστορική πραγματεία με τίτλο «Ραούφ Ντενκτάς. Βίος και Πολιτεία μιας διχασμένης προσωπικότητας της Εγγύς και της Μέσης Ανατολής». Σε εισαγωγικό σημείωμα του άρθρου του γράφει ο αείμνηστος φίλος μου: «Το γράφω με χαρά για να φέρω σε φως με απλά λόγια μερικές πραγματικότητες της νεότερης Ιστορίας μας. Οι αναγνώστες θα κρίνουν πόσο σημαντικές είναι. Οι πραγματικότητες αυτές έως το 1989 καταγράφονται στο βιβλίο μου "History Cyprus" και σε σειρά άρθρων μου από το 1950 έως το 1996, στον Τύπο και στο περιοδικό "Χρονικά της Λαπτήθου". Το άρθρο αρχίζει με το ερώτημα: "Τι είναι αυτός ο φοβερός και τρομερός Ραούφ Ραΐφ Ντενκτάς, που έχει καταλάβει δεσποζόουσα θέση στην Ιστορία των τελευταίων 50 ετών; Ποιες οι ρίζες, οι οικογενειακές αρχές, η κοινωνική καταγωγή του, οι νοοτροπίες που αταβιστικά εκφράζει εν μέσω εικοστού αιώνα έως σήμερα, στα ογδόντα περίπου χρόνια του και ποιες οι αντίστοιχες του "δασκάλου" του Φαζλ Κουτσοπού;". Ελάχιστοι ίσως ξέρουν ότι πρώτος μαρτυρούμενος πρόγονος του Ραούφ Ντενκτάς είναι ο εντιμότατος Αχμέτ Πικέν Εφέντς στη Φλάσσου, στα 1733 (23 Μαΐου) σε έγγραφο οθωμανικό που εξέδωσε ο διαπρεπής Ωθωμανολόγος μας Ιωάννης Π. Θεοχαρίδης σε έναν τόμο της σειράς Οθωμανικών Εγγράφων που εκδίδει η Ιερά Μονή Κύκκου. Ο Θεοχαρίδης παραθέτει και το οθωμανικό πρωτότυπο έναντι στην περιληπτική μετάφραση: Κάθε ειδικός μπορεί να δει και να κρίνει», τονίζει ο Π. Κύρρης, και συνεχίζει:

«Οι Πικένδης της Φλάσσου (Φλάσσου είναι λέξη αρχαία ελληνική), ήσαν οι εξισλαμισμένοι απόγονοι Γάλλων/Γαλλοεβραίων, των Picquigny, που εγκαταστάθηκαν στα κυπριακά εδάφη, σε φέουδα και αλλού, επί λατινοκρατίας και εξισλαμίσθηκαν - όχι όλοι - κατά ή μετά την κατάρρευση της Κύπρου από τους Οθωμανούς Τούρκους στα 1570-71, ακριβώς τότε δεν γνωρίζουμε. Όμοια εξισλαμίσθηκαν και άλλες λατινικές και λατινοεβραϊκές οικογένειες. Στη Λευκωσία, όλοι σχεδόν οι Λατίνοι της

περιοχής της Αγίας Σοφίας εξισλαμίσθηκαν, αλλά διατηρούσαν μυστικά και τα λατινικά τους ονόματα. Ανάμεσα σ' αυτούς αναφέρεται από τις πηγές και η κόμισσα της Τριπόλεως, που εξισλαμισμένη αγωνιζόταν να σώσει τα παιδιά της από τη σφαγή, και τελικά το κατάφερε μόνο τουρκευόντας. Στο τραγούδι της Εμινέ και του Χριστοφή (1625), η Εμινέ εξορκίζει τον Χριστοφή, που τον είχαν συλλάβει οι Τούρκοι της Χώρας και τον βασάνιζαν να τουρκέψει: "Παρακαλώ σε, Χριστοφή, να μην μου σουλμανίσεις"».

Στη συνέχεια, ο αείμνηστος Κύρρης συνδέει τους κρυπτοχριστιανούς Λατίνους της Λευκωσίας με τους συγχωριανούς του Πικένδης της Λαπτήθου, γόνους των οποίων ήταν και ο Ντενκτάς. Γράφει συγκεκριμένα: «Οι εξισλαμισθέντες Λατίνοι της Αγίας Σοφίας Λευκωσίας ήταν οι πρώτοι κρυπτοχριστιανοί στην Κύπρο. Λίγο μετά το 1571 οι Έλληνες χριστιανοί ανοικοδόμησαν την Παναγία Οδηγήτρια απέναντι στην Αγία Σοφία, που έγινε τζαμί. Τους επέτρεψαν οι κρυπτοχριστιανοί Λατίνοι γείτονές τους να την ανοικοδομήσουν όπως ήθελαν. Χαρακτηριστικό είναι ότι η κάθετος επί της οδού Αγίας Σοφίας, οδός Χρυσοκόων, φιλοξενούσε μέχρι τη δεκαετία του 1960 τους χρυσοκόους. Ενθυμούμαι τη σταδιακή εξωση των Ελλήνων χρυσοκόων, που ήλπιζαν να επιστρέψουμε τη βοήθεια των Τούρκων. Μάταια...

»Το επάγγελμα αυτό στην περιοχή δεν ήταν τυχαίο. Χαρακτηριστικό είναι

ότι το επάγγελμα αυτό εξυπρέτησε τους Λατίνους και Λατινοεβραίους κρυπτοχριστιανούς της περιοχής από και προ της κατακτήσεως. Μια από τις οικογένειες αυτές ήταν και η οικογένεια Πικέν, που είχε συγγενείς στη Λάπηθο και τη Φλάσσου. Από αυτούς κατάγεται και ο Ραούφ Ντενκτάς. Μια άλλη σπουδαία, πλουσιότατη οικογένεια της περιοχής Αγίας Σοφίας ήταν

«Οι εξισλαμισθέντες Λατίνοι της Αγίας Σοφίας Λευκωσίας ήταν οι πρώτοι κρυπτοχριστιανοί στην Κύπρο. Λίγο μετά το 1571 οι Έλληνες χριστιανοί ανοικοδόμησαν την Παναγία Οδηγήτρια απέναντι στην Αγία Σοφία, που έγινε τζαμί»

οι Λατινοεβραίοι Χαλουβατζήδες. Ο πατέρας της οικογένειας, ο Χαλουβατζής Εφέντς, ερχόταν στη Λάπηθο να επιθεωρήσει τα κτήματά, που ξεκινούσαν από την Πάνω Τζαμή Λαπτήθου 1897, και έφταναν, με μικρή διακοπή, μέχρι την παραλία στην Αϊρκώπιστα. Πραγματικό φέουδο, γειτονικό με τα κτήματα του Μπραϊμ του Πιτζέν...». Στο σημείο αυτό ο Κύρρης κάνει

μια παρέκβαση για να αναφερθεί σε Ελληνίδες, Λατινοεβραίους και άλλους Λινοβάμβακους που τους έζησε από κοντά: «Στα κτήματά τους, στην Αϊρκώπιστα, που γειτόνευαν με του Μπραϊμ, του Πιτζέν, και ο Πιτζένς και ο Χαλουβατζής, εργοδοτούσαν Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους εργάτες, σχεδόν δουλοπάροικους. Ο Χαλουβατζής κυκλοφορούσε στους δρόμους της Λαπτήθου πάνω σε άλογο πανάκριβο καλπάζοντας σαν μεσαιωνικός ιππότης ή μάλλον άρχοντας φεουδάρχης, με γυαλιά με πολύτιμους χρυσούς σκελετούς, φρεϊμάνιος και επιβλητικός. Θυμούμαι το χαρακτηριστικό των Σημιτών και δη των Εβραίων και Αράβων. Τον εθαυμάζαμε όλοι. Κι όποιος χαιρετούσε από αυτόν, Έλλην ή Τούρκος, το θεωρούσε τιμή του. Μιλούσε αρκετά καλά Ελληνικά, και Κυπριακά και την κοινή, που την ήξερε από την Κωνσταντινούπολη και τη Μικρά Ασία, απ' όπου έφερε και τη σύζυγό του. Με τον πατέρα μου και τους εκ μπρός θείους μου, που έφταχναν τα παπούτσια της οικογένειας, μιλούσε Ελληνικά. Ψώνιζε από την υπεραγορά-φούρνο της οικογένειάς μου, του Μάστρε Παναή.

»Τα παιδιά του Χαλουβατζή με άκουγαν που έπαιζα βιολί - και όλοι, και Τουρκάκια και Ελληνόπαιδα, θαύμαζαν το παίξιμό μου, τόσο στο δάκτυλο, όσο και στη δοξαριά. Το είπαν στη μητέρα τους, η οποία ήταν Καυκάσια χριστιανή και έπαιζε κι αυτή εξαίσιο βιολί, κλασική μουσική. Με κάλεσε στο σπίτι

τους κοντά στην Πάνω Τζαμή, να με ακούσει. Πήγα με το βιολί μου και της έπαιξα κάτι δικό μου, αυτοσχεδιασμό. "Μπράβο, γιε μου", μου λέγει. Έπειτα παίξαμε κάτι από κοινού. Παίξαμε μαζί και στο τέλος μου λέει, "πάμε τώρα να προσκυνήσουμε". Στο βάθος, σε μια γωνιά του αρχοντικού της είχε ένα εικονοστάσιο με παλιές εικόνες, που τις έφερε μαζί της από τον Καύκασο. "Προσκύνα, γιε μου, την Παναγία και τον Χριστό. Να προσκυνήσω κι εγώ. Να τους ευχαριστήσουμε που μας έδωσαν τη μεγάλη ευκαιρία να παίζουμε μαζί και να χαιρόμαστε την ωραία αυτή φύση, που είναι γεμάτη ομορφιές και κάλλη". Ήξερε τον Διονύσιο Σολωμό.

»Την ερωτώ: "Τα παιδιά σου προσκυνούν κι αυτά;". Μου απαντά: "Μάλιστα, προσκυνούν. Αλλά φοβούμαι ότι σύνομα δεν θα προσκυνούν. Ο πατέρας τους στη Λευκωσία με φανατικούς, θα τους οδηγήσουν να εξισλαμισθούν από τα καλά. Όμως, θα υπάρχει μέσα τους μέχρι το τέλος της ζωής τους και ένας χριστιανικός πυρήνας καλοσύνης και αγάπης, που εξάλλου υπάρχει και στο Ισλάμ".

»Και πράγματι, όπως έμαθα ύστερα, ενώ ανήκαν στις φανατικές τουρκικές ομάδες, που αργότερα έγιναν η TMT, και αυτοί και αρκετοί άλλοι συνάδελφοί τους γλίτωσαν Έλληνες συμπατριώτες τους από την οργή, την τελευταία στιγμή, με κίνδυνο τη ζωή τους. Ήταν πολύ ωραία παιδιά, με καυκασιανές και λίγο εβραϊκές φυσιογνωμίες...».

**Το Η' Μέρος της επόμενης Κυριακής*

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

ΑΓΩΝΑΣ ΔΡΟΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ

Στον «αέρα» δεκάδες θέσεις στα Ολοήμερα

Παρά την επέκταση σε 383 σχολεία και τον σχεδιασμό για 1.108 εκπαιδευτικούς, η στελέχωση εξακολουθεί να παρουσιάζει σοβαρές δυσκολίες

Σημαντικές ελλείψεις προσωπικού εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν τα Προαιρετικά Ολοήμερα Σχολεία, παρά την επέκταση του θεσμού και τις πρόσθετες θέσεις που είχαν εξαγγελθεί για τη φετινή σχολική χρονιά. Στη συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας, την Τετάρτη, 21 Οκτωβρίου, έγινε γνωστό ότι 115 από τις 953 προκηρυχθείσες θέσεις εκπαιδευτικών μερικής απασχόλησης παρέμεναν αδιάθετες, ενώ αναδείχθηκαν και δυσκολίες στην εξεύρεση βοηθητικού προσωπικού.

Η εκπρόσωπος της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, Μαρία Κυπριανού, ανέφερε ότι οι πρώτοι διορισμοί πραγματοποιήθηκαν στις 31 Ιουλίου, με 150 δασκάλους και 34 νηπιαγωγούς πλήρους απασχόλησης. Παρά τις επανειλημμένες προσκλήσεις, μέρος των αναγκών δεν καλύφθηκε. Από τις 953 θέσεις μερικής απασχόλησης, που προκηρύχθηκαν τον Σεπτέμβριο, οι 538 αφορούσαν δημοτικά, οι 379 νηπιαγωγεία και οι 36 ειδικά σχολεία.

Τι προέβλεπε η κυβερνητική απόφαση

Η εικόνα αυτή καταγράφεται λίγους μήνες μετά την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, στις 4 Ιουνίου, για επέκταση των Ολοήμερων κατά 60 σχολικές μονάδες, από 318 σε 378. Τότε το Υπουργείο Παιδείας υπολόγιζε ότι περίπου 14.000 παιδιά εξυπηρετούνταν από τον θεσμό και ότι η επέκταση θα έδινε πρόσβαση σε επιπλέον 2.500 μαθητές.

Στην ίδια απόφαση προβλέπονταν 50 νέες θέσεις εκπαιδευτικών πλήρους απασχόλησης, 100 μερικής απασχόλησης και αναβάθμιση άλλων 50 υφιστάμενων συμβάσεων. Ο συνολικός σχεδιασμός αφορούσε 1.108 εκπαιδευτικούς, με πρόσθετη δαπάνη άνω των 6,1 εκατομμυρίων ευρώ. Σύμφωνα με την πιο πρόσφατη ενημέρωση του Υπουργείου, ο αριθμός των εγκεκριμένων Ολοήμερων ανήλθε τελικά σε 383, έναντι 220 το 2022-2023.

Καταγγελίες και απαντήσεις

Η ΠΟΕΔ είχε προειδοποιήσει στις 13 Οκτωβρίου ότι σχεδόν 150 θέσεις παρέμεναν κενές, με δεκάδες καθημερινές αντικαταστάσεις να μην καλύπτονται και ορισμένα σχολεία να σπνρίζονται σε έκτακτες ρυθμίσεις. Κατά τη συνεδρία της Τετάρτης, η πρόεδρος της, Μύρια Βασιλείου, χαρακτήρισε τη φετινή χρονιά ιδιαίτερα προβληματική για τη στελέχωση. Απέδωσε τις δυσκολίες στους όρους μερικής απασχόλησης και ζήτησε περισσότερες συμβάσεις 29 ωρών, που θα συνδέουν καλύτερα την πρωινή και την απογευματινή λειτουργία.

Στη συζήτηση αναφέρθηκε επίσης ότι ζητήματα στελέχωσης εντοπίζονται σε περίπου 10% των σχολικών μονάδων. Το ποσοστό αυτό δεν ταυτίζεται με το 12% των προκηρυχθεισών θέσεων που έμειναν ακάλυπτες, καθώς αφορά διαφορετική βάση υπολογισμού. Στις 19 Οκτωβρίου η Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας δημοσιοποίησε προσωρινούς πίνακες διορισμών, επιδιώκοντας να διευρύνει τη δεξαμενή υποψηφίων και με αποφοίτους του 2026.

Από την πλευρά του, ο διευθυντής Δημοτικής Εκπαίδευσης, Μάριος Στυλιανίδης, υπογράμμισε ότι ο θεσμός

έχει αναπτυχθεί σημαντικά, με περίπου 17.000-18.000 μαθητές σήμερα, και ότι ο προγραμματισμός των διορισμών άρχισε το καλοκαίρι. Το Υπουργείο διευκρινίζει πως η αποδοχή μιας θέσης δεν είναι υποχρεωτική και ότι για τα κενά ακολουθούν νέες προσκλήσεις, με προσωρινή αξιοποίηση εκπαιδευτικών της πρωινής ζώνης όπου αυτό είναι εφικτό.

Ζητούμενο η έγκαιρη στελέχωση

Στη Βουλή επισημάνθηκαν και

«Περίπου 1.000 εκπαιδευτικοί έχουν διοριστεί, αλλά τα κενά παραμένουν»

δυσκολίες εξεύρεσης σχολικών συνοδών και καθαριστριών, εξαιτίας των περιορισμένων ωρών εργασίας και των χαμηλών απολαβών. Παράλληλα, τέθηκε το αίτημα των γονέων για μεγαλύτερη ευελιξία στην ώρα απόσπασης των παιδιών.

Βουλευτές ζήτησαν οι τοποθετήσεις εκπαιδευτικών να ολοκληρώνονται νωρίτερα και τα Ολοήμερα να λειτουργούν από την πρώτη ημέρα της σχολικής χρονιάς. Οι περισσότερες 29ωρες συμβάσεις και η αναθεώρηση του τρόπου στελέχωσης τέθηκαν ως προτάσεις, χωρίς να ανακοινωθεί στη συνεδρία οριστική απόφαση εφαρ-

μογής τους. Το κρίσιμο πλέον είναι η επέκταση του θεσμού να συνοδεύεται από προσωπικό που θα διασφαλίζει σταθερή και απρόσκοπτη λειτουργία για τα παιδιά και τις οικογένειές τους.

Με υπερωρίες εκπαιδευτικών καλύπτονται οι ελλείψεις

Στα προβλήματα στελέχωσης των Προαιρετικών Ολοήμερων Σχολείων, στις ενέργειες που βρίσκονται σε εξέλιξη για την κάλυψη των κενών θέσεων, αλλά και στον τρόπο με τον οποίο διασφαλίζεται η καθημερινή λειτουργία τους, αναφέρθηκε μιλώντας στη «Σημερινή» η Επιθεωρήτρια Δημοτικής Εκπαίδευσης και Προϊσταμένη των Ολοήμερων Σχολείων, Μαρία Χατζηπερή.

Όπως ανέφερε, τα ζητήματα στελέχωσης βρίσκονται υπό τον χειρισμό της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (ΕΕΥ), η οποία έχει προχωρήσει σε σειρά προκηρύξεων, με αποτέλεσμα μέχρι στιγμής να έχουν λάβει διορισμό στα Προαιρετικά Ολοήμερα Σχολεία περίπου 1.000 συμβασιούχοι εκπαιδευτικοί. Ωστόσο, εξακολουθούν να εκκρεμούν περίπου 90 θέσεις.

Η νέα διαδικασία θα δώσει τη δυνατότητα διεκδίκησης διορισμού και σε εκπαιδευτικούς που περιλαμβάνονται σε προσωρινούς πίνακες διορισμών Δασκάλων και Νηπιαγωγών. Πρόκειται για εκπαιδευτικούς που δεν περιλαμβάνονταν στους πίνακες της 18ης Ιουνίου 2026, αλλά υπέβαλαν αίτηση μέχρι τις 16 Οκτωβρίου και τα προσόντα τους έχουν εγκριθεί.

Παράλληλα, η κ. Χατζηπερή εξήγησε ότι το Γραφείο Ολοήμερων Σχολείων της Διεύθυνσης Δημοτικής Εκπαίδευσης

αξιοποιεί εκπαιδευτικούς της πρωινής ζώνης, οι οποίοι απασχολούνται υπερωριακά, προκειμένου να καλύπτονται οι ανάγκες που παρουσιάζονται μέχρι την ολοκλήρωση των διορισμών. Με τον τρόπο αυτό, όπως σημείωσε, αντιμετωπίζονται οι ελλείψεις προσωπικού και διασφαλίζεται η συνέχιση της λειτουργίας των σχολείων.

Οι επιπτώσεις στους μαθητές

Αναφερόμενη στις επιπτώσεις που ενδέχεται να έχουν τα κενά στην καθημερινότητα των μαθητών και των

«Η ΠΟΕΔ είχε προειδοποιήσει στις 13 Οκτωβρίου ότι σχεδόν 150 θέσεις παρέμεναν κενές»

οικογενειών τους, διευκρίνισε ότι η μοναδική περίπτωση κατά την οποία χρειάστηκε να ανασταλεί προσωρινά η λειτουργία Προαιρετικού Ολοήμερου Σχολείου ήταν στο Δημοτικό Σχολείο Τόχνης. Η αναστολή διήρκεσε μόνο λίγες ημέρες, ενώ το σχολείο έχει πλέον επαναλειτουργήσει.

Σε σχέση με τις αιτίες των προβλημάτων στελέχωσης, η Προϊσταμένη των Ολοήμερων Σχολείων υπογράμμισε ότι το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας προχώρησε στον απαραίτητο προγραμματισμό από την επομένη της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για επέκταση του θεσμού.

Όπως εξήγησε, πραγματοποιήθηκαν οι εγγραφές των μαθητών και ακολούθως απεστάλθηκαν στην Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας οι ανάγκες σε εκπαιδευτικό προσωπικό.

Επισημάνει, ωστόσο, ότι η διαδικασία διορισμών διέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία, η οποία παρέχει στους υποψηφίους εκπαιδευτικούς τη δυνατότητα να μην αποδεχθούν έναν διορισμό. Σύμφωνα με την ίδια, έχει διαπιστωθεί ότι μεγάλο ποσοστό εκπαιδευτικών που περιλαμβάνονται στους καταλόγους διοριστών είτε δεν διεκδικούν είτε δεν αποδέχονται τις προσφερόμενες θέσεις. Για τον λόγο αυτό, η ΕΕΥ, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, έχει προχωρήσει σε πρόσθετες ενέργειες, μεταξύ των οποίων και η διευρύνση της δυνατότητας συμμετοχής στη διαδικασία διορισμών μέσω των προσωρινών πινάκων.

Καταλήγοντας, η κ. Χατζηπερή τόνισε ότι βασική προτεραιότητα παραμένει η ολοκλήρωση της στελέχωσης από την Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας. Παράλληλα, όπως ανέφερε, η Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης συνεχίζει να μεριμνά για τα υπόλοιπα ζητήματα λειτουργίας του θεσμού. Στο πλαίσιο αυτό έχει ήδη ολοκληρωθεί σε όλες τις επαρχίες η επιμόρφωση των συμβασιούχων εκπαιδευτικών που διορίζονται στα ολοήμερα, ενώ παρέχεται συνεχής στήριξη από τους επιθεωρητές και τις επιθεωρήτριες. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται επίσης στη συνεργασία με τους Συνδέσμους Γονέων, κυρίως σε ζητήματα που αφορούν τη σίτιση των παιδιών και την ομαλή καθημερινή λειτουργία των σχολείων.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Η Λάρνακα έχασε το 2024 την πολυδιαφημισμένη επενδυτική συμφωνία του €1,2 δις για το λιμάνι και τη μαρίνα της. Δυόμισι χρόνια αργότερα, το σχέδιο που καλείται να την αντικαταστήσει κρύβει μιαν αποκαλυπτική χρονική κατανομή: από τα περίπου €205 εκατομμύρια που προβλέπονται για τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση του λιμανιού, έργα αξίας άνω των €160 εκατομμυρίων τοποθετούνται στην περίοδο 2036-2045. Η επεξεργασία του επίσημου οδικού χάρτη της Αρχής Λιμένων δείχνει ότι περίπου το 78% του λιμενικού προγράμματος μεταφέρεται, βάσει του αρχικού σχεδιασμού, τουλάχιστον μία δεκαετία μακριά. Και ενώ η πόλη περιμένει τις πρώτες ουσιαστικές εργασίες, η γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας φέρνει νέα εμπλοκή στη μαρίνα, προκαλώντας αντιδράσεις και παρέμβαση του Προέδρου της Δημοκρατίας. Το €1,2 δις που «χάθηκε» αφορά την επένδυση που δεν υλοποιήθηκε με την Κίτιον, όχι ισόποση απώλεια από τα δημόσια ταμεία.

Από τη συμφωνία του €1,2 δις στα €415 εκατ.

Στις 27 Μαΐου 2024 η Κυβέρνηση τερμάτισε τη σύμβαση παραχώρησης στην Κίτιον Ocean Holdings, επικαλούμενη τη μη ανανέωση της απαιτούμενης εγγυητικής επιστολής. Η εταιρεία αμφισβήτησε τη νομιμότητα του τερματισμού. Έτσι έκλεισε, χωρίς την υποσχέμενη ανάπτυξη, το κεφάλαιο μιας συμφωνίας, η οποία είχε παρουσιαστεί ως επένδυση €1,2 δις και θα συνδύαζε εμπορικό λιμάνι, τουριστική μαρίνα και αξιοποίηση του παραλιακού μετώπου.

Η διαχείριση επέστρεψε στο Δημόσιο και η Αρχή Λιμένων παρουσίασε τον Ιούνιο του 2026 νέο οδικό χάρτη. Η συνολική προκαταρκτική εκτίμηση ανέρχεται σε €415 εκατ., μοιρασμένα σε τρία μέρη: €190 εκατ. για χερσαίους χώρους και παρακείμενη γη, €20 εκατ. για τη μαρίνα και €205 εκατ. για το λιμάνι. Πρόκειται για διαφορετικό μοντέλο, με την Αρχή Λιμένων, άλλους δημόσιους φορείς και ιδιώτες να αναλαμβάνουν επιμέρους αναπτύξεις. Η αριθμητική διαφορά των €785 εκατ. από την αρχική εξαγγελία δεν αποτελεί υπολογισμό κρατικής ζημιάς: τα δύο σχήματα έχουν διαφορετικό αντικείμενο, χρηματοδότηση και ορίζοντα.

Το 78% των έργων του λιμανιού μετά το 2036

Η ανάγνωση του αναλυτικού πίνακα, στη 19η σελίδα του οδικού χάρτη, αποκαλύπτει πού βρίσκεται το μεγαλύτερο βάρος των έργων. Για την περίοδο 2036-2041 προβλέπεται νέο νοτιοδυτικό κρηπίδωμα, με κόστος πάνω από €50 εκατ., καθώς και νέο βορειοδυτικό κρηπίδωμα €25 εκατ. Στην ίδια περίοδο τοποθετείται νέος υπήνεμος κυματοθραύστης και νέα λιμενολεκάνη, εκτιμώμενου κόστους €35 εκατ. Ακολουθεί, από το 2041 έως το 2045, η επέκταση του νότιου

κρηπίδωματος και του κυματοθραύστη, με κόστος που επίσης ξεπερνά τα €50 εκατ.

Το άθροισμα υπερβαίνει τα €160 εκατ. σε σύνολο περίπου €205 εκατ. για τον λιμένα. Δηλαδή, με τις σημερινές ενδεικτικές εκτιμήσεις, τουλάχιστον περίπου οκτώ στα δέκα ευρώ του λιμενικού προγράμματος αντιστοιχούν σε έργα που ο ίδιος ο σχεδιασμός τοποθετεί μετά το 2036.

Τα €415 εκατ. αποτελούν εκτίμηση κατηγορίας 5, με αβεβαιότητα ±50%, σύμφωνα με την Αρχή Λιμένων. Το κόστος θα πρέπει να επαναπροσδιοριστεί με τις μελέτες. Δεν είναι οριστικό ποσό, ούτε εγγυημένη χρηματοδότηση

Οι δύο μεγάλες επεκτάσεις, μάλιστα, έχουν ήδη ως αφετηρία εκτιμώμενο κόστος άνω των €50 εκατ. η καθεμία.

Αυτές οι ημερομηνίες δεν ανακοινώθηκαν ως αναβολή μετά τη συνεδρία της Βουλής. Βρίσκονταν εξαρχής στον οδικό χάρτη του Ιουνίου. Αυτό ακριβώς δημιουργεί το ερώτημα για την πόλη: πόση από την ανάπτυξη που παρουσιάστηκε ως νέα αρχή αφορά παρεμβάσεις της προσεχούς διετίας και πόση τις επόμενες κυβερνήσεις και γενιές; Το χρονοδιάγραμμα έως το 2045 δείχνει πως ο μεγάλος μετασχηματισμός του λιμανιού παραμένει μακροπρόθεσμη επιδίωξη.

Μόλις €19 εκατ. στα πρώτα χρονοδιαγράμματα

Η πρώτη συγκεκριμένη δέσμη παρεμβάσεων, με χρονικό ορίζοντα 2027-2028, φθάνει συνολικά τα €19 εκατ. Περιλαμβάνει €2 εκατ. για εξωραϊσμό υφιστάμενων χώρων, €3 εκατ. για μεταφορά των καρναγίων, €3 εκατ. για συντήρηση της μαρίνας, €3 εκατ. για συντήρηση λιμενικών υποδομών και €8 εκατ. για νέο εξοπλισμό του λιμανιού. Η Αρχή Λιμένων εμφανίζεται

ως φορέας ανάπτυξης και των πέντε παρεμβάσεων.

Αυτά τα €19 εκατ. αντιστοιχούν σε περίπου 4,6% του συνολικού σχεδίου των €415 εκατ. Η σύγκριση αποτυπώνει το περιορισμένο μέγεθος της πρώτης φάσης, όχι το σύνολο των έργων που μπορεί να ξεκινήσουν μέχρι το 2028. Υπάρχουν και παρεμβάσεις με ορίζοντα 2028-2029, ενώ οι προκαταρκτικές προβλέψεις δεν ισοδυναμούν με συμβάσεις ή πληρωμές. Ειδικά οι εργασίες στη μαρίνα εξαρτώνται πλέον και από τη διευθέτηση του νομικού καθεστώτος.

Νομικό εμπόδιο και προεδρική παρέμβαση

Στην Επιτροπή Μεταφορών της Βουλής, στις 22 Οκτωβρίου, η Νομική Υπηρεσία ξεκαθάρισε ότι η μαρίνα και ο χερσαίος χώρος της ανήκουν στο κράτος και ότι η παραχώρηση της ανάπτυξής τους προϋποθέτει ανοικτό διαγωνισμό. Η Αρχή Λιμένων δεν μπορεί, με βάση τη γνωμάτευση που παρουσιάστηκε, να αναλάβει απευθείας το έργο όπως είχε σχεδιαστεί. Για το λιμάνι, αντίθετα, η Υπουργός Μεταφορών Έφη Τσολάκη ανέφερε πως δεν υπάρχει αντίστοιχο

εμπόδιο. Δήλωσε ότι ο οδικός χάρτης προχωρεί και πως εξετάζονται εναλλακτικές λύσεις.

Η γνωμάτευση είχε παραληφθεί από το Υπουργείο στις 9 Οκτωβρίου. Την επομένη της συνεδρίας, ο Δήμαρχος Ανδρέας Βύρας κατήγγειλε ότι δεν είχε ενημερωθεί πλήρως για το περιεχόμενο της στη συνάντηση με την Υπουργό. Σύμφωνα με τον ίδιο, ο Πρόεδρος Νίκος Χριστοδουλίδης τού μετέφερε τηλεφωνικά την Παρασκευή διαβεβαίωση ότι, μέχρι τη Δευτέρα, 26 Οκτωβρίου, θα εξευρεθεί λύση. Πρόκειται για πολιτική διαβεβαίωση, χωρίς μέχρι στιγμής δημοσιοποιημένο μηχανισμό εφαρμογής.

Η νέα εμπλοκή αφορά πρωτίτως τη μαρίνα, όμως ανακύπτουν ερωτήματα και για τις χερσαίες αναπτύξεις των €190 εκατ., καθώς πρέπει να ξεκαθαριστούν τα ιδιοκτησιακά όρια. Δεν τεκμηριώνεται ότι μπλοκαρίστηκε ολόκληρο το ποσό. Για τη Λάρνακα, η επόμενη δοκιμασία είναι συγκεκριμένη: νόμιμο μοντέλο ανάθεσης, σαφείς χρηματοδοτήσεις και ημερομηνίες για έργα που θα φανούν στο παραλιακό μέτωπο, πριν φτάσει το 2036.

Από το ναυάγιο της επένδυσης του €1,2 δις στον νέο σχεδιασμό με ορίζοντα το 2045

Έργα €160 εκατ. αγκυροβολημένα για άλλη μια δεκαετία

Τουλάχιστον το 78% της εκτιμώμενης αξίας των έργων στο Λιμάνι Λάρνακας τοποθετείται μετά το 2036, ενώ νέα νομική εμπλοκή περιπλέκει την ανάπτυξη της μαρίνας

“ Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Χωρίς GPS και φυσικό φως, Ουκρανοί στρατιώτες διένυσαν περισσότερα από 15 χιλιόμετρα μέσα από υπόγειες υποδομές, περνώντας κάτω από τις ρωσικές θέσεις κοντά στο Κουπιάνσκ. Σύμφωνα με την ουκρανική Εθνοφρουρά, η επιχείρηση «Ves» τούς επέτρεψε να εμφανιστούν πίσω από τις εχθρικές γραμμές, αιφνιδιάζοντας τις ρωσικές δυνάμεις.

Κάποια άλλα «Οχι»

Ενώ ο Ελληνισμός ετοιμάζεται να εορτάσει, σε μερικές ημέρες, την εθνική επέτειο του ηρωικού «Οχι» του Σαραντά, η στήλη επέλεξε να καταγράψει σήμερα διάφορα άλλα «Οχι» της επικαιρότητας, που απασχολούν τον δημόσιο διάλογο.

Στη μπιτέρα παιρίδα, αυτό που κυριαρχεί στην κοινή γνώμη περισσότερο από κάθε άλλο είναι το στεντόρειο «Οχι»... του Νίκου Καρβέλα στην Άννα Βίσση, με το οποίο της απαγόρευσε αυστηρά να ερμηνεύει δικά του τραγούδια! Ευτυχώς, το 1940 δεν είχαμε τέτοιου είδους προβλήματα. Φανταστήκατε αν οι τότε συνθέτες απαγόρευαν στη Σοφία Βέμπο να τραγουδά το «Κορόιδο Μουσολίνι», «Της Ελλάδος παιδιά» και τα άλλα τραγούδια, με τα οποία σκορπούσε τον άκρατο ενθουσιασμό στους αγωνιζόμενους Έλληνες;

Στην Κύπρο, το πιο πρόσφατο ηχηρό «Οχι» ακούστηκε στον χώρο του ΔΗΣΥ, από τον Γιώργο Παμπορίδη στο... τελεσίγραφο του Αβέρωφ Νεοφύτου (μέσω του εκδότη Φρίξου Κουλέριμου) να αποσύρει κι αυτός (όπως η Αννίτα) την υποψηφιότητά του για το χρίσμα του προεδρικού υποψηφίου του κόμματος. Την ίδια ώρα, έκπληξη προκάλεσε το «Οχι» του ίδιου του Αβέρωφ προς την επίσημη πολιτική του κόμματός του, με την αιφνιδιαστική πρότασή του για άρση των ευρωπαϊκών κυρώσεων εις βάρος της Ρωσίας. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται τώρα στο πόσα «Οχι» θα

εισπράξει ο Φούλης από τα μέλη του κόμματος στην πενέκκα του Νοεμβρίου, οπότε θα υπάρξει ξεκάθαρη εικόνα για τις πιθανότητες του να γίνει ο... τρίτος Παφίτης Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Ένα «Οχι» που έχει συζητηθεί πολύ, αλλά ίσως μετατραπεί σύντομα σε «Ναι», είναι και αυτό του Υπουργού Οικονομικών Μάκη Κεραυνού στην ηλεκτρική διασύνδεση Κύπρου-Κρήτης. Με την επικείμενη ελληνική navtex, ο κ. Κεραυνός θα πρέπει να ανοίξει τα ταμεία και να καταβάλει τα 25 εκατομμύρια ευρώ που μας αναλογούν. Απ' εκεί και πέρα, θα περιμένουμε να δούμε και πώς θα εξελιχθούν τα πράγματα, με το αναμενόμενο... «Γιοκ» της Τουρκίας στις έρευνες για το καλώδιο.

Πάντως, ο Υπουργός Εξωτερικών της Ελλάδας, Γιώργος Γεραπερίτης, θέλοντας να εκφράσει την αποφασιστικότητά της Αθήνας, με φόντο τις έρευνες για το καλώδιο ηλεκτρικής διασύνδεσης Κρήτης-Κύπρου, διαμήνυσε ότι η Ελλάδα θα υπερασπιστεί τα κυριαρχικά δικαιώματά της, τονίζοντας ότι «αν χρειαστεί, η Ελλάδα θα πει και πάλι το μεγάλο Όχι»!

Αυτό, περιμένουμε να το δούμε σύντομα και επί του πεδίου. Καταγράψαμε αυτό που είπε ο κ. Γεραπερίτης για το νέο μεγάλο «Οχι» και ευελπιστούμε ότι, αν η Ελλάδα προκληθεί, θα το ρίξει στα μούτρα του παμού ειοβολέα Χιτλερντογάν!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Ρύθμιση κυκλοφορίας και... σορών!

Μέχρι τώρα γνωρίζαμε ότι η κυκλοφοριακή συμφόρηση γίνεται στους δρόμους. Τώρα πληροφορηθήκαμε ότι «κυκλοφοριακό κομφούζιο» υπάρχει και στη διακίνηση των... σορών αποθανόντων, ήμαρτόν Σου Κύριε!

Ο χαρακτηρισμός ανήκει στον ιατροδικαστή Μάριο Ματσάκη, ο οποίος σχολίαζε το γεγονός ότι οι σοροί για τις οποίες χρειάζεται νεκροτομή μεταφέρονται στη Λευκωσία απ' όλη την Κύπρο και στη συνέχεια επιστρέφουν, λόγω του ότι τα νεκροτομεία στην Πάφο και τη Λεμεσό παραμένουν εκτός λειτουργίας.

Ο κ. Ματσάκης διερωτήθηκε κατά πόσον είναι δυνατή να μην προκύπτουν λάθη μέσα σε αυτήν τη διαδικασία, όταν σοροί μεταφέρονται συνεχώς από και προς τη Λευκωσία και εμπλέκονται πολλοί διαφορετικοί φορείς, όπως η Αστυνομία, οι νεκροτόμοι, οι οικοί κηδεών και οι κλητήρες.

Ο γνωστός ιατροδικαστής επεσήμανε ταυτόχρονα ότι στην Κύπρο αυτήν τη στιγμή έχουμε μόνο μία κοπέλα νεκροτόμο, η οποία εργάζεται για όλους τους ιατροδικαστές επτά ημέρες την εβδομάδα. «Είναι εξωφρενικό», τόνισε.

Εγώ θυμάμαι κάτι ακόμα πιο εξωφρενικό. Πριν από κάποια χρόνια ήρθε στο φως μια απίθανη περίπτωση. Μηχανικός αυτοκινήτων έκανε... νεκροτομές στο νεκροτομείο Λευκωσίας. Εκτελούσε χρέη βοηθού νεκροτομείου και, όπως είχε καταγγείλει ο ίδιος με επιστολή του στον τότε Υπουργό Υγείας, έκανε νεκροψίες ακόμα και στην απουσία ιατροδικαστή. Μα, μηχανικός αυτοκινήτων να κάνει νεκροψίες, ρε κουμπάρε; Φανταστείτε

την ακόλουθη σκηνή. Επηρεασμένος από το επάγγελμά του, μπορούσε να συγχυστεί ο άνθρωπος και σε κάποια στιγμή να έδινε οδηγίες σ' αυτούς που έφερναν τη σορό: «Βάρτε την... πάνω στους τάκκους»!

Ή να του ζητούσε ο ιατροδικαστής να του αναφέρει τα ευρήματά του από τη νεκροψία και ο μηχανικός να τον πληροφορούσε: «Η καρδιά εσωτερικής καύσεως του μακαρίτη δεν ελειτουργούσεν καλά, τα φίλτρα του ήθελαν καθάρισμαν, το καρπουλατέρ του ήταν διαλυμένον, η παταρία του ήταν καθούμενη και γενικά επήαιναν με τα ριμς»!

Μακάβρια μεν όλα αυτά, αλλά αληθινά στη μικρομεγαλονησίδα μας, όπου η πρόσφατη «εξαφάνιση» της

σορού ενός αποβιώσαντος Βρετανού από το νεκροτομείο Λευκωσίας (βρέθηκε αργότερα, αλλά με άλλο όνομα) έδωσε την αφορμή να ανακινηθεί το θέμα των ελλείψεων στα νεκροτομεία, αλλά και να έρθουν στο φως διάφορες παρανομίες και τραγελαφικές καταστάσεις στον τομέα της λειτουργίας των γραφείων κηδεών. Αδειούχοι ιδιοκτήτες γραφείων κηδεών έκαναν λόγο για εμπλοκή μη εξουσιοδοτημένων ιδιωτών, που παρεμβαίνουν για να «κλέψουν» δουλειές από νόμιμα γραφεία και κατήγγειλαν ότι ορισμένοι «παίρνουν τους νεκρούς... ομήρους» για να κερδίσουν μια κηδεία!

Και όλα αυτά, βεβαίως, επειδή «είναι πολλά τα λεφτά... Χάρε»!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Να δούμε και λίγο τα παιδιά μας

Αντιγράφουμε από τις ειδήσεις των τελευταίων μόνο ημερών: «Καταχωρήθηκε ενώπιον του τριμελούς Δικαστηρίου Παιδών υπόθεση εναντίον επτά ανηλίκων για τον βάνανσο ξυλοδαρμό 16χρονου στα Λατσιά». «Η Αστυνομία προχώρησε στη σύλληψη 19χρονου, ο οποίος εισήλθε σε σχολείο της Λεμεσού και επιτέθηκε σε 17χρονο μαθητή τραυματίζοντάς τον. Ο μαθητής μεταφέρθηκε με ασθενοφόρο στο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού με κακώσεις στο κεφάλι και απώλεια συνείδησης». «Για προσωπικές διαφορές, δύο μαθήτριες σχολείου Μέσης Εκπαίδευσης στην πόλη της Πάφου πιάστηκαν στα χέρια εντός του σχολείου και προκάλεσαν τραυματισμούς η μία στην άλλη». «Ανήλικοι αγωνίζουν με ηλεκτρικά σκούτερ σε κεντρικές αρτηρίες της Λευκωσίας, μετατρέποντάς τις σε αυτοσχέδιες πίστες και καταγράφοντας τα “κατορθώματά” τους σε βίντεο»!

Το πολιτικό προσωπικό της χώρας, που επιδίδεται νυχθημερόν σε μίαν ανούσια, εκνευριστική και εν πολλοίς κωμική ενασχόληση με τις προεδρικές εκλογές, 16 μήνες πριν από την πραγματοποίησή τους, θα πρέπει κάποια στιγμή να μας ενημερώσει και τι σκοπεύει να κάνει για την αντιμετώπιση των φαινομένων νεανικής παραβατικότητας, τα οποία έχουν πάρει επιληπτικές διαστάσεις. Ειδικότερα, αυτοί των οποίων τα ονόματα φιγουράρουν ως διεκδικητών της προεδρικής καρέκλας, αναμένουμε να μας αναλύσουν έμπρακτους και αποτελεσματικούς τρόπους για να αμβλυνθεί, έστω, η μάστιγα της

εφηβικής βιαιότητας και παρανομίας.

Να δώσουν απαντήσεις στα αμείλικτα ερωτήματα: Τι γίνονται τα παιδιά μας, που έχουν γίνει έρμαιο ενός διαδίκτυακού εθισμού; Πού πάνε; Ποια οράματα έχουν; Τι προοπτικές έχουν; Τι προβλήματα τους ταλανίζουν; Γιατί η Κύπρος είναι από τις πρώτες χώρες πανευρωπαϊκά στην κατανάλωση αλκοόλ από μαθητές; Γιατί υπάρχει τέτοια αύξηση στη χρήση ναρκωτικών ανάμεσα στους νέους; Γιατί οι μαθητές μας δέρνονται μέσα στα σχολεία; Γιατί οι νέοι μας δείχνουν τόσο μίσος ο ένας απέναντι στον άλλον για την μάππαν; Γιατί οι νέοι μας ακρωτηριάζονται τόσο ανεύθυνα από κροτίδες και κινδυνεύουν να καούν σε γιγαντιαίες λαμπριτζές,

που τις θεωρούν μέγα επίτευγμα; Γιατί οι νέοι μας θυσιάζονται τόσο εύκολα στον Μολώχ της ασφάλτου; Γιατί ανήλικοι επιτίθενται και ληστεύουν τους φουκαράδες τους ντελιβεράδες;

Και βέβαια δεν είναι μόνο το πολιτικό προσωπικό που πρέπει να δώσει απαντήσεις. Όλοι μας θα πρέπει να τις δώσουμε. Οικογένεια, σχολείο, κρατικού θεσμοί, κοινωνικοί φορείς, μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Κάποτε είχαμε τη φιλοδοξία να στείλουμε τα παιδιά μας σε σχολεία υψηλού επιπέδου. Σήμερα, το βασικότερο κριτήριο είναι να αποφύγεις να στείλεις τα παιδιά σου σε σχολεία... υψηλού κινδύνου!

ΜΠΟΞΕΡ

Οι συμβουλές του «Επίτιμου Προέδρου» Ν. Αναστασιάδη

Αναμειγνύεται δυναμικά και πάλι στα πολιτικά θέματα της Κύπρου ως δήθεν ενδιαφερόμενος για την ενότητα του Δημοκρατικού Συναγερμού. Μια ενότητα, που, επί εποχής του και όταν ακόμα φαινόταν ότι υπήρχε, ο ίδιος φρόντιζε να μην υπάρχει. Εμφανιζόταν μονίμως ως εκπρόσωπος της ισχυρής συμφεροντολογικής ομάδας διαφθοράς...

Ο ΔΗΣΥ δημιουργήθηκε και οργανώθηκε το 1976. Έγινε με αξίες. Με ιδανικά και στόχους. Με σχέδια πολιτικής στρατηγικής και με καθαρό το εθνικό δόγμα «την Πατρίδα ουκ ελάττω παραδώσω». Ο Αναστασιάδης και μερικοί άλλοι, υποταγμένοι στη συμφέρουσα φιλία του, κατήντησαν την παράταξη του Δημοκρατικού Συναγερμού όχι μόνο κόμμα πολιτικής ανυποληψίας και αυτοταπείνωσης. Το κατήντησαν κόμμα άδαιο. Χωρίς Αξίες και Σχέδια και Στρατηγική για επιβίωση του Κυπριακού Ελληνισμού.

Δέκα χρόνια διακυβέρνησης Κληρίδη και δέκα χρόνια διακυβέρνησης Νίκου Αναστασιάδη, ο Κυπριακός Ελληνισμός όχι μόνο δεν είδε λύση του προβλήματός του, αλλά κατήντησε ο εξευμενιστής και ψευδορεαλιστής αλύτρωτος Ελληνισμός με εθνική και βιολογική ανασφάλεια. Από ελπίδα, ο Κληρίδης και ο Δημοκρατικός Συναγερμός (του ιστορικού πολιτικού δόγματος «την Πατρίδα ουκ ελάττω παραδώσω»), κατήντησαν εθνική ΑΠΕΛΠΙΣΙΑ.

Λέγει τώρα ο Αναστασιάδης, χωρίς ίχνος ντροπής, ότι ο κόσμος του Δημοκρατικού Συναγερμού πρέπει να ενδιαφέρεται μόνο για την Πατρίδα και το κόμμα. Ο ίδιος, όμως, ενδιαφέρθηκε 10 χρόνια Πρόεδρος στο

κόμμα και 10 χρόνια Πρόεδρος της Δημοκρατίας μόνο για την καλοπέρασή του. Μόνο για την πλούσια Καρέκλα του. Μόνο για τις διαχειρίσεις (και όχι μόνο) προσοδοφόρων έργων για το Γραφείο του και για τους φίλους του. Ούτε για την Πατρίδα, ούτε για τις αξίες του κόμματος ενδιαφέρθηκε.

Ο Αναστασιάδης είναι ο μόνος ίσως Πρόεδρος της Κύπρου που υπηρέτησε μόνο το προσωπικό του συμφέρον. Ούτε η Πατρίδα τον συγκίνησε. Ούτε το κόμμα τον ενδιέφερε. Τον ενδιέφερε μόνο η Εξουσία. Όχι η Εξουσία που δίνει και που προσφέρει. Η Εξουσία

που παίρνει... Αφού πήρε όσα πήρε και ερευνάται γι' αυτά, μπαίνει και πάλι στον Δημοκρατικό Συναγερμό και τον διδάσκει πώς να αγαπά την Πατρίδα και το κόμμα! Ο ΔΗΣΥ δεν τον διέγραψε. Ούτε τον διαγράφει. Τον ανέχεται ακόμα ως ηγέτη του και Επίτιμο Πρόεδρό του. Τον ανέχεται ως αποτυχημένο δάσκαλο για τη σωτηρία της Πατρίδας και του κόμματος. Αυτό το κόμμα έχει προοπτική; Αυτό το κόμμα έχει εγκαταλειφθεί και απαξιώνεται από τον Λαό που το έκτισε και το διατήρησε.

P.

Η ζιβανία της Πύλας

«Τέτοιου είδους συναντήσεις είναι σημαντικές, όπως αυτή της Πύλας», λέγει ο Πρόεδρος. Μετά από 52 χρόνια Συνομιλιών για λύση του Κυπριακού είναι «σημαντικές» τέτοιες συναντήσεις, στις οποίες προσφέρεται ζιβανία και τα οχετικά συνοδευτικά της!..

Τρία χρόνια Πρόεδρος, δεν πέτυχε τον στόχο της επανέναρξης Συνομιλιών. Όχι της λύσης του Κυπριακού. Το Κυπριακό, λέγει η Τουρκία, έχει

λυθεί επί του εδάφους και του χάρτιου. Ο Τούρκος, θέλει μόνο Δικοτόμηση. Και μετά Κατάκτηση Ολόκληρης της Κύπρου. Αυτά δεν τα λένουν απλώς... Τα υλοποιούν οι Τούρκοι, ενώ υπνώτουν οι Έλληνες...

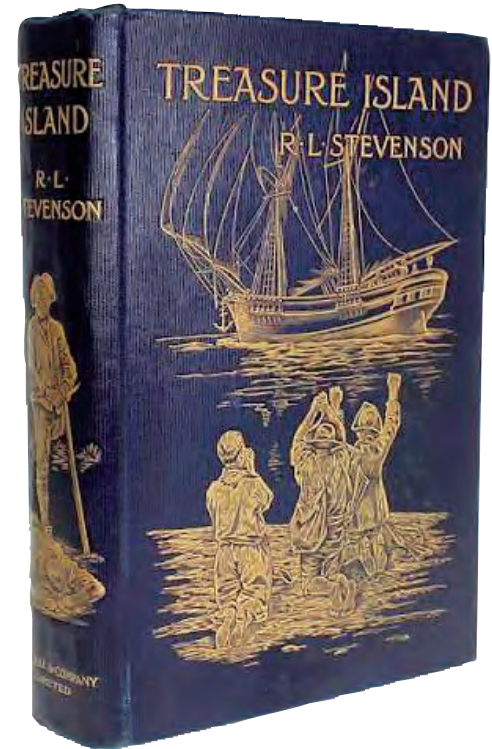
Οι δικοί μας ηγέτες εξακολουθούν να μιλούν με ζιβανία της Πύλας. Να μιλούν τώρα για τον «επιθυμητό στόχο» να επανενώσουμε (!) την πατρίδα μας. Αουνάριτες φρασολογίες... Λαός και

ηγεσία, ηγεσία και λαός σε αυτόν τον τόπο προσφέρουν καθημερινά ευκαιρίες και τρόπους στον Τούρκο Κατακτητή να υλοποιεί τα σχέδιά του. Είναι δυνατόν να καθυστερούν στην εφαρμογή τους λόγω τουρκικής στρατηγικής, αλλά με τέτοια ελληνική εξευμενιστική κωμικοτραγική συμπεριφορά, οι Τούρκοι υλοποιούν τα επεκτατικά τους ΔΙΑΚΗΡΥΓΜΕΝΑ Σχέδια.

P.

ART AERI

Ρόμπερτ Λούις Στίβενσον

Ο Ρόμπερτ Λούις Μπάλφουρ Στίβενσον γεννήθηκε στο Εδιμβούργο της Σκωτίας στις 13 Νοεμβρίου 1850 και πέθανε στις 3 Δεκεμβρίου 1894, σε ηλικία μόλις 44 ετών. Ήταν Σκωτσέζος μυθιστοριογράφος, ποιητής, δοκιμιογράφος, μουσικός και ταξιδιωτικός συγγραφέας. Τα πιο διάσημα έργα του είναι «Το Νησί των Θησαυρών», το «Δόκτωρ Τζέκιλ και κύριος Χάιντ» και «Η Απαγωγή».

Κατά τη διάρκεια της ζωής του, ο Ρόμπερτ Λούις Στίβενσον ήταν μία λογοτεχνική διασημότητα, ενώ σήμερα συγκαταλέγεται στους 26 πιο μεταφρασμένους συγγραφείς στον κόσμο.

Όταν ήταν παιδί είχε εξαιρετικά ευπαθή υγεία σε αντίθεση με την πνευματική και ηθική του κατάσταση. Στις ρωμαλέες και νευρώδεις ιστορίες που έγραψε ο Ρόμπερτ Λούις Στίβενσον δεν υπάρχει τίποτα που θα επέτρεπε στον αναγνώστη να υποθέσει ότι οι ατρόμητοι εκείνοι ήρωες είναι δημιουργήματα ενός ανθρώπου που η ζωή του κρεμόταν πάνω και συνέχεια από μία λεπτή κλωστή.

Ο Στίβενσον σπούδασε μηχανικός στο Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου, στη Σκωτία, αλλά πολύ σύντομα εγκατέλειψε την επιστήμη του αφού η υγεία του δεν του επέτρεψε να γίνει μηχανικός σαν τον πατέρα του. Έτσι αφοσιώθηκε στη δημοσιογραφία και τη λογοτεχνία. Ταξίδεψε σε διάφορα μέρη του κόσμου προσπαθώντας να βρει έναν τόπο με κλίμα ευνοϊκό για την υγεία του και πολλά από τα έργα του είναι καρπός των ταξιδιών αυτών.

Τον Ιούνιο του 1888, ο Στίβενσον ταξίδεψε στα νησιά Σαμόα, όπου εγκαταστάθηκε μόνιμα το 1890, καθώς το κλίμα ήταν ό,τι χρειαζόταν για την υγεία του. Οι ιθαγενείς τον ονόμασαν «Τουγι-

τάλα», δηλαδή «παραμυθά», και τον έκαναν αρχηγό μιας φυλής. Εκεί έζησε και έγραψε επί τέσσερα χρόνια, μέχρι το τέλος της ζωής του. Στις 3 Δεκεμβρίου του 1894, τρεις εβδομάδες έπειτα από την 44η επέτειο των γενεθλίων του, ο Στίβενσον πέθανε ξαφνικά, όχι από τις ασθένειες που τον ταλαιπωρούσαν, όπως άσθμα, αναπνευστικά και καρδιολογικά προβλήματα στο όλη του τη ζωή, αλλά από αποιληξία, δηλαδή από εγκεφαλικό επεισόδιο.

Το 1994, για να τιμηθεί η 100ή επέτειος από τον θάνατο του Στίβενσον, η Βασιλική Τράπεζα της Σκωτίας εξέδωσε σειρά αναμνηστικών χαρτονομισμάτων της μίας λίρας, που απεικόνιζαν μία πένα με φτερό και την υπογραφή του Στίβενσον στην μπροστινή πλευρά και το πρόσωπό του στην οπίσθια. Δίπλα από το πορτρέτο του Στίβενσον απεικονίζονται σκηνές από ορισμένα από τα βιβλία του, όπως και το σπίτι του στη Δυτική Σαμόα.

Τα μισά από τα πρωτότυπα χειρόγραφα του Στίβενσον έχουν χαθεί, συμπεριλαμβανομένων αυτών του «Νησιού των Θησαυρών», του «Μαύρου Βέλους» και του «Αρχοντα του Μπαλαντρέ». Οι κληρονόμοι του Στίβενσον πούλησαν τα έγγραφα του κατά τη διάρκεια του Α Παγκοσμίου Πολέμου, ενώ πολλά από τα χειρόγραφα του δημοπρατήθηκαν το 1918. Ήταν πολλοί εκείνοι που πίστευαν ότι το «Νησί των Θησαυρών» δεν ήταν φανταστικό, αλλά πραγματικό και προσπάθησαν, βάσει των περιγραφών του βιβλίου, να το εντοπίσουν και προσδιορίσουν. Μάλιστα αρκετοί ερευνητές είχαν ναυλώσει και καράβια για να εξερευνήσουν διάφορα νησιά που ταίριαζαν με τις περιγραφές του, σε μια προσπάθεια εντοπισμού του θησαυρού.

Για περισσότερες πληροφορίες απολαθείτε στο www.artaeri.com. Μακαρίου 71, Α/σία.

ΑΛΛΟΙ ΧΤΥΠΟΥΝ, ΑΛΛΟΙ ΤΡΑΒΟΥΝ ΒΙΝΤΕΟ

Ξυλοδαρμοί ανηλίκων με θεατές και κάμερες

Οι θεατές και τα κινητά στο επίκεντρο της βίας μεταξύ ανηλίκων - Τι αναδεικνύει η υπόθεση των Λατσιών, τι δείχνουν οι έρευνες και πού σταματούν τα συμπεράσματα των αριθμών

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Ενα παιδί δέχεται χτυπήματα. Γύρω του βρίσκονται άλλοι νέοι, ενώ ένα κινητό καταγράφει. Οι εικόνες από πρόσφατες υποθέσεις βίας μεταξύ ανηλίκων στην Κύπρο στρέφουν την προσοχή και σ' εκείνους που στέκονται δίπλα στην επίθεση, όσους παρακολουθούν, όσους ενθαρρύνουν, όσους βιντεοσκοπούν, αλλά και όσους επιχειρούν να την σταματήσουν. Η συμπεριφορά αυτού του κοινού αποτελεί κρίσιμο πεδίο διερεύνησης, καθώς ο ξυλοδαρμός μπορεί να αποκτήσει δεύτερη ζωή στην οθόνη, με την αναπαραγωγή του εξευτελισμού του θύματος.

Το ερώτημα αφορά την ίδια τη δυναμική της παρέας, πώς διαμορφώνεται ένα περιβάλλον στο οποίο η κακοποίηση ενός συνομηλίκου γίνεται θέαμα και τι χρειάζεται για να μετατραπεί ο παριστάμενος σε άνθρωπο που ζητά βοήθεια;

Η υπόθεση του ξυλοδαρμού 16χρο-νου στα Λατσιά, ο οποίος καταγράφηκε σε βίντεο που κυκλοφόρησε στα κοινωνικά δίκτυα, έφερε ξανά στο προσκήνιο τον ρόλο όσων βρίσκονται γύρω από μια επίθεση. Πέρα από εκείνους που ασκούν τη βία, το ενδιαφέρον στρέφεται και σε όσους παρακολουθούν, καταγράφουν ή αναπαράγουν το υλικό, καθώς και στο πώς οι διαφορετικές αυτές συμπεριφορές

επηρεάζουν το θύμα.

Το κοινό επηρεάζει τη βία

Η διεθνής επιστημονική βιβλιογραφία αντιμετωπίζει τον σχολικό εκφοβισμό και ως ομαδική διαδικασία. Ανασκόπηση που δημοσιεύθηκε το 2024 στο «Frontiers in Psychology» περιγράφει πώς συνομηλικοί μπορούν να υποστηρίξουν ή να ενθαρρύνουν εκείνον που εκφοβίζει, ενισχύοντας τη συμπεριφορά του και την περιθωριοποίηση του θύματος.

Η ίδια βιβλιογραφία διακρίνει διαφορετικές στάσεις, ενεργό ενίσχυση της επίθεσης, αποστασιοποίηση και υπέρσπιση του παιδιού που στοχοποιείται. Επομένως, η παρουσία στον χώρο δεν αρκεί για να εξηγήσει τη στάση ενός ανηλίκου. Χρειάζεται να γνωρίζουμε τι έκανε, πώς αντιλήφθηκε τον κίνδυνο και αν θεωρούσε ότι μπορούσε να βοηθήσει.

Ο φόβος αναποιών ή μήπως ο ίδιος γίνει ο επόμενος στόχος μπορεί να εμποδίσει έναν μάρτυρα να ανηδράσει, όπως επισημαίνει και η αμερικανική κυβερνητική πλατφόρμα StopBullying.gov. Η σιωπή, επομένως, χρειάζεται προσεκτική ερμηνεία. Για το παιδί που δέχεται την επίθεση, πάντως, η απουσία υποστήριξης μπορεί να εντείνει την αίσθηση ότι είναι μόνο και ότι οι υπόλοιποι αποδέχονται όλα συμβαίνουν.

Ενδεικτική είναι μελέτη του 2024 στο «Social Psychology of Education», σε 249 μαθητές ηλικίας 11-14 ετών στη βόρεια Ιταλία. Η σύνδεση της πε-

ποίησης των παιδιών ότι κατανοούν τα συναισθήματα των άλλων με την υπέρσπιση θυμάτων εμφανίστηκε όταν η αποδοχή από συνομηλίκους και η σχέση με τους εκπαιδευτικούς βρίσκονταν σε μέτρια ή υψηλά επίπεδα. Πρόκειται για συσχέτιση σε συγκεκριμένο δείγμα, που αναδεικνύει τη σημασία

“

«Τα παιδιά φοβούνται να καταγγείλουν, θεωρώντας ότι μπορεί είτε να μπουν στο περιθώριο είτε να στοχοποιηθούν»

του περιβάλλοντος υποστήριξης.

Η επίθεση συνεχίζεται στην οθόνη

Η βιντεοσκοπήηση προσθέτει μιαν ακόμη διάσταση. Το υλικό μπορεί να αποτελέσει αποδεικτικό στοιχείο για τις Αρχές. Η κυκλοφορία του, όμως, μπορεί να εκθέτει επανειλημμένα το θύμα, μεταφέροντας τη σκηνή σε ανθρώπους που δεν ήταν παρόντες.

Συστηματική ανασκόπηση για τους θεατές του διαδικτυακού εκφοβισμού, δημοσιευμένη τον Σεπτέμβριο του 2026 στο «Frontiers in Psychology», συγκέντρωσε 49 μελέτες. Εντόπισε ως επαναλαμβανόμενους παράγοντες υποστηρικτικής αντίδρασης την ενουναί-

σθηση και την πεποίθηση ότι κάποιος μπορεί να βοηθήσει αποτελεσματικά. Υπογράμμισε, επίσης, ότι μεγάλο μέρος των δεδομένων βασίζεται σε συγχρονικές έρευνες και αυτοαναφορές, με περιορισμούς στη γενίκευση.

Τα ευρήματα αφορούν τον διαδικτυακό εκφοβισμό και δεν εξηγούν αυτομάτως κάθε βιντεοσκοπημένο ξυλοδαρμό. Δείχνουν, ωστόσο, γιατί η αντίδραση του αποδέκτη ενός βίντεο έχει επίσης θέση στη συζήτηση, η παρακολούθηση, η αναφορά και η αναπαραγωγή του αποτελούν διαφορετικές επιλογές.

Οι αριθμοί και τα όριά τους

Η έπαισα έκθεση της Ομάδας Ασφα-λούς Σχολείου για το 2024-2025 κατα-γράφει 510 περιστατικά μέσω του ηλεκτρονικού εργαλείου της. Καταχωρίσεις έκαναν 98 σχολεία, δηλαδή το 13,19% των σχολικών μονάδων. Συνεπώς, ο αριθμός δεν αποτελεί πλήρη απογραφή της σχολικής βίας στην Κύπρο.

Στα 293 περιστατικά καταγράφηκε σωματική βία, κατηγορία που περιλαμβάνει χτυπήματα, γροθιές και κλωτσιές, αλλά και σπρωξίματα, τρικλοποδιές ή καταστροφή περιουσίας. Δεν πρόκειται για 293 σοβαρούς ξυλοδαρμούς. Επιπλέον, ένα περιστατικό μπορούσε να περιλαμβάνει περισσότερες μορφές βίας.

Η ίδια καταγραφή τοποθετεί 230 περιστατικά στις σχολικές αυλές και 170 στις αίθουσες διδασκαλίας. Τα δεδομένα μεταφέρουν τον προβλη-

ματισμό και στο καθημερινό σχολικό περιβάλλον, όπου παιδιά συνυπάρχουν, παρακολουθούν συγκρούσεις και διαμορφώνουν σχέσεις.

Σε διαφορετικό επίπεδο, η Στατιστική Υπηρεσία κατέγραψε 774 ανηλίκους ως εμπλεκόμενους σε αδικήματα το 2024, έναντι 602 το 2023, αύξηση περίπου 28,6%. Αφορά το σύνολο σοβαρών αδικημάτων και μικροπαραβάσεων, με συχνότερη ομάδα τα αδικήματα κατά της περιουσίας. Δεν μετρά αύξηση των ξυλοδαρμών, ούτε των επιθέσεων που βιντεοσκοπήθηκαν.

Πριν από τα πρόσφατα βίντεο

Η έρευνα HBSC του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας προσφέρει μια συμπληρωματική εικόνα. Στην κυπριακή έρευνα του 2021-2022 συμμετείχαν 4.818 μαθητές από 212 δημόσια και ιδιωτικά σχολεία. Το 10,6% ανέφεραν συμμετοχή σε σωματικούς καβγάδες τουλάχιστον τρεις φορές τους προηγούμενους 12 μήνες.

Παράλληλα, το 14,4% δήλωσαν ότι είχαν υποστεί διαδικτυακό εκφοβισμό τουλάχιστον μία ή δύο φορές τους τελευταίους μήνες και το 9,5% ότι είχαν εκφοβίσει διαδικτυακά άλλο παιδί. Αυτές οι αυτοαναφορές δεν είναι αστυνομικές καταγγελίες, ούτε στοιχεία του 2026. Καταδεικνύουν, όμως, ότι η σωματική σύγκρουση και ο διαδικτυακός εκφοβισμός προϋπήρχαν των πρόσφατων υποθέσεων.

Το ζητούμενο για σχολείο και οικογένεια περιλαμβάνει, επομένως,

και το παιδί που βρίσκεται δίπλα στο θύμα. Πώς μαθαίνει να αναγνωρίζει τη σοβαρότητα μιας επίθεσης; Σε ποιον μπορεί να απευθυνθεί με ασφάλεια; Και τι κάνει όταν το βίντεο φθάνει στο δικό του κινητό; Εκεί κρίνεται αν το κοινό θα ενισχύσει τον εξευτελισμό ή θα συμβάλει στην προστασία του παιδιού.

Η συζήτηση στο σπίτι χρειάζεται να περιλαμβάνει και αυτές τις συμπεριφορές, την παρότρυνση, το γέλιο, την προώθηση του υλικού, αλλά και την αναζήτηση βοήθειας. Η πρόληψη αφορά ολόκληρη την παρέα και τους ενήλικες στους οποίους ένα παιδί πρέπει να μπορεί να μιλήσει, πριν μια σύγκρουση εξελιχθεί σε σκηνή βίας με κοινό.

Η ευθύνη ξεκινά από την οικογένεια

Μιλώντας στη «Σημερινή», ο Λοΐζος Κωνσταντίνου, πρόεδρος Οργανωμένων Γονέων Μέσης Εκπαίδευσης, αναφέρει: «Το θέμα της βίας και της παραβατικότητας αποτελεί κοινωνικό γεγονός με αυξητικές τάσεις τα τελευταία χρόνια. Τα σχολεία μας δεν αποτελούν σημεία εκκōλαψης βίας, όμως είναι οι χώροι όπου μπορούν εύκολα να εντοπιστούν παιδιά τα οποία προβαίνουν σε παραβατικές πράξεις ή έχουν τάσεις προς αυτές».

Περιγράφοντας την εικόνα που μεταφέρουν οι γονείς και τον φόβο των παιδιών να καταγγείλουν, σημειώνει: «Πληροφορίες για φαινόμενα βίας μεταξύ μαθητών, ειδικότερα ακραίων περιπτώσεων, έρχονται συνεχώς κοντά μας και καταγράφονται οριζόντια σε ολόκληρη την Κύπρο. Ναι, υπάρχουν πολλές περιπτώσεις όπου τα παιδιά φοβούνται να καταγγείλουν, θεωρώντας ότι μπορεί είτε να μπουν στο περιθώριο είτε να στοχοποιηθούν».

Για τον ρόλο όσων βιντεοσκοπούν ή παρακολουθούν περιστατικά βίας, ο κ. Κωνσταντίνου επισημαίνει: «Σίγουρα ένα βίντεο που κυκλοφορεί μεταξύ των μαθητών όπου εμπλέκονται μαθητές που διατηρούνται, κάποιος τρίτος το έχει βιντεοσκοπήσει. Είναι μια κακή πρακτική, όπου τρίτα πρόσωπα συμπεριφέρονται ως θεατές και πολλοί θεατές ως κερκίδα. Πρέπει τα παιδιά να αντιληφθούν πως η μη συμμετοχή δεν τα απαλλάσσει και από τις ευθύνες με την πράξη (στον βαθμό που τους αναλογούν) όσον αφορά το επεισόδιο που λαμβάνει χώραν μπροστά τους».

Στο πλαίσιο αυτό, υπογραμμίζει τη σημασία της διαπαιδαγώγησης από το σχολείο και την οικογένεια: «Εδώ έρχεται ο σωστός τρόπος διαπαιδαγώγησης των παιδιών από τους εκπαιδευτικούς, αλλά και από τους γονείς τους, στο πώς πρέπει να συμπεριφέρονται όταν εξελίσσονται τέτοια επεισόδια μπροστά τους. Οφείλουν να λειτουργούν προληπτικά και πυροσβεστικά. Κανένας γονιός δεν νιώθει ευχαριστημένος εάν ξέρει ότι το δικό του παιδί βιντεοσκοπούσε ή παρότρυνε ή παρέμεινε απλώς θεατής μπροστά σε τέτοια περιστατικά».

Ως προς την ενημέρωση μαθητών και γονέων για τη διακίνηση τέτοιων βίντεο, αναφέρει: «Διαπιστώνουμε ότι ούτε οι μαθητές ούτε και οι γονείς γνωρίζουν επακριβώς τις πρόνοιες, αλλά και τις συνέπειες της νομοθεσίας από την διακίνηση τέτοιων βίντεο. Η νομοθεσία είναι πάρα πολύ αυστηρή και σε καμιά περίπτωση ανήλικα παιδιά δεν απαλλάσσονται από αυτή. Χρειάζεται καλύτερη ενημέρωση, τόσο σε επίπεδο μαθητών αλλά και γονέων».

Σε σχέση με τη στήριξη των εμπλεκόμενων και των οικογενειών τους, σημειώνει: «Υπάρχουν οι υπηρεσίες σε επίπεδο Υπουργείου Παιδείας που

κατέχουν την ανάλογη τεχνογνωσία και επιστημονική γνώση για να στηρίζουν τόσο τους εμπλεκόμενους όσο και τις οικογένειες».

Στρέφοντας την προσοχή στον ρόλο του σχολείου, προσθέτει: «Εκείνο που πρέπει να αλλάξει είναι η σωστή διαπαιδαγώγηση των παιδιών εντός των σχολικών μονάδων σε ό,τι αφορά τον τρόπο συμπεριφοράς, αλλά και τις επιπτώσεις από τέτοιες ενέργειες. Τα παιδιά μας στα σχολεία, πέραν της ακαδημαϊκής μόρφωσης, πρέπει να τυχάνουν και της ανάλογης κοινωνικής διαπαιδαγώγησης».

Για την ευθύνη των γονέων, ο κ. Κωνσταντίνου τονίζει: «Σε ό,τι αφορά τους γονείς, πριν μας απαντήσουν όλοι οι αρμόδιοι (φορείς και υπηρεσίες) για το τι έχουν πράξει για το δικό μας παιδί, πρέπει να απαντήσουμε πρώτα στο ερώτημα αν εμείς ως γονείς έχουμε πράξει όλα όσα θα έπρεπε για το παιδί μας. Η ευθύνη ξεκινά πρώτα από την οικογένεια και καταλήγει στην οικογένεια».

Όταν η βία μετατρέπεται σε θέαμα

Μιλώντας στη «Σημερινή», η ψυχολόγος Ράνια Μιχαηλίδου εξηγεί ότι πίσω από τη βιντεοσκόπηση μιας επίθεσης μπορεί να βρίσκονται διαφορετικά κίνητρα: ο φόβος, η αμηχανία, η ανάγκη αποδοχής από την παρέα ή η επιθυμία προβολής και συμμετοχής στον εξευτελισμό. Υπογραμμίζει ότι χρειάζεται να διακρίνουμε το παιδί που παγώνει από φόβο από εκείνο που ενθαρρύνει ενεργά τη βία. Η παρουσία κάμερας και η προσδοκία διαδικτυακής αναγνώρισης μπορούν, υπό προϋποθέσεις, να ενισχύσουν την επιθετικότητα, μετατρέποντας την επίθεση σε επίδειξη ισχύος. Για το θύμα, η συνεχιζόμενη διακίνηση του βίντεο μπορεί να παρεισφύρει την ψυχολογική κακοποίηση, προκαλώντας ντροπή, φόβο και αίσθηση απώλειας ελέγχου, καθώς δεν γνωρίζει ποιος έχει δει το υλικό ή πότε θα εμφανιστεί ξανά. Η ίδια τονίζει την ανάγκη ψυχολογικής στήριξης προσαρμοσμένης στις ανάγκες του παιδιού και σταθερής υποστήριξης από την οικογένεια και το σχολείο, με σεβασμό στον ρυθμό επιστροφής του

«Η συνεχιζόμενη διακίνηση του βίντεο μπορεί να παρατείνει την ψυχολογική κακοποίηση, προκαλώντας ντροπή, φόβο και αίσθηση απώλειας ελέγχου»

στην καθημερινότητα.

Ξεχωριστή αξιολόγηση για κάθε εμπλεκόμενο παιδί

Η στάση κάθε παιδιού που παρακολουθεί, ενθαρρύνει ή καταγράφει ένα περιστατικό βίας εξετάζεται εξατομικευμένα, όπως είπε στη «Σημερινή» η Δρ Ερνεστίνη Σιομάνη Παπακώστα, προϊσταμένη της Υπηρεσίας Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας. Κατά τη διερεύνηση λαμβάνονται υπόψη οι περιστάσεις, οι ανάγκες και οι ιδιαιτερότητες κάθε μαθητή, καθώς και η φύση της συμπεριφοράς του.

Όπως επισημαίνει, «ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στη διάκριση μεταξύ της παθητικής παρακολούθησης, της ενεργού ενθάρρυνσης/παρότρυνσης και της βιντεοσκόπησης ή/και διακίνησης του υλικού». Ανάλογα με τα ευρήματα, εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα παιδαγωγικά μέτρα, σύμφωνα με τους κανονισμούς και τις πολιτικές του Υπουργείου, με έμφαση στην ανάληψη ευθύνης, στην ενσυναίσθηση και στην αποτροπή επανάληψης αντίστοιχων συμπεριφορών.

Όταν βίντεο ξυλοδαρμού κυκλοφορεί μεταξύ μαθητών, προτεραιότητα αποτελεί η άμεση προστασία του παιδιού που έχει υποστεί βία, η ψυχοκοινωνική του υποστήριξη, η διερεύνηση του περιστατικού και η αποτροπή περαιτέρω θυματοποίησης. Ενεργοποιούνται οι προβλεπόμενες διαδικασίες διαχείρισης της σχολικής βίας και λαμβάνονται μέτρα για τον περιορισμό της διακίνησης του υλικού και τη διαχείριση της εμπλοκής μαθητών στην αναπαραγωγή του. Όπου χρειάζεται, εμπλέκονται οι αρμόδιες

υποστηρικτικές υπηρεσίες, με γνώμονα την προστασία των παιδιών και τον σεβασμό των δικαιωμάτων τους.

Σε ό,τι αφορά την καταγραφή των περιστατικών, η ίδια αναφέρει ότι το Υπουργείο διαθέτει μηχανισμούς παρακολούθησης της ενδοσχολικής βίας, ώστε τα δεδομένα να αξιολογούνται και να σχεδιάζονται στοχευμένες παρεμβάσεις. Αξιοποιούνται στοιχεία από τις σχολικές μονάδες και τις αρμόδιες υπηρεσίες, μεταξύ των οποίων η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Παράλληλα, προγραμματίζεται η αξιοποίηση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας eΔΕΑ για την καταγραφή, συγκέντρωση, παρακολούθηση και ανάλυση των δεδομένων.

Η Δρ Σιομάνη Παπακώστα σημειώνει ότι η χρήση κινητών τηλεφώνων στα σχολεία υπόκειται σε συγκεκριμένους κανονισμούς και περιορισμούς. Η μη εξουσιοδοτημένη βιντεοσκόπηση και η διακίνηση σχετικού οπτικοακουστικού υλικού αντιμετωπίζονται ως ιδιαίτερα σοβαρά ζητήματα, σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες και το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο.

Στο πεδίο της πρόληψης, υλοποιούνται δράσεις για την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης, την αναγνώριση περιστατικών βίας, την ανάπτυξη δεξιοτήτων ασφαλούς παρέμβασης και την υπεύθυνη διαδικτυακή συμπεριφορά. Μέσα από βιωματικές δραστηριότητες, συζητήσεις, εκπαιδευτικό υλικό και στοχευμένες παρεμβάσεις, τα παιδιά ενημερώνονται για τον ρόλο των παρατηρητών και ενθαρρύνονται να αναφέρουν περιστατικά σε ενήλικες εμπιστοσύνης. Έμφαση δίνεται στις αρνητικές συνέπειες που μπορεί να έχει η βιντεοσκόπηση και η αναπαραγωγή της βίας στην ψυχοσυναισθηματική κατάσταση των εμπλεκόμενων.

Τέλος τόνισε ότι η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας συμβάλλει στην πρόληψη και διαχείριση της ενδοσχολικής βίας με προγράμματα και βιωματικά εργαστήρια στις σχολικές μονάδες, καθώς και με εξατομικευμένες παρεμβάσεις σε μαθητές που παραπέμπονται στην Υπηρεσία, σε συνεργασία με τους γονείς ή κηδεμόνες τους.

Η σημαντικότητα του εξωτερικού ελεγκτή στις οικογενειακές επιχειρήσεις

Θεσμικός πυλώνας διαφάνειας και αξιοπιστίας

ΜΑΡΙΑ Α. ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ*

Οι οικογενειακές επιχειρήσεις αποτελούν τη ραχοκοκκαλιά της κυπριακής οικονομίας. Από μικρομεσαίες επιχειρήσεις μέχρι μεγάλους Οργανισμούς με πολυετή παρουσία, η οικογενειακή δομή χαρακτηρίζεται από ισχυρούς δεσμούς εμπιστοσύνης, άτυπες διαδικασίες λήψης αποφάσεων και βαθιά συναισθηματική σύνδεση με την επιχείρηση. Σε αυτό το πλαίσιο, ο ρόλος του εξωτερικού ελεγκτή αποκτά ιδιαίτερη σημασία.

Στην Κύπρο, ο εξωτερικός έλεγχος είναι υποχρεωτικός για τις περισσότερες εταιρείες βάσει του Περί Εταιρειών Νόμου, γεγονός που καθιστά τον ελεγκτή όχι απλώς συνεργάτη, αλλά θεσμικό πυλώνα διαφάνειας και αξιοπιστίας. Ωστόσο, πέρα από τη νομική υποχρέωση, η ουσιαστική αξία του εξωτερικού ελέγχου έγκειται στη συμβολή του στη χρηστή διοίκηση, στη διασφάλιση της ορθότητας των οικονομικών καταστάσεων και στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης μεταξύ μετόχων, τραπεζών και λοιπών ενδιαφερόμενων μερών.

Οι οικογενειακές επιχειρήσεις έχουν ιδιαιτερότητες: Συχνά υπάρχει σύμπτωση ιδιοκτησίας και διοίκησης, περιορισμένος διαχωρισμός ρόλων και έντονη επιρροή προσωπικών σχέσε-

ων στις επιχειρηματικές αποφάσεις. Σε τέτοιες περιπτώσεις, ο εξωτερικός ελεγκτής καλείται να λειτουργήσει με επαγγελματική ανεξαρτησία, αλλά και με ευαισθησία απέναντι στη δυναμική της οικογένειας. Η κατανόηση της κουλτούρας και των αξιών της επιχείρησης είναι κρίσιμη, χωρίς όμως να θίγεται η αντικειμενικότητα και η συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα ελέγχου.

Παράλληλα, ο εξωτερικός ελεγκτής μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στη μετάβαση από τη μία γενιά στην άλλη, μια περίοδο που συχνά συνοδεύεται από αυξημένους κιν-

Στο σύγχρονο κυπριακό επιχειρηματικό περιβάλλον, ο εξωτερικός ελεγκτής δεν είναι απλώς ένας θεσμικός ελεγκτικός μηχανισμός. Είναι στρατηγικός σύμβουλος διαφάνειας και σταθερότητας

δύνους και εσωτερικές προκλήσεις. Η ύπαρξη ξεκάθαρων οικονομικών δεδομένων, εσωτερικών ελέγχων και δομημένων διαδικασιών συμβάλλει στη διασφάλιση της βιωσιμότητας της επιχείρησης. Επιπλέον, σε ένα περιβάλλον αυξημένων κανονιστικών απαιτήσεων, φορολογικών αλλαγών και διεθνούς ανταγωνισμού, ο εξωτερικός έλεγχος ενισχύει τη συμμόρφωση και μειώνει τον επιχειρηματικό κίνδυνο. Η διαφάνεια που προκύπτει από μια αξιόπιστη ελεγκτική διαδικασία διευκολύνει επίσης την πρόσβαση σε τραπεζική χρηματοδότηση και επενδυτικά κεφά-

λαιο, κάτι ιδιαίτερα σημαντικό για την ανάπτυξη και επέκταση των κυπριακών οικογενειακών επιχειρήσεων.

Η σχέση μεταξύ οικογενειακής επιχείρησης και εξωτερικού ελεγκτή πρέπει να είναι αμοιβαία σχέση εμπιστοσύνης. Ο ελεγκτής οφείλει να σεβεται τις ιδιαιτερότητες, την ιστορία και τη φιλοσοφία της οικογένειας, ενώ η επιχείρηση οφείλει να παρέχει πλήρη διαφάνεια και συνεργασία. Μόνο μέσα από ειλικρινή επικοινωνία και αμοιβαίο σεβασμό μπορεί ο εξωτερικός έλεγχος να λειτουργήσει ως εργαλείο προστιθέμενης αξίας και όχι ως απλή τυπική διαδικασία.

Στο σύγχρονο κυπριακό επιχειρηματικό περιβάλλον, όπου η συμμόρφωση, η καλή εταιρική διακυβέρνηση και η πρόσβαση σε χρηματοδότηση είναι καθοριστικής σημασίας, ο εξωτερικός ελεγκτής δεν είναι απλώς ένας θεσμικός ελεγκτικός μηχανισμός. Είναι στρατηγικός σύμβουλος διαφάνειας και σταθερότητας, ιδιαίτερα για τις οικογενειακές επιχειρήσεις που επιδιώκουν τη διαχρονική τους συνέχεια από γενιά σε γενιά. Περαιτέρω, μεγάλοι Οργανισμοί παροχής επαγγελματικών υπηρεσιών μπορούν να προσφέρουν ένα ολοκληρωμένο πακέτο υπηρεσιών που καλύπτει όλες τις πτυχές της εταιρείας, από ελεγκτικές και φορολογικές υπηρεσίες μέχρι διαχείριση κινδύνων, εταιρική διακυβέρνηση και στρατηγικό σχεδιασμό, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη συνολική ενδυνάμωση και βιώσιμη ανάπτυξη της οικογενειακής επιχείρησης.

** Διοικητική Σύμβουλος, Ελεγκτικές Υπηρεσίες, Επικεφαλής Clients & Markets, KPMG Κύπρου*

Χαλλούμι και πράσινη τυροκομία

Το ζητούμενο είναι, η παραγωγή του χαλλουμιού να συνεχίσει να αναπτύσσεται με περιβαλλοντική υπευθυνότητα, οικονομική βιωσιμότητα και σεβασμό στην παράδοση, διατηρώντας αναλλοίωτο τον μοναδικό του χαρακτήρα.

Η κτηνοτροφία αποτελεί βασικό κρίκο της αλυσίδας παραγωγής. Επομένως, οι πρακτικές που εφαρμόζονται στις μονάδες εκτροφής μπορούν να συμβάλλουν ουσιαστικά στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος. Η ορθολογική διαχείριση των ζωοτροφών, η καλύτερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων, η διαχείριση των αποβλήτων και η αποτελεσματικότερη χρήση του νερού είναι ορισμένοι από τους τομείς στους οποίους μπορούν να γίνουν βήματα προς μια πιο βιώσιμη κτηνοτροφική παραγωγή. Το ίδιο ισχύει και για τη βελτίωση των συνθηκών εκτροφής και διατροφής των ζώων, καθώς μπορεί να συντείνει στην αποδοτικότητα της παραγωγής γάλακτος, ενώ η μείωση των εκπομπών μεθανίου αποτελεί έναν σημαντικό περιβαλλοντικό στόχο.

Εκτός όμως από την προστασία του

φυσικού περιβάλλοντος σε σχέση με την παραγωγικότητα και την ποιότητα της πρώτης ύλης, τα ίδια τα τυροκομεία του τόπου επενδύουν σημαντικά στον εκσυγχρονισμό τους. Αυτός επεκτείνεται πέρα από την αύξηση της παραγωγικής δυναμικότητας ή τη βελτίωση της τεχνολογίας και εστιάζει στην ενεργειακή αποδοτικότητα, την εξοικονόμηση πόρων και τη διαχείριση των αποβλήτων.

Η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συστημάτων αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα, καθώς περιορίζει την εξάρτηση από συμβατικές μορφές ενέργειας και παράλληλα μειώνει το ενεργειακό κόστος της παραγωγής. Την ίδια στιγμή, η αξιοποίηση σύγ-

χρονων μηχανημάτων δημιουργεί περιθώρια για μεγαλύτερη ενεργειακή αποδοτικότητα. Σημαντικό ρόλο έχει και η διαχείριση των υγρών και στερεών αποβλήτων. Η λειτουργία βιολογικών σταθμών σε αρκετές τυροκομικές μονάδες συμβάλλει στην ορθότερη επεξεργασία τους και προωθεί την κυκλική οικονομία.

Οι προκλήσεις και οι προοπτικές

Όπως κάθε αλλαγή, έτσι και η μετάβαση σε μια πιο πράσινη τυροκομία συνοδεύεται από μια σειρά από προκλήσεις, ιδιαίτερα για τους μικρούς παραγωγούς που έχουν να αντιμετωπίσουν ένα υψηλό κόστος επενδύσεων

σε νέες τεχνολογίες.

Ταυτόχρονα, η κλιματική κρίση επηρεάζει άμεσα την παραγωγή γάλακτος λόγω της ξηρασίας και της μειωμένης διαθεσιμότητας του νερού. Ωστόσο, επειδή η βιωσιμότητα του χαλλουμιού ΠΟΠ αποδεδειγμένα αφορά και την ίδια την οικονομία του τόπου μας, η στήριξη από ευρωπαϊκά Προγράμματα και το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος βοηθούν ώστε αυτές οι προκλήσεις να μετατραπούν σε ουσιαστικές ευκαιρίες.

Προϋπόθεση η αгаστή συνεργασία

Σαφώς η στροφή προς μια πιο βιώσιμη τυροκομία δεν είναι μια διαδικασία που μπορεί να ολοκληρωθεί από τη μια μέρα στην άλλη. Απαιτεί επενδύσεις, τεχνογνωσία, σύγχρονες υποδομές και, κυρίως, συνεργασία σε ολόκληρη την αλυσίδα παραγωγής.

Η επένδυση στη βιωσιμότητα δεν αποτελεί μόνο περιβαλλοντική υποχρέωση. Είναι επένδυση στην ίδια την ανταγωνιστικότητα του χαλλουμιού ΠΟΠ. Σε μια διεθνή αγορά όπου οι καταναλωτές ενδιαφέρονται ολοένα

και περισσότερο για τον τρόπο με τον οποίο παράγονται τα τρόφιμα που αγοράζουν, ένα προϊόν που συνδυάζει την αυθεντικότητα με υπεύθυνες πρακτικές παραγωγής μπορεί να ανταποκριθεί καλύτερα στις νέες απαιτήσεις.

Η βιώσιμη τυροκομία δεν σημαίνει εγκατάλειψη της παράδοσης. Κάθε άλλο. Σημαίνει αξιοποίηση της τεχνολογίας και της καινοτομίας, ώστε η παραγωγή να γίνεται πιο αποτελεσματικά, με το μικρότερο δυνατό περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Και αυτή η μετάβαση μάς αφορά όλους: τους ανθρώπους που συμμετέχουν στην αλυσίδα παραγωγής, την Πολιτεία, αλλά και τους ίδιους τους καταναλωτές. Στηρίζοντας όλοι μαζί το χαλλούμι ΠΟΠ, που παράγεται με σεβασμό στο περιβάλλον, στηρίζουμε ταυτόχρονα την παράδοση και την εγχώρια οικονομία, συμβάλλοντας ώστε το εθνικό μας προϊόν να συνεχίσει να αναπτύσσεται και να αποτελεί μέρος ενός πιο βιώσιμου μέλλοντος.

** Λειτουργός, Τμήμα Βιομηχανικής Ανάπτυξης, Καινοτομίας & Περιβάλλοντος ΚΕΒΕ, Εκτελεστικός Γραμματέας Συνδέσμου Τυροκόμων Κύπρου*

ΑΠΟΨΗ **ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΟΥΛΛΟΥΡΟΣ***

ΤΑΣΟΣ
ΓΙΑΣΕΜΙΔΗΣ

Υπάρχουν στιγμές κατά τις οποίες οι αγορές μιλούν πιο καθαρά από τις πολιτικές δηλώσεις. Αυτές τις μέρες, το κόστος δανεισμού της Γαλλίας ανέβηκε στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων δύο δεκαετιών και, για πρώτη φορά στη σύγχρονη ιστορία της Ευρωζώνης, οι επενδυτές τιμολογούν το χρέος της δεύτερης μεγαλύτερης οικονομίας της ως πιο επικίνδυνο από το ιταλικό, το ισπανικό, ακόμη και το ελληνικό. Λίγες μέρες νωρίτερα, μαζικές κινητοποιήσεις για το κόστος ζωής είχαν μετατραπεί στις χειρότερες ταραχές που έχει δει η χώρα εδώ και χρόνια.

Χρειάζεται, όμως, ακρίβεια στη διάγνωση. Η Γαλλία δεν βρίσκεται σε κρίση χρέους με την τεχνική έννοια του όρου. Έχει πλήρη πρόσβαση στις αγορές και εξυπηρετεί κανονικά τις υποχρεώσεις της. Αυτό που τιμολογείται δεν είναι ο κίνδυνος χρεοκοπίας, αλλά η αμφιβολία για το αν το γαλλικό πολιτικό σύστημα μπορεί να παράγει ένα αξιόπιστο, πολυετές σχέδιο δημοσιονομικής εξυγίανσης. Και από αυτήν τη διάκριση εξαρτώνται και τα φάρμακα.

Η αφετηρία βρίσκεται στις πρόωρες βουλευτικές εκλογές που προκήρυξε ο Πρόεδρος Μακρόν το καλοκαίρι του 2024. Ο στόχος ήταν η εδραίωση της εξουσίας του. Το αποτέλεσμα, μια κατακερματισμένη Εθνου συνέλευση, μοιρασμένη σε τρία περίπου ισοδύναμα μπλοκ, εκ των οποίων κανένα δεν διαθέτει πλειοψηφία ή φυσικό εταίρο. Ακολούθησε μια διαδοχική βραχυβίων κυβερνήσεων. Η κυβέρνηση Μπαρνιέ ανατράπηκε με πρόταση μομφής, κάτι που είχε να συμβεί από την εποχή του Ντε Γκωλ. Η κυβέρνηση Μπαϊρού έπεσε πάνω σε ένα πακέτο περικοπών. Ο Σεμπαστιάν Λεκορνί επιβίωσε μόνο αφού ανέστειλε τη συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση για να εξασφαλίσει την ανοχή των Σοσιαλιστών και ο φειτός προϋπολογισμός πέρασε με καθυστέρηση μηνών και χωρίς ψηφοφορία στη Βουλή. Το μήνυμα προς τις αγορές ήταν σαφές: στη σημερινή Γαλλία ακόμη και οι ψηφισμένες μεταρρυθμίσεις είναι διαπραγματεύσιμες.

Πολιτική κρίση

Η πολιτική κρίση, ωστόσο, δεν δημιούργησε το πρόβλημα: απλώς το έφερε στην επιφάνεια. Η Γαλλία έχει να δει ισοσκελισμένο προϋπολογισμό εδώ και μισό αιώνα και διατηρεί ένα από τα πιο βαριά δημόσια κράτη του ανεπτυγμένου κόσμου, με κύριους μοχλούς τις συντάξεις, την υγεία και τις κοινωνικές μεταβιβάσεις. Το έλλειμμα κινείται σχεδόν στο διπλάσιο του ευρωπαϊκού ορίου, ενώ το δημόσιο χρέος πλησιάζει το 120% του ΑΕΠ, σχεδόν διπλάσιο από εκείνο της Γερμανίας. Για μια δεκαετία, τα μηδενικά επιτόκια και οι αγορές ομολόγων από την ΕΚΤ έκρυβαν το κόστος αυτής της πορείας. Αυτό το περιβάλλον έχει τελειώσει και οι τόκοι μετατρέπονται σε ένα από τα μεγαλύτερα κονδύλια του προϋπολογισμού, αφαιρώντας πόρους από την άμυνα, την παιδεία και τις επενδύσεις.

Σε αυτό το φόντο, ο προϋπολογισμός του 2027 αποτελεί το τρέχον σημείο

καμψής. Η κυβέρνηση κατέθεσε ένα φιλόδοξο σχέδιο περικοπών, όμως η κοινοβουλευτική αριθμητική παραμένει αδυσώπητη. Η Αριστερά απορρίπτει τις περικοπές που βαραίνουν τα νοικοκυριά, ενώ η Δεξιά και το Rassemblement National κατηγορούν την κυβέρνηση ότι δεν περιορίζει αρκετά τις κρατικές δαπάνες. Η πρώτη ψηφοφορία ήδη αναβλήθηκε, και κάθε συνταγματική παράκαμψη ενέχει κίνδυνο πρότασης μομφής. Στην πράξη, η τύχη του προϋπολογισμού μπορεί να κριθεί από το αν η Μαρίν Λεπέν επιλέξει την αποχή. Η δημοσιονομική πορεία της χώρας βρίσκεται, δηλαδή, σε μεγάλο βαθμό εκτός του ελέγχου της κυβέρνησης.

Οι κίνδυνοι για την ίδια τη Γαλλία είναι πολλαπλοί και αλληλοτροφοδοτούμενοι. Ο πρώτος αφορά τη δυναμική του χρέους. Όταν το κόστος δανεισμού ξεπερνά τον ρυθμό με τον οποίο μεγαλώνει η οικονομία, το μέσο κόστος ανεβαίνει καθώς το χρέος αναχρηματοδοτείται και το χρέος αυξάνεται ακόμη και χωρίς νέες δαπάνες. Η χώρα θα χρειαζόταν πρωτογενή πλεονάσματα απλώς για να σταθεροποιηθεί, ενώ σήμερα καταγράφει ελλείμματα. Χαρακτηριστικά, η διαφορά από τη Γερμανία είναι πολύ μικρότερη στα βραχυπρόθεσμα ομόλογα: η αγορά δεν προεξοφλεί άμεσο πιστωτικό γεγονός, αλλά μεσοπρόθεσμο πολιτικό κίνδυνο.

Ο δεύτερος κίνδυνος είναι οι αξιολογήσεις, καθώς οι οίκοι προειδοποιούν για νέες υποβαθμίσεις που θα περιορίζαν τη ζήτηση για γαλλικά ομόλογα. Ο τρίτος βρίσκεται στη σύνθεση των επενδυτών: καθώς η ΕΚΤ αποσύρεται, το κενό καλύπτουν ξένοι επενδυτές, πιο ευαίσθητοι και πιο ευκίνητοι, γεγονός που αυξάνει την πιθανότητα απότομων κινήσεων.

Ο τέταρτος αφορά τις τράπεζες, που ως σημαντικοί κάτοχοι κρατικών ομολόγων βλέπουν τους ισολογισμούς τους να επιβαρύνονται, ενώ η άνοδος των αποδόσεων περνά στο κόστος δανεισμού επιχειρήσεων και νοικοκυριών. Και πάνω απ' όλα στέκει το δίλημμα ανάπτυξης και εξυγίανσης: χωρίς λιτότητα,

“ Η Γαλλία δεν είναι η Ελλάδα του 2010. Διαθέτει βαθιά εγχώρια αποταμίευση, διαφοροποιημένη οικονομία και μian από τις πιο ρευστές αγορές ομολόγων στον κόσμο. Η σημερινή κατάσταση θυμίζει περισσότερο κρίση εμπιστοσύνης παρά κρίση φερεγγυότητας

η Γαλλία χάνει την εμπιστοσύνη των αγορών. Με λιτότητα, χάνει ανάπτυξη και κοινωνική συναίνεση.

Σε αυτά προστίθεται ο πολιτικός κίνδυνος των προεδρικών εκλογών της άνοιξης. Ο Μακρόν δεν μπορεί να είναι εκ νέου υποψήφιος, και η κάλπη ενδέχεται να φέρει στην εξουσία δυνάμεις με προγράμματα δημοσιονομικής επέκτασης ή ακόμη και προτάσεις διαγραφής του χρέους που κατέχει η κεντρική τράπεζα. Μια τέτοια στροφή θα σήμαινε σύγκρουση με το ευρωπαϊκό πλαίσιο και την ΕΚΤ.

Η Ευρώπη

Η Ευρώπη δεν μπορεί να παρακολουθεί αμέτοχη. Στην κρίση της προ-

γούμενης δεκαετίας, η Γαλλία δεχόταν την πίεση από την περιφέρεια. Σήμερα είναι η πηγή της. Η αναταραχή έχει ήδη ανεβάσει το κόστος δανεισμού σε Ιταλία, Ισπανία, Βέλγιο, Πορτογαλία και Ελλάδα, ενώ τα γαλλικά ομόλογα έχουν γίνει ο βασικός δείκτης κλίματος για ολόκληρη την ευρωπαϊκή αγορά ομολόγων.

Το δίλημμα της ΕΚΤ είναι ιδιαίτερα οξύ. Το εργαλείο που διαθέτει για να συγκρατεί αδικαιολόγητες αναταραχές στις αποδόσεις προϋποθέτει συμμόρφωση με τους ευρωπαϊκούς δημοσιονομικούς κανόνες, ενώ η Γαλλία τελεί υπό διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος χωρίς ορατή διόρθωση. Τα στελέχη της Φρανκφούρτης επιμένουν ότι επί του παρόντος δεν απαιτείται παρέμβαση, και οι περισσότεροι αναλυτές εκτιμούν ότι θα χρειαζόταν πολύ μεγαλύτερη αναταραχή και ευρεία μετάδοση για να αλλάξει αυτό. Η ΕΚΤ βρίσκεται, έτσι, παγιδευμένη ανάμεσα στον ηθικό κίνδυνο μιας διάσωσης χωρίς όρους και στον κίνδυνο κατακερματισμού της νομισματικής ένωσης.

Η διάσταση δεν είναι μόνο χρηματοοικονομική. Μια αποδυναμωμένη Γαλλία σημαίνει αποδυναμωμένο γαλλογερμανικό άξονα, σε μια στιγμή που η Ευρώπη καλείται να χρηματοδοτήσει τον επανεξοπλισμό της και να συζητήσει κοινά εργαλεία δανεισμού. Ταυτόχρονα, δοκιμάζεται η αξιοπιστία των δημοσιονομικών κανόνων: αν δεν εφαρμοστούν στη Γαλλία, δύσκολα θα πείσουν ότι εφαρμόζονται σε οποιονδήποτε άλλο.

Για την Κύπρο, με δημοσιονομικά πλεονάσματα, ταχεία αποκλιμάκωση του χρέους και βελτιωμένες αξιολογήσεις, ο κίνδυνος είναι έμμεσος αλλά υπαρκτός. Ως μικρή και ανοικτή οι-

κονομία, μια γενικευμένη άνοδος του κόστους δανεισμού στην Ευρωζώνη θα επιβάρυνε το κράτος και τις τράπεζες. Η δημοσιονομική πειθαρχία των τελευταίων ετών είναι το καλύτερο ανάχωμα, όχι όμως ασπίδα απέναντι σε μια κρίση εμπιστοσύνης στον πυρήνα της Ευρωζώνης.

Στο βασικό σενάριο, ο προϋπολογισμός περνά είτε με αποχή της Ακροδεξιάς είτε με συνταγματική παράκαμψη, και το κόστος δανεισμού παραμένει υψηλό αλλά ελεγχόμενο μέχρι τις εκλογές. Στο δυσμενές, η κυβέρνηση ανατρέπει, η χώρα λειτουργεί με προσωρινό προϋπολογισμό, ακολουθεί νέα υποβάθμιση και η πίεση μεταδίδεται στην περιφέρεια, αναγκάζοντας την ΕΚΤ σε πρώτες κινήσεις. Στο ακραίο, μια μετεκλογική δημοσιονομική στροφή οδηγεί σε ανοιχτή σύγκρουση με τις Βρυξέλλες και θέτει στο τραπέζι τα έκτακτα εργαλεία της ΕΚΤ, με αυστηρούς όρους.

Η Γαλλία δεν είναι η Ελλάδα του 2010. Διαθέτει βαθιά εγχώρια αποταμίευση, διαφοροποιημένη οικονομία και μian από τις πιο ρευστές αγορές ομολόγων στον κόσμο. Η σημερινή κατάσταση θυμίζει περισσότερο κρίση εμπιστοσύνης παρά κρίση φερεγγυότητας. Ο πυρήνας του προβλήματος είναι θεσμικός: ένα πολιτικό σύστημα που αδυνατεί να συγκροτήσει σταθερή πλειοψηφία για μια πολυετή προσαρμογή. Όσο αυτό το κενό παραμένει, την πειθαρχία θα την επιβάλλει η αγορά, με όρους και ρυθμό που δεν θα επιλέξει το Παρίσι. Για την Ευρώπη, το μάθημα είναι διπλό: οι κανόνες χωρίς εθνική πολιτική ιδιοκτησία δεν λειτουργούν, και η σταθερότητα της Ευρωζώνης δεν κρίνεται πλέον μόνο στην περιφέρεια, αλλά και στην καρδιά της.

Γαλλία: Η τιμή της πολιτικής αδυναμίας και ο λογαριασμός για την Ευρώπη

Το κόστος δανεισμού της χώρας ανέβηκε στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων δύο δεκαετιών

Το μοντέλο που μειώνει το κόστος ρεύματος κατά 23,4%

Το στοίχημα της εφαρμογής περνά στα χέρια των αρμοδίων

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
panagiotou@sigmalive.com

Την ώρα που τα κυπριακά νοικοκυριά συνεχίζουν να πληρώνουν ακριβά το ρεύμα, κυπριακή επιστημονική μελέτη, βασισμένη σε πραγματικά δεδομένα, δείχνει πώς η καλύτερη αξιοποίηση των φωτοβολταϊκών και η συνεργασία μεταξύ νοικοκυριών μπορούν να μειώσουν σημαντικά το κόστος ηλεκτρισμού. Τα ευρήματα της έρευνας εγείρουν ερωτήματα για το κατά πόσον οι αρμόδιοι

προωθούν στην πράξη τέτοιες λύσεις, ώστε οι καταναλωτές να μπορούν να επωφεληθούν από φθηνότερο ρεύμα.

Η μελέτη, με τίτλο Hierarchical Energy Management for Renewable Energy Communities Using MPC and Rule-Based Control with Peer-to-Peer Energy Trading, εξετάζει ένα εναλλακτικό μοντέλο διαχείρισης ηλεκτρικής ενέργειας, στο οποίο τα νοικοκυριά δεν λειτουργούν αποκλειστικά ως μεμονωμένοι καταναλωτές και παραγωγοί, αλλά συνεργάζονται για την αξιοποίηση της διαθέσιμης ηλεκτρικής ενέργειας.

Συγκεκριμένα, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η εφαρμογή ενός προηγμένου συστήματος διαχείρισης ενέργειας μπορεί, υπό συγκεκριμένες συνθήκες, να περιορίσει το λειτουργικό κόστος ηλεκτρισμού έως και 23,4%, μειώνοντας

“ Αποθήκευση και ανταλλαγή ενέργειας για χαμηλότερο κόστος ρεύματος

παράλληλα την ποσότητα ενέργειας που χρειάζεται να προμηθευτούν οι κατοικίες από το δίκτυο.

Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στη δυνατότητα συνδυασμού της παραγωγής από φωτοβολταϊκά, της αποθήκευσης σε μπαταρίες και της ανταλλαγής ενέργειας μεταξύ κατοικιών. Σύμφωνα με τους ερευνητές, ο καλύτερος συντονισμός αυτών των συστημάτων μπορεί να

περιορίσει την ανάγκη αγοράς ηλεκτρισμού από το δίκτυο, ιδιαίτερα κατά τις ώρες αυξημένης ζήτησης.

Πρόκειται, ωστόσο, για αποτελέσματα υπολογιστικών προσομοιώσεων που βασίστηκαν σε πραγματικές μετρήσεις. Δεν αποτελούν καιαγραφή πραγματικής μείωσης των λογαριασμών των συμμετεχόντων κατά 23,4%, ούτε σημαίνουν ότι ένα αντίστοιχο όφελος μπορεί να εξασφαλιστεί αυτομάτως από οποιοδήποτε νοικοκυριό.

Ένας χρόνος μετρήσεων σε πέντε κατοικίες

Σε αντίθεση με έρευνες που βασίζονται αποκλειστικά σε υποθετικά στοιχεία κατανάλωσης, η συγκεκριμένη εργασία αξιοποίησε δεδομένα τα οποία συγκεντρώθηκαν από πέντε

κατοικίες στην Κύπρο για διάστημα ενός ολόκληρου έτους.

Οι κατοικίες διέθεταν φωτοβολταϊκά συστήματα και εξοπλισμό καταγραφής της παραγωγής και κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Οι μετρήσεις πραγματοποιούνταν ανά πέντε λεπτά, επιτρέποντας στους επιστήμονες να αποτυπώσουν τις μεταβολές που παρουσιάζονταν στη διάρκεια της ημέρας, αλλά και τις διαφοροποιήσεις μεταξύ καλοκαιριού και χειμώνα.

Για τη συγκέντρωση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε ειδικά διαμορφωμένο σύστημα παρακολούθησης, το οποίο κατέγραφε την παραγωγή των φωτοβολταϊκών και τις ενεργειακές ανάγκες των κατοικιών. Στη συνέχεια, τα στοιχεία υποβλήθηκαν σε ελέγχους και επεξεργασία, προκειμένου να αξι-

pwc

We accelerate what's possible
so you can
turn vision into value

οποιοιθούν στις προσομοιώσεις. Η συνολική ετήσια κατανάλωση των πέντε κατοικιών ανήλθε σε περίπου 42.750 κιλοβατώρες, ενώ η παραγωγή από τα φωτοβολταϊκά έφθασε τις 53.590 κιλοβατώρες. Τα στοιχεία καταδεικνύουν ότι η συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ήταν μεγαλύτερη από την κατανάλωση στη διάρκεια του έτους. Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι οι κατοικίες μπορούσαν να καλύπτουν συνεχώς τις ανάγκες τους χωρίς να καταφεύγουν στο δίκτυο. Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά εξαρτάται από την ηλιοφάνεια, ενώ η κατανάλωση συνεχίζεται και τις βραδινές ώρες. Έτσι, ένα νοικοκυριό μπορεί να παράγει περισσότερη ενέργεια απ’ όση χρειάζεται το μεσημέρι, αλλά να χρειάζεται να αγοράσει ηλεκτρισμό το βράδυ.

Πώς λειτουργεί το σύστημα που προτείνουν

Όπως πληροφορείται η «Σ», η βασική ιδέα της έρευνας είναι ότι οι κατοικίες μπορούν να αξιοποιούν την ηλεκτρική ενέργεια αποτελεσματικότερα όταν λειτουργούν συντονισμένα. Στο προτεινόμενο μοντέλο, κάθε νοικοκυριό χρησιμοποιεί αρχικά την ενέργεια που παράγεται από το δικό του φωτοβολταϊκό σύστημα. Εφόσον περισσεύει ηλεκτρισμός, μπορεί να αποθηκευτεί σε οικιακή μπαταρία για μεταγενέστερη χρήση. Εάν εξακολουθεί να υπάρχει πλεόνασμα, η διαθέσιμη ενέργεια μπορεί να διατεθεί σε άλλες κατοικίες που συμμετέχουν στην ίδια ενεργειακή κοινότητα και παρουσιάζουν αυξημένες ανάγκες.

Για παράδειγμα, εάν μια κατοικία παράγει το μεσημέρι περισσότερη ηλεκτρική ενέργεια απ’ όση καταναλώνει, ενώ μια γειτονική κατοικία παρουσιάζει έλλειμμα, το προτεινόμενο σύστημα επιτρέπει την ανταλλαγή ενέργειας μεταξύ τους.

Η διαδικασία αυτή περιγράφεται στην επιστημονική εργασία ως ανταλλαγή ενέργειας μεταξύ συμμετεχόντων, γνωστή διεθνώς ως Peer-to-Peer Energy Trading. Στο επόμενο στάδιο παρεμβαίνει μια κοινόχρηστη μπαταρία, η οποία αποθηκεύει την ενέργεια που εξακολουθεί να περισσεύει και μπορεί να την αποδώσει όταν αυξάνεται η ζήτηση. Με τον τρόπο αυτό, αντί κάθε νοικοκυριό να εξαρτάται αποκλειστικά από τη δική του παραγωγή και τη δική του αποθηκευτική δυνατότητα, δημιουργείται ένα σύστημα συλλογικής αξιοποίησης των διαθέσιμων πόρων.

Ιδιαίτερη σημασία αποκτά η διαχείριση της κοινόχρηστης μπαταρίας. Οι ερευνητές εξέτασαν κατά πόσον ένας προηγμένος μηχανισμός ελέγχου θα μπορούσε να προβλέπει τις επερχόμενες ενεργειακές ανάγκες και να προγραμματίζει αποτελεσματικότερα τη φόρτιση και αποφόρτιση της. Η τεχνολογία που προβλέπει τις ανάγκες Στο επίκεντρο της μελέτης βρίσκεται μια τεχνολογία γνωστή ως Model Predictive Control, δηλαδή προβλεπτικός έλεγχος μέσω υπολογιστικού μοντέλου. Όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Σ», σε αντίθεση με ένα συμβατικό σύστημα που αντιδρά στις συνθήκες της δεδομένης στιγμής, ο έλεγχος λαμβάνει υπόψη την αναμενόμενη εξέλιξη της παραγωγής και της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. Το μοντέλο εξε-

τάζει έναν χρονικό ορίζοντα μίας ώρας και επαναξιολογεί τις αποφάσεις του ανά πέντε λεπτά.

Με απλά λόγια, αντί η κοινόχρηστη μπαταρία να φορτίζεται ή να αποφορτίζεται αποκλειστικά με βάση τις άμεσες ανάγκες, το σύστημα προγραμματίζει τη λειτουργία της λαμβάνοντας υπόψη τι αναμένεται να ακολουθήσει.

Εάν προβλέπεται ότι η παραγωγή από τα φωτοβολταϊκά θα μειωθεί και η κατανάλωση θα αυξηθεί, μπορεί να διατηρηθεί περισσότερη αποθηκευμένη ενέργεια για τις επόμενες ώρες.

Μείωση κόστους κατά 23,4%

Το σημαντικότερο οικονομικό εύρημα της έρευνας αφορά τη δυνατότητα μείωσης του καθαρού λειτουργικού κόστους κατά 23,4% σε ετήσια βάση. Σύμφωνα με την έρευνα, στο συμβατικό σενάριο διαχείρισης το συνολικό ετήσιο καθαρό κόστος της ενεργειακής κοινότητας υπολογίστηκε στα 623,56 ευρώ.

Με την εφαρμογή του προβλεπτικού ελέγχου, το αντίστοιχο ποσό περιορίστηκε στα 477,79 ευρώ. Η διαφορά ανέρχεται σε 145,77 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί σε μείωση 23,4% σε σχέση με το αρχικό υπολογισμένο καθαρό κόστος.

Τονίζεται πως οι υπολογισμοί πραγματοποιήθηκαν με συγκεκριμένες παραδοχές για τις τιμές ηλεκτρισμού. Η βασική τιμή αγοράς ενέργειας ορίστηκε στα 25 σεντ ανά κιλοβατώρα, με διαφοροποιήσεις ανάλογα με την ώρα, ενώ για την ενέργεια που διοχετευόταν στο δίκτυο προβλέφθηκε αποζημίωση οκτώ σεντ ανά κιλοβατώρα.

Λιγότερη εξάρτηση από το ηλεκτρικό δίκτυο

Πέραν του οικονομικού αποτελέσματος, η μελέτη κατέγραψε βελτίωση και στην ενεργειακή αυτονομία. Συγκεκριμένα, ενώ η συνολική ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που χρειαζόταν

να εισαχθεί από το δίκτυο κατά τη διάρκεια ενός έτους ανερχόταν σε περίπου 8.090 κιλοβατώρες, με την εφαρμογή του προηγμένου συστήματος διαχείρισης, η ποσότητα μειώθηκε στις 7.490 κιλοβατώρες.

Πρόκειται για περιορισμό της εξάρτησης από το δίκτυο κατά περίπου 7,4%, με βάση τους αναλυτικούς ετήσιους υπολογισμούς. Παράλληλα, το επίπεδο ενεργειακής αυτάρκειας της κοινότητας αυξήθηκε από 81,09% σε 82,47%.

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι ότι η μείωση της εξάρτησης από το δίκτυο επιτεύχθηκε χωρίς να τροποποιηθεί ο τρόπος ανταλλαγής ενέργειας μεταξύ των κατοικιών. Η βελτίωση προέκυψε από τη διαφορετική διαχείριση της κοινόχρηστης μπαταρίας.

Γιατί η έρευνα έχει σημασία για την Κύπρο

Η Κύπρος παρουσιάζει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στον τομέα της ενέργειας, καθώς εξακολουθεί να λειτουργεί χωρίς ηλεκτρική διασύνδεση με τα ευρωπαϊκά συστήματα. Αυτό σημαίνει ότι η παραγωγή και η κατανάλωση ηλεκτρισμού πρέπει να εξορροούνται εντός του εγχώριου συστήματος, με αυξημένες απαιτήσεις διαχείρισης όταν μεταβάλλεται η παραγωγή από ανανεώσιμες πηγές.

Το σημαντικότερο συμπέρασμα είναι ότι η εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας δεν εξαρτάται αποκλειστικά από την αύξηση της παραγωγής ή την εγκατάσταση περισσότερων φωτοβολταϊκών. Καθοριστικό ρόλο μπορεί να διαδραματίσει και ο τρόπος με τον οποίο η ήδη παραγόμενη ενέργεια κατανέμεται, αποθηκεύεται και χρησιμοποιείται.

Το ζητούμενο πλέον είναι κατά πόσον οι δυνατότητες που καταγράφονται στις προσομοιώσεις μπορούν να μετατραπούν σε οικονομικά βιώσιμες εφαρμογές και, τελικά, σε πραγματικό όφελος για τους καταναλωτές.

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Γνωστοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 25 του Περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224, ότι συμφωνήθηκε να πωληθεί το μερίδιο ή συμφέρον στο ακίνητο που αναφέρεται πιο κάτω.
Δήλωση Μεταβίβασης: 3/Π/1135/2026.
Πωλητής: Themis Portfolio Management Holdings Limited, Αρμενίας 60, 2006 Άγιος Δημήτριος, Στρόβολος, Λευκωσία.
Αγοραστής: (1) Σοφοκλέους Μάριος, Παναγιώτη Γιαννόπουλου 27, 2402 Έγκωμη, Λευκωσία. (2) Τανίδου Δάφνη Δέσποινα, Παναγιώτη Γιαννόπουλου 27, 2402 Έγκωμη, Λευκωσία.
Ακίνητο: Αρ. Εγγραφής: 0/566, Φύλλο/Σχέδ./Τμήμα/Τεμ./Κλίμ.: 0/2-291-375/7/26/7, Είδος Ακινήτου: Χωράφι, Υποϊδιοκτησίες: Υπάρχουν κτήρια που δεν αναφέρονται στην Εγγραφή (3/ΕΣ/14/2007), Εμβαδόν: 25.449 τ.μ., Γεωγραφική Περιοχή: Αμμόχωστος, Αγία Νάπα, Τοποθεσία: «Κόκκινες», Μεταβιβ. Μερίδιο στο Ακίν.: 1/16, Ποσό Πώλησης: €110.000,00, Ποσό ΦΠΑ: €20.900,00, Σύνολο: €130.900,00.

ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

Το Δικηγορικό Γραφείο **Ανδρέας Σ. Αγγελίδης δ.ε.π.ε.**, με έδρα τη Λευκωσία, προκηρύσσει **2 κενές θέσεις δικηγόρου** για άμεση και πλήρη εργοδότηση, λόγω επέκτασης των εργασιών του Τμήματος Επαρχιακού Δικαστηρίου.

- Απαιτούμενα Προσόντα:**
- * Πτυχίο Νομικής & Άδεια Άσκησης δικηγορικού επαγγέλματος στην Κύπρο.
 - * Τουλάχιστον 3 χρόνια αποδεδειγμένης Δικαστηριακής και Έξω-δικαστηριακής πείρας, σε Ανώτατο και/ή Διοικητικά Δικαστήρια και/ή Επαρχιακά, σύνταξη δικογράφων, συμφωνιών, αιτήσεων προσωρινών διαταγμάτων και άλλων νομικών εγγράφων.
 - * Πείρα στο Διοικητικό Δίκαιο θα θεωρηθεί πλεονέκτημα.
 - * Ικανότητα σε παροχή Νομικών Συμβουλών και Γνωματεύσεων.
 - * Πείρα σε χειρισμό ακροάσεων θα θεωρηθεί πλεονέκτημα.
 - * Άριστη γνώση της ελληνικής και πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας.
 - * Πολύ καλή γνώση Η/Υ (Word, Excel, Outlook).
 - * Πολύ καλές ικανότητες έρευνας, μελέτης και οργάνωσης.
 - * Ευχάριστος και ακέραιος χαρακτήρας με ήθος, υπευθυνότητα, εκμεύθεια, ειλικρίνεια, επαγγελματισμό και συναδελφική αλληλεγγύη.
 - * Επαγγελματικό προσόν θα θεωρηθεί πλεονέκτημα.

Αναλόγως προσόντων θα προσφερθεί ελκυστικό πακέτο απολαβών, περιλαμβανομένου 13ου μισθού. Κάθε αίτηση, με το βιογραφικό σημείωμα, θα τυγχάνει απόλυτης εμπιστευτικότητας. Τα Βιογραφικά θα πρέπει να συνοδεύονται από επιστολή εκδήλωσης ενδιαφέροντος και να αποσταλούν με Τίτλο Κενή Θέση Δικηγόρου, στην ηλεκτρονική διεύθυνση angelideslaw@hotmail.com.

Από το TikTok στους δρόμους: Ο υβριδικός πόλεμος στην Ευρώπη

Ταραχές, σαμποτάζ, προπαγάνδα και η σκιά του Κρεμλίνου πάνω από την κοινωνική αναταραχή

ΜΑΡΙΟΣ ΠΟΥΛΛΑΔΟΣ

Οι βίαιες ταραχές στη Γαλλία και την Ιταλία επαναφέρουν στο προσκήνιο το ζήτημα του υβριδικού πολέμου και της ξένης παρέμβασης μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Ευρωπαίοι αξιωματούχοι προειδοποιούν για την αξιοποίηση κοινωνικών εντάσεων από εξωτερικούς παράγοντες, ενώ παραμένει ανοικτό το ερώτημα κατά πόσον οι διαδικτυακές επιχειρήσεις επηρέασαν τη βία στους δρόμους της Γηραιάς Ηπείρου.

Οι εικόνες από τις γαλλικές πόλεις και το Μιλάνο το Σαββατοκύριακο 17 και 18 Οκτωβρίου 2026 ανέδειξαν τη σοβαρότητα των κοινωνικών αναταραχών στην Ευρώπη. Διαδηλώσεις που ξεκίνησαν για την ακρίβεια, τις συνθήκες στα σχολεία και τις δημόσιες υπηρεσίες κατέληξαν σε συγκρούσεις με την Αστυνομία, λεηλασίες και κα-

ταστροφές.

Στη Γαλλία, σύμφωνα με το Υπουργείο Εσωτερικών, περίπου 550.000 άνθρωποι συμμετείχαν στις κινητοποιήσεις της 17ης Οκτωβρίου. Οι ταραχές οδήγησαν σε περίπου 2.400 συλλήψεις, ενώ εκατοντάδες καταστήματα υπέστησαν ζημιές. Οι εικόνες από το φλεγόμενο ιστορικό δημαρχείο της Λιμόζ, που καταστράφηκε, έκαναν τον γύρο του κόσμου.

Η έκταση των επεισοδίων προκάλεσε πολιτικές αντιδράσεις και συζήτηση για την επάρκεια της αστυνομικής προετοιμασίας, αλλά και για τον ρόλο που ενδέχεται να διαδραματίζουν τα ψηφιακά δίκτυα στη διάδοση και ενίσχυση της κοινωνικής οργής.

Ιταλός Υπουργός Άμυνας: «Υβριδικός πόλεμος» πίσω από τις ταραχές

Στην Ιταλία, ο Υπουργός Άμυνας Γκουίντο Κροσέτο συνέδεσε ευθέως τα επεισόδια στο Μιλάνο με αυτό που περιέγραψε ως υβριδικό πόλεμο εναντίον των Δυτικών κοινωνιών.

Μιλώντας αυτήν την εβδομάδα σε φόρουμ αμυντικών προμηθειών στη Ρώμη, υποστήριξε ότι οι σύγχρονες επιχειρήσεις επιρροής χρησιμοποιούν

μη συμβατικά μέσα, όπως το TikTok, το YouTube και άλλες ψηφιακές πλατφόρμες.

Ο Ιταλός Υπουργός δεν κατονόμασε ευθέως τη Ρωσία στη συγκεκριμένη τοποθέτηση, αν και είχε προειδοποιήσει στο παρελθόν για ρωσικές υβριδικές απειλές.

Η Γαλλία και η ανησυχία για την ξένη παρέμβαση

Στη Γαλλία, οι Αρχές βρίσκονται αντιμέτωπες με δύο διαφορετικές προκλήσεις: τις κοινωνικές αιτίες των κινητοποιήσεων και το ενδεχόμενο εξωτερικής εκμετάλλευσής τους.

Οι διαδηλώσεις ξεκίνησαν με αιτήματα για την ακρίβεια, την εκπαίδευση και τις δημόσιες υπηρεσίες. Η συμμετοχή πάντως εκατοντάδων χιλιάδων πολιτών δεν μπορεί να αποδοθεί εξολοκλήρου σε επιχειρήσεις παραπληροφόρησης.

Παράλληλα, η Γαλλία έχει προειδοποιήσει επανειλημμένα για τις δυνατότητες ξένων κρατικών και παρακρατικών δικτύων να επηρεάζουν τη δημόσια συζήτηση, να διαδίδουν παραπλανητικό περιεχόμενο και να εκμεταλλεύονται πολιτικές ή κοινωνικές αντιπαραθέσεις.

Στο επίκεντρο της σχετικής ευρω-

παϊκής συζήτησης βρίσκεται η Ρωσία, καθώς έχουν καταγραφεί τα προηγούμενα χρόνια επιχειρήσεις επιρροής που αποδίδονται σε ρωσικά δίκτυα.

Οι ισχυρισμοί για τα δίκτυα Doppelgänger και Pravda

Ο Γάλλος Πρόεδρος Εμμανουέλ Μακρόν ξεκαθάρισε ότι δεν υπάρχουν στοιχεία άμεσας ξένης παρέμβασης στην οργάνωση των ταραχών,

“

Η ανησυχία για τις υβριδικές απειλές επεκτείνεται πλέον σε ολόκληρη την Ευρώπη, με τις υπηρεσίες πληροφοριών να προειδοποιούν για επιχειρήσεις που συνδέονται με τη Ρωσία, την Κίνα και το Ιράν

αναγνωρίζοντας, ωστόσο, ότι υπήρξε χειραγώγηση της πληροφορίας από εξωτερικούς παράγοντες.

Όμως, σε με στοιχεία που παρουσίασε η έρευνα της Alliance4Europe, η οποία εξέτασε σχεδόν 550.000 δημοσιεύσεις, εντόπισε συντονισμένη δραστηριότητα δικτύων που συνδέονται με τη Ρωσία.

Ειδικότερα, το δίκτυο Doppelgänger φέρεται να δημοσίευσε τουλάχιστον 639 μηνύματα σε 22 συντονισμένα κύματα από τις 2 Σεπτεμβρίου έως τις 14 Οκτωβρίου, συγκεντρώνοντας περίπου 7,4 εκατομμύρια προβολές. Τα μηνύματα συνέδεαν την ακρίβεια με τη γαλλική βοήθεια προς την Ουκρανία και επιχειρούσαν να ενισχύσουν τη δυσaréσκεια απέναντι στην κυβέρνηση Μακρόν. Η ίδια έρευνα καταγράφει σημαντικές διαφοροποιήσεις στη διαδικτυακή παρουσίαση των γεγονότων: μόλις το 3% των γαλλόφωνων δημοσιεύσεων απέδιδαν τις ταραχές σε μετανάστες ή στο Ισλάμ, έναντι περίπου 19% των αγγλόφωνων και 13% των πολωνόφωνων.

Παράλληλα, ιρανικά κρατικά μέσα, όπως το Press TV και το IRNA, αφιέρωσαν σημαντικό μέρος του γαλλόφωνου περιεχομένου τους στις ταραχές, ενώ ο Γάλλος Υπουργός Εξωτερικών Ζαν-Νοέλ Μπαρό έκανε λόγο για εκμετάλλευση των μαθητικών κινητοποιήσεων από αφηγήματα που προέρχονται από τη Ρωσία, την Κίνα, το Ιράν και τον αμερικανικό χώρο MAGA.

Από την παραπληροφόρηση στο σαμποτάζ

Η συζήτηση για τις ταραχές εντάσσεται σε ένα ευρύτερο περιβάλλον ανησυχίας για τις υβριδικές απειλές στην Ευρώπη.

Στο πεδίο αυτό περιλαμβάνονται κυβερνοεπιθέσεις, επιχειρήσεις πληροφοριών, απόπειρες σαμποτάζ και εκοιρατικές χειραγωγήσεις της κοινής

γνώμης.
Η Γαλλία έχει ενισχύσει τα τελευταία χρόνια τούς μηχανισμούς αντιμετώπισης ξένης ψηφιακής παρέμβασης, μεταξύ άλλων μέσω της υπηρεσίας VIGINUM.
Δημοσιογράφοι από 17 ευρωπαϊκούς Οργανισμούς δημόσιας ραδιοτηλεόρασης συνεργάστηκαν επί έξι μήνες για την καταγραφή εκατοντάδων περιστατικών υβριδικών απειλών που έχουν συνδεθεί με τη Ρωσία. Η έρευνα, υπό τον συντονισμό του Eurovision News Spotlight της Ευρωπαϊκής Ραδιοτηλεοπτικής Ένωσης (EBU), καλύπτει την περίοδο από την 1η Απριλίου έως τις 15 Οκτωβρίου 2026.

Τα περιστατικά αποτυπώθηκαν σε διαδραστικό χάρτη και περιλαμβάνουν παραβιάσεις εναέριου χώρου, απόπειρες δολιοφθοράς, δραστηριότητα στρατολογημένων προσώπων χωρίς επίσημη εκπαίδευση στις μυστικές υπηρεσίες, εργαλειοποίηση μεταναστευτικών ροών και στρατιωτικές δραστηριότητες κοντά στα ευρωπαϊκά σύνορα.
Κάθε περιστατικό ταξινομήθηκε ανάλογα με το είδος του και τον βαθμό τεκμηρίωσης της σύνδεσής του με τη Ρωσία, μέσω δημοσιογραφικής έρευνας και διασταύρωσης ανοικτών πηγών. Από την πλευρά της η Μόσχα αρνείται συστηματικά οποιαδήποτε ευθύνη.

Οι λόγοι ανησυχίας
Η ανησυχία για τη ρωσική υβριδική απειλή στη Γαλλία δεν περιορίζεται στις πρόσφατες ταραχές, καθώς οι γαλλικές Αρχές έχουν καταγράψει τα τελευταία χρόνια σειρά επιχειρήσεων κυβερνοκατασκοπίας, παραπληροφόρησης και απόπειρες υποκίνησης κοινωνικών εντάσεων. Τον Απρίλιο του 2025, το γαλλικό Υπουργείο Εξωτερικών απέδωσε επισήμως στη ρωσική στρατιωτική υπηρεσία πληροφοριών GRU κυβερνοεπιθέσεις εναντίον γαλλικών

Οργανισμών, ενώ τον Ιούλιο του 2026 οι γαλλικές Αρχές κατονόμασαν τη ρωσική FSB για μακροχρόνιες επιχειρήσεις κατασκοπίας με στόχο κρατικούς και αμυντικούς φορείς.
Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει έρευνα της Le Monde, τον Μάιο του 2026, η οποία συνέδεσε δίκτυα που σχετίζονται με το Κρεμλίνο με προβοκάτιες θρησκευτικού χαρακτήρα στη Γαλλία, μεταξύ των οποίων η τοποθέτηση κεφαλών χοίρων έξω από μουσουλμανικούς χώρους και βανδαλισμοί εβραϊκών μνημείων, με στόχο την πρόκληση κοινωνικών αντιδράσεων και την ενίσχυση της πόλωσης.
Οι αποκαλύψεις αυτές καταδεικνύουν ότι η ρωσική υβριδική δραστηριότητα

δεν περιορίζεται στον ψηφιακό χώρο, αλλά μπορεί να περιλαμβάνει και ενέργειες στον πραγματικό κόσμο που στη συνέχεια αξιοποιούνται επικοινωνιακά. Ωστόσο, παρά το καταγεγραμμένο ιστορικό τέτοιων επιχειρήσεων, δεν έχουν παρουσιαστεί επίσημες αποδείξεις ότι η Μόσχα οργάνωσε ή κατήυθυε τις συγκεκριμένες ταραχές του Οκτωβρίου 2026 στη Γαλλία.
Τι γίνεται σε άλλες χώρες
Η ανησυχία για τις υβριδικές απειλές επεκτείνεται πλέον σε ολόκληρη την Ευρώπη, με τις υπηρεσίες πληροφοριών να προειδοποιούν για επιχειρήσεις που συνδέονται με τη Ρωσία, την Κίνα και το Ιράν.

Στη Γερμανία, οι επικεφαλής των μυστικών υπηρεσιών χαρακτήρισαν στις 6 Οκτωβρίου τη Ρωσία βασική απειλή για την εθνική ασφάλεια, επισημαίνοντας την αυξανόμενη χρήση προσώπων που στρατιολογούνται μέσω κοινωνικών δικτύων για κατασκοπία και σαμποτάζ.
Στη Βρετανία, ο επικεφαλής της MI5 Κεν ΜακΚάλουμ προειδοποίησε στις 13 Οκτωβρίου ότι οι ρωσικές υπηρεσίες εντείνουν τις υβριδικές επιχειρήσεις τους, ενώ το Ιράν χρησιμοποιεί εγκληματικά δίκτυα για εκφοβισμό και σχεδιασμό επιθέσεων.
Στην Ολλανδία, η υπηρεσία AIVD έχει χαρακτηρίσει τη Ρωσία και την Κίνα σημαντικές απειλές, με το Πεκίνο

να βρίσκεται ιδιαίτερα στο επίκεντρο της ανησυχίας για την οικονομική κατασκοπία και την απόκτηση προηγμένης τεχνολογίας. Παράλληλα, στις 12 Οκτωβρίου, 29 χώρες εξέδωσαν κοινή ανακοίνωση καταδικάζοντας τις ιρανικές επιχειρήσεις βίας, σαμποτάζ και κυβερνοεπιθέσεων στην Ευρώπη.
Ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Κύπρο παρουσιάζει η επίσημη ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 13 Ιουλίου 2026, στην οποία η χώρα περιλαμβάνεται μεταξύ των κρατών που έχουν στοχοποιηθεί από ρωσικές κυβερνοεπιχειρήσεις.
Παρά τις προειδοποιήσεις, οι Αρχές επισημαίνουν ότι δεν είναι όλες οι καταγγελλόμενες ενέργειες αποδεδειγμένα συνδεδεμένες με ξένα κράτη, γεγονός που καθιστά την τεκμηρίωση και την απόδοση ευθύνης καθοριστικά ζητήματα.

ΕΕ: Οι υβριδικές απειλές εξελίσσονται σε υβριδικό πόλεμο
Τον κώδωνα του κινδύνου για την κλιμάκωση των υβριδικών απειλών στην Ευρώπη κρούει νέα έκθεση του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Αριστείας για την Ανταμετώπιση Υβριδικών Απειλών (Hybrid CoE), που δημοσιεύθηκε τον Οκτώβριο του 2026.

Η έκθεση επισημαίνει ότι οι ευρωπαϊκές δημοκρατίες βρίσκονται αντιμέτωπες με ολοένα πιο σύνθετες επιχειρήσεις αποσταθεροποίησης, οι οποίες συνδυάζουν κυβερνοεπιθέσεις, παραπληροφόρηση, δολιοφθορές σε κρίσιμες υποδομές, επιχειρήσεις επιρροής και δράση μυστικών υπηρεσιών μέσω τοπικών συνεργατών. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη Ρωσία και στην κλιμάκωση των υβριδικών επιχειρήσεων της εναντίον ευρωπαϊκών κρατών.
Σύμφωνα με τους συντάκτες, στόχος αυτών των επιχειρήσεων δεν είναι μόνο η επηρεασμένη λήψη πολιτικών αποφάσεων, αλλά και η εξάντληση των κρατικών μηχανισμών, η όξυνση της κοινωνικής πόλωσης και η υπονόμηση της εμπιστοσύνης στους δημοκρατικούς θεσμούς. Η έκθεση προειδοποιεί ότι η ανθεκτικότητα από μόνη της δεν επαρκεί και εισηγείται συνδυασμό πρόληψης, έγκαιρου εντοπισμού, απόδοσης ευθυνών και αποτρεπτικών αντιμέτρων.

Η ανάπτυξη ως κοινή υπόθεση - Πέντε χρόνια Πρωτοβουλίας Παγκόσμιας Ανάπτυξης

ΑΠΟΨΗ
ΑΔΩΝΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ*

Ζούμε σε μια εποχή κατά την οποία οι προκλήσεις δεν καθορίζονται πλέον από σύνορα. Η κλιματική αλλαγή δείχνει τα δόντια της με τραγωδίες όπως αυτή στο Νεπάλ πρόσφατα, ενώ οι υγειονομικές κρίσεις, η επισιτιστική ανασφάλεια και η ταχεία εξέλιξη της τεχνητής νοημοσύνης πιέζουν τα κράτη να βρουν απαντήσεις που απαιτούν τη συνδρομή όλων!

Οι θεσμοί όπου παραδοσιακά στρεφόμαστε για να βρούμε στήριξη, σήμερα κλονίζονται. Η Ατζέντα 2030, που υιοθετήθηκε ομόφωνα από τα 193 κράτη μέλη των Ηνωμένων Εθνών το 2015, για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, είναι ακόμη ο κοινά αποδεκτός οδικός χάρτης για την επίτευξη ευημερίας. Η υλοποίηση όμως αυτής της Ατζέντας υστερεί σημαντικά έναντι των αρχικών στόχων.

Η Πρωτοβουλία Παγκόσμιας Ανάπτυξης, που παρουσιάστηκε στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ από τον Πρόεδρο της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, Σι Τζινπίνγκ, τον Σεπτέμβριο του 2021, αποτελεί απάντηση σε αυτήν τη ληθαργική στάση των κρατών. Η Κίνα δεν πρότεινε νέα ατζέντα, ούτε νέους θεσμούς που να υποβαθμίζουν τους υφιστάμενους. Αντιθέτως, έφερε στο τραπέζι της συζήτησης ένα πλαίσιο, μέσα από το οποίο μπορούμε να αναβαθμίσουμε και να ενισχύσουμε τους υπάρχοντες Οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών.

Το παρόν κείμενο εξετάζει τι επιδίωξε αυτή η πρωτοβουλία παγκόσμιας ανάπτυξης, πώς είναι δομημένη και τι έχει αποδώσει σε πέντε χρόνια λειτουργίας. Το συμπέρασμα είναι ότι η βελτίωση των συνθηκών για τον πλανήτη και την ανθρωπότητα δεν είναι ζήτημα πρόθεσης αλλά οργάνωσης και επιτυγχάνεται μόνο συλλογικά.

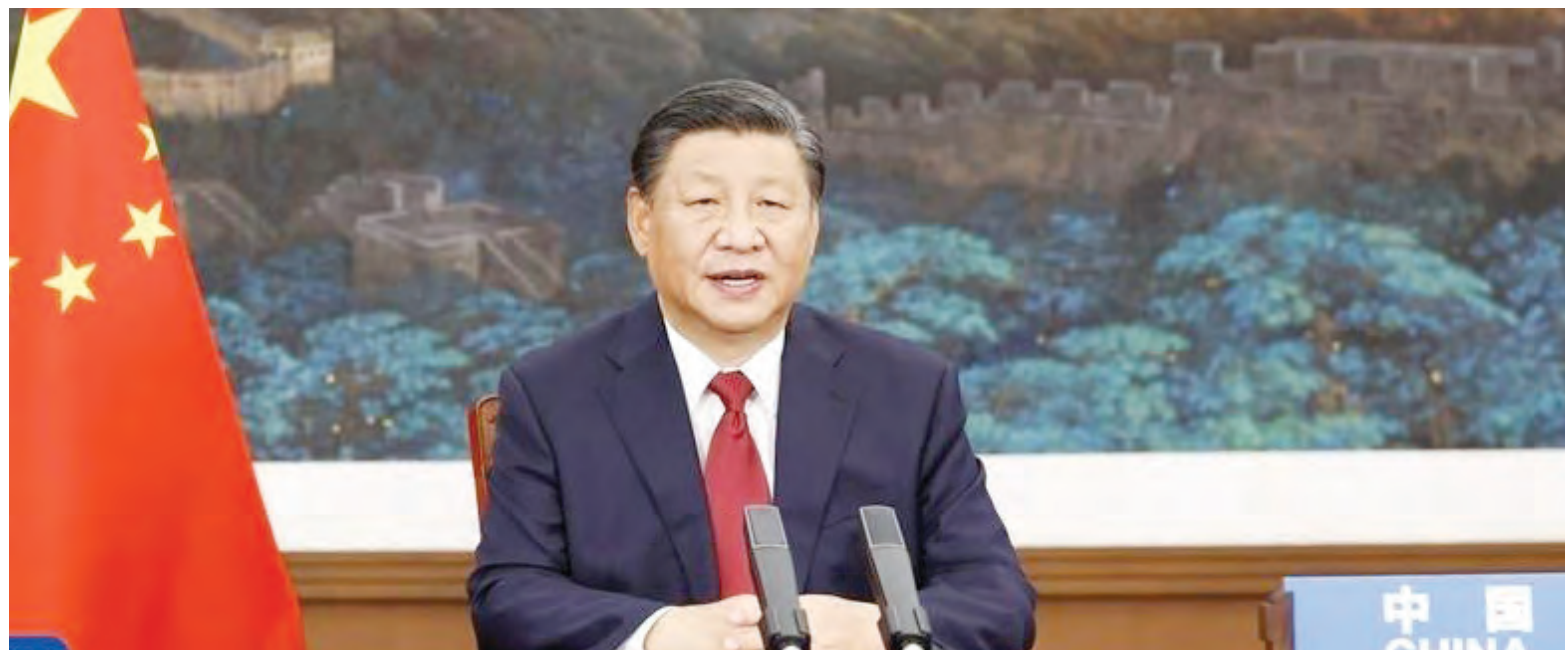
1. Το πρόβλημα

Τίποτα δεν προμήνυε τα γεγονότα που θα περνούσε η ανθρωπότητα όταν υπογράφηκε η Ατζέντα 2030, αφού τότε υπήρχε μια περίοδος σχετικής αισιοδοξίας. Ακολούθησαν η πανδημία, οι διαταραχές στις αλυσίδες εφοδιασμού, η επισιτιστική και ενεργειακή αστάθεια και η επιδείνωση του χρέους πολλών αναπτυσσόμενων χωρών. Δεκαετίες προόδου στην καταπολέμηση της φτώχειας ιεθθηκαν υπό αμφισβήτηση.

Το ζήτημα δεν είναι η απουσία στόχων. Είναι η απόσταση ανάμεσα στις δεσμεύσεις και στους πόρους που κινητοποιούνται για να τις εκπληρώσουν, και ανάμεσα στους πόρους και στην ικανότητα να φτάσουν εκεί όπου χρειάζονται. Η ανάπτυξη έχει, με άλλα λόγια, πρόβλημα υλοποίησης.

2. Τι είναι η Πρωτοβουλία Παγκόσμιας Ανάπτυξης;

Η Πρωτοβουλία παρουσιάστηκε από τον Πρόεδρο της Κίνας Σι Τζινπίνγκ στη γενική συζήτηση της 76ης συνόδου της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, τον Σεπτέμβριο του 2021. Στόχος της είναι η έγκαιρη επίτευξη και των 17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, μέσα από την αναζωογόνηση της παγκόσμιας συνεργασίας μεταξύ εταίρων για ανάπτυξη.

Διέπεται από έξι αρχές: προτεραιότητα στην ανάπτυξη, ανθρωποκεντρική προσέγγιση, οφέλη για όλους ώστε καμία χώρα και κανένας άνθρωπος να μη μείνει πίσω, ανάπτυξη με γνώμονα την καινοτομία, αρμονία ανθρώπου και φύσης, και προσανατολισμός στα αποτελέσματα.

Εστιάζει σε οκτώ τομείς προτεραιότητας: καταπολέμηση της φτώχειας, επισιτιστική ασφάλεια, αντιμετώπιση πανδημιών και εμβόλια, χρηματοδότηση της ανάπτυξης, κλιματική αλλαγή και πράσινη ανάπτυξη, εκβιομηχάνιση, ψηφιακή οικονομία και διασυνδεσιμότητα στην ψηφιακή εποχή.

3. Πώς συνδέεται με τα Ηνωμένα Έθνη

Η Πρωτοβουλία είναι σχεδιασμένη για να λειτουργεί εντός του πολυμερούς συστήματος. Είναι καταχωρισμένη στην πλατφόρμα δράσεων για τους Στόχους

στο πεδίο, θεσμοθετημένες διαδικασίες ελέγχου και εμπειρία δεκαετιών.

4. Οι τέσσερις βασικοί μηχανισμοί της πρωτοβουλίας

Η υλοποίηση στηρίζεται σε τέσσερις μηχανισμούς.

α) Η Ομάδα Φίλων της Πρωτοβουλίας στον ΟΗΕ λειτουργεί ως κύριος φορέας συντονισμού μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών.

β) Το Ταμείο Παγκόσμιας Ανάπτυξης και Συνεργασίας Νότιου-Νότιου, μαζί με το Ταμείο Ειρήνης και Ανάπτυξης του ΟΗΕ, συγκεντρώνει και διοικεί τους πόρους.

γ) Η δεξαμενή έργων καταγράφει συγκεκριμένα προγράμματα ανά τομέα προτεραιότητας, επιτρέποντας σε κάθε ενδιαφερόμενο μέρος να εντοπίσει πού μπορεί να συνεισφέρει.

δ) Το Κέντρο Προώθησης Παγκόσμιας Ανάπτυξης αναλαμβάνει τον

λαρίων, μέσω συγχρηματοδοτήσεων, στοχευμένων δωρεών και συμμετοχής των ιδίων των ωφελούμενων χωρών.

Τα έργα καλύπτουν όλο το φάσμα των τομέων προτεραιότητας. Στη γεωργία, προγράμματα σε συνεργασία με το Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για την Ανάπτυξη και τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας ενισχύουν την παραγωγικότητα και το εισόδημα μικρών παραγωγών. Στην Υγεία, εκπαιδευτικές δράσεις για τη μητρική και παιδική φροντίδα έχουν καλύψει επαγγελματίες από 34 χώρες. Στην κλιματική δράση υλοποιούνται ζώνες επίδειξης χαμηλών εκπομπών και προγράμματα προσαρμογής.

Παράλληλα αναπτύχθηκε η διάσταση της γνώσης. Έχουν εκδοθεί τέσσερις Παγκόσμιες Εκθέσεις Ανάπτυξης, ενώ έχει συγκροτηθεί δίκτυο γνώσης που καλύπτει τη Νοτιοανατολική Ασία, την Αφρική, την Κεντρική Ασία, τη Λατινική Αμερική και τη Μέση Ανατολή.

6. Συμπεράσματα που προκύπτουν από την πενταετία

Οι πόροι αποδίδουν όταν διοχετεύονται μέσα από πολυμερείς θεσμούς. Η κάλυψη δεκάδων χωρών επιτεύχθηκε χωρίς τη δημιουργία νέου, παράλληλου μηχανισμού.

Η τοπική προσαρμογή είναι προϋπόθεση, όχι λεπτομέρεια. Οι στρατηγικές σχεδιάστηκαν με βάση τις συνθήκες κάθε χώρας. Η επιμονή σε ενιαίες συνταγές είναι ο συντηθέστερος λόγος αποτυχίας αναπτυξιακών προγραμμάτων.

Η μεταφορά γνώσης έχει μεγαλύτερη αξία και διάρκεια από τη μεταφορά κεφαλαίων. Η κατάρτιση δεκάδων χιλιάδων επαγγελματιών αντανακλά τη μετατόπιση από τη λογική της βοήθειας προς τη λογική της ικανότητας.

Η αξιοπιστία χτίζεται με τακτική λογοδοσία. Οι διαδοχικές εκθέσεις προόδου επιτρέπουν τον εξωτερικό έλεγχο των ισχυρισμών, κάτι που λείπει από πολλές διεθνείς πρωτοβουλίες.

7. Γιατί μόνο συλλογικά μπορούμε να πάμε μπροστά;

Τα ζητήματα που καλύπτει η Πρωτοβουλία έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό: το κόστος της αδράνειας επηρεάζει όλους, ενώ το όφελος της δράσης προκύπτει μόνον όταν συμμετέχουν πολλοί. Οι εκπομπές αερίων του θερ-

μοκηπίου δεν σταματούν στα σύνορα. Ένας ιός δεν ελέγχει διαβατήρια. Μια διατάραξη στις αλυσίδες τροφίμων φτάνει σε αγορές χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά. Μια κατολίσθηση παγετώνα στο Νεπάλ δεν αφορά μόνο το Νεπάλ, καθώς οι επιπτώσεις της ξεπερνούν τα σύνορα και επηρεάζουν το παγκόσμιο κλίμα, την οικονομία και την ασφάλεια εκατομμυρίων ανθρώπων.

Η συλλογική δράση είναι μονόδρομος. Προϋποθέτει, όμως, μηχανισμούς που συγκεντρώνουν πόρους, κατανέμουν ευθύνες και δημοσιοποιούν αποτελέσματα.

8. Τι σχέση έχει αυτή η πρωτοβουλία με την Κύπρο;

Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει δεσμευτεί, όπως και κάθε κράτος μέλος των Ηνωμένων Εθνών, στην υλοποίηση της Ατζέντας 2030. Βρίσκεται παράλληλα σε μια περιοχή που δέχεται έντονα τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, με σοβαρές προκλήσεις για τους υδάτινους πόρους και την ενεργειακή μετάβαση. Πρόκειται ακριβώς για τα πεδία στα οποία εστιάζει η Πρωτοβουλία.

Για ένα μικρό κράτος, η αξία μιας τέτοιας προσπάθειας κρίνεται από δύο στοιχεία: αν λειτουργεί εντός του πολυμερούς πλαισίου και αν παράγει ελέγχιμα αποτελέσματα. Καθώς Κίνα και Κύπρος συμπληρώνουν φέτος 55 χρόνια διπλωματικών σχέσεων, η ανταλλαγή εμπειριών σε αυτούς τους τομείς αποκτά πρακτικό περιεχόμενο.

Πηγές

- Ηνωμένα Έθνη, Μετασχηματίζοντας τον κόσμο μας: η Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (2015).

- UN DESA, SDG Actions Platform, #SDGAction49120.

- UN DESA, Δήλωση στην έναρξη της Ομάδας Φίλων της Πρωτοβουλίας Παγκόσμιας Ανάπτυξης (20 Ιανουαρίου 2022).

- Υπουργείο Εξωτερικών της ΛΔΚ, Progress Report on the Global Development Initiative 2025.

- Υπουργείο Εξωτερικών της ΛΔΚ, Δήλωση της Προεδρίας του Διαλόγου Υψηλού Επιπέδου για την Παγκόσμια Ανάπτυξη (Ιούνιος 2022).

- China Diplomacy, Global Development Initiative.

*Επικοινωνιολόγος και Διεθυντής δημοφιλούς εταιρείας Honest Content

Τα ζητήματα που καλύπτει η Πρωτοβουλία έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό: το κόστος της αδράνειας επηρεάζει όλους, ενώ το όφελος της δράσης προκύπτει μόνον όταν συμμετέχουν πολλοί

Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, με αναφορά και στους 17 Στόχους, και υλοποιείται σε συνεργασία με Οργανισμούς του συστήματος του ΟΗΕ.

Κατά την έναρξη των εργασιών της Ομάδας Φίλων της πρωτοβουλίας, τον Ιανουάριο του 2022, το Τμήμα Οικονομικών και Κοινωνικών Υποθέσεων των Ηνωμένων Εθνών χαιρέτισε τον ενεργό ρόλο της Κίνας στην προώθηση της αναπτυξιακής συνεργασίας, στην κινητοποίηση πόρων για τους Στόχους και στην ανάδειξη των πλέον επειγουσών προτεραιοτήτων. Αναγνώρισε επίσης τη συνεισφορά στο Ταμείο Ειρήνης και Ανάπτυξης του ΟΗΕ, το οποίο έχει στηρίξει δράσεις σε 46 λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες, και δήλωσε έτοιμο να συνεχίσει να υποστηρίζει την Πρωτοβουλία και την Ομάδα Φίλων της.

Η σύνδεση αυτή έχει πρακτική σημασία. Σημαίνει ότι οι πόροι δεν διοχετεύονται σε παράλληλο μηχανισμό, αλλά σε δομές με υφιστάμενη παρουσία

επιχειρησιακό συντονισμό, ενώ ερευνητικά ιδρύματα και δεξαμενές σκέψης παρέχουν την αναλυτική υποστήριξη.

Η αρχιτεκτονική αυτή αντανακλά μια επιλογή: ο μηχανισμός οφείλει να είναι ανοικτός σε κυβερνήσεις, διεθνείς Οργανισμούς, ιδιωτικό τομέα, ακαδημαϊκά ιδρύματα και οργανώσεις νέων και γυναικών.

5. Τι έχει αποδώσει η πρωτοβουλία μέχρι στιγμής;

Σύμφωνα με την Έκθεση Προόδου του 2025, μέσω του Ταμείου Παγκόσμιας Ανάπτυξης και Συνεργασίας Νότιου-Νότιου, περισσότεροι από 20 διεθνείς Οργανισμοί έχουν υλοποιήσει άνω των 180 έργων σε περισσότερες από 60 χώρες, προς όφελος άνω των 30 εκατομμυρίων ανθρώπων. Προγράμματα κατάρτισης έχουν απευθυνθεί σε 60.000 επαγγελματίες, καλύπτοντας το σύνολο των χωρών της Ομάδας Φίλων. Έχουν κινητοποιηθεί ειδικοί πόροι ύψους 14 δισεκατομμυρίων δο-

Όταν η ερώτηση βαφτίζεται ρατσισμός

Σε ζωντανή τηλεοπτική συνέντευξη, ένας υποψήφιος για τη Γερουσία των ΗΠΑ ρωτήθηκε αν ο ίδιος ή η οικογένειά του έχουν δεσμούς με τη Μουσουλμανική Αδελφότητα. Απάντησε «όχι». Και πρόσθεσε κάτι πιο ενδιαφέρον από την άρνηση. Είπε ότι η ίδια η ερώτηση ήταν ισλαμοφοβική. Αυτή η κίνηση, η μετατροπή ενός ερωτήματος σε προσβολή, είναι το πραγματικό θέμα.

Ο Αμπντούλ Ελ-Σαγιέντ, γιατρός και προοδευτικός πολιτικός, κέρδισε φέτος το χρίσμα των Δημοκρατικών για τη Γερουσία στο Μίσιγκαν. Έκτοτε τον ακολουθεί μια κατηγορία, ότι συνδέεται με τη Μουσουλμανική Αδελφότητα, το διεθνές ισλαμιστικό κίνημα από το οποίο προέκυψε και η Χαμάς. Ο Πρόεδρος Τραμπ τον αποκάλυψε άνθρωπο της Αδελφότητας «κατά εκατόν τοις εκατόν» και «απατεώνα». Ο Ελ-Σαγιέντ τα αρνείται κατηγορηματικά, επανέλαβε την άρνηση και τις επόμενες μέρες, και κανένα στοιχείο μέλους δεν έχει παρουσιαστεί. Ο Τύπος μιλά, ορθώς, για «εικαζόμενους» δεσμούς.

Τα δημοσιεύματα όμως που τροφοδοτούν τη διαμάχη δεν είναι ανυπόστατα. Η ίδια η ειεροθαλής αδελφή του, η Εράν Αμπντελχάντι, καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο του Σικάγο και υποστηρίκτρια της πολιτικής του πορείας, έγραψε παλαιότερα στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για το παρελθόν της μητέρας τους ως ακτιβίστριας της Αδελφότητας τη δεκαετία του 1970. Οι αναρτήσεις αυτές επανήλθαν τώρα στο προσκήνιο. Η ίδια η Αμπντελχάντι βρίσκεται αντιμέτωπη με κατηγορίες για επίθεση σε αστυνομικό σε διαδήλωση κατά της υπηρεσίας μετανάστευσης, και οδηγείται στο δικαστήριο. Αυτά, σημειώτεον, είναι λόγια και πράξεις της αδελφής, όχι του υποψηφίου.

Πιο βαρύ είναι το στοιχείο που αποκάλυψε η Washington Free Beacon και αναπαρήγαγαν η Washington Examiner και η National Review. Ο πεθερός του Ελ-Σαγιέντ, ο νευρολόγος Τάγκεμ Τζουκάκου, μεγάλος δωρητής

σε υπερ-επιτροπή που στηρίζει τον υποψήφιο, κατέχει γηινικές θέσεις στην Ισλαμική Εταιρεία της Βόρειας Αμερικής, την ISNA. Η ISNA κατονομάστηκε από την αμερικανική κυβέρνηση ως μη απαγγελλείς συνωμότης στη δίκη του Ιδρύματος Holy Land, όπου ηγετικά στελέχη καταδικάστηκαν το 2008 επειδή διοχέτευαν περισσότερα

αίματα Ελ-Σαγιέντ, γράφει ο Τζόνθαν Τόμπιν στο JNS, βρίσκονται και πρόσφατα συνδεδεμένα με αυτόν τον χώρο.

Οι ίδιοι επικριτές προχωρούν παραπέρα. Κατηγορούν τον Ελ-Σαγιέντ για αντισιμιτισμό, για ρητορική που αμφισβητεί το δικαίωμα του Ισραήλ να αμυνθεί, και για χρήση της λέξης «γενοκτονία». Ο ίδιος απορρίπτει και

“ Η παρρησία, η αρχαία ελληνική ιδέα ότι ο πολίτης λέει ανοιχτά αυτό που σκέφτεται, δεν επιβιώνει εκεί όπου ορισμένα ερωτήματα κηρύσσονται εκτός ορίων

από δώδεκα εκατομμύρια δολάρια στη Χαμάς. Οι επικριτές της ISNA και του παρεμφερούς CAIR υποστηρίζουν ότι πρόκειται για οργανώσεις-βιτρίνες της Αδελφότητας που αυτοπαρουσιάζονται ως φορείς πολιτικών δικαιωμάτων. Οι ίδιες οι οργανώσεις το απορρίπτουν. Ανάμεσα στους δωρητές της εκστρα-

αυτές τις κατηγορίες, και τις εντάσσει στην ίδια εκστρατεία ισλαμοφοβίας. Εδώ ακριβώς χρειάζεται καθαρό μυαλό, γιατί η υπόθεση κόβει και από τις δύο πλευρές.

Σε μια ελεύθερη κοινωνία επιτρέπεται να ρωτάς τον πολιτικό τα πάντα. Επιτρέπεται να εξετάζεις τις δηλώσεις

του, τις θέσεις του, τις συναναστροφές και τους δωρητές που ο ίδιος επέλεξε. Το να χαρακτηρίζεις την ερώτηση «φοβία» για να την σταματήσεις είναι η κλασική κίνηση του λογοκριτή. Δεν απαντά, απαγορεύει. Η παρρησία, η αρχαία ελληνική ιδέα ότι ο πολίτης λέει ανοιχτά αυτό που σκέφτεται, δεν επιβιώνει εκεί όπου ορισμένα ερωτήματα κηρύσσονται εκτός ορίων.

Όμως η ίδια αρχή πειθαρχεί και εκείνον που ρωτά. Η κριτική πρέπει να στηρίζεται σε αυτά που ένας άνθρωπος λέει και κάνει, στις δικές του επιλογές, όχι σε αυτό που ήταν η μητέρα του ή σε αυτό που έκανε η αδελφή του. Οι απόψεις ενός υποψηφίου για το Ισραήλ και για την τρομοκρατία, οι δικοί του δωρητές, οι δικές του δηλώσεις, είναι απολύτως θεμιτό πεδίο ελέγχου. Η καταγωγή του και η πίστη του δεν είναι. Η ενοχή εξ αίματος δεν είναι έλεγχος, είναι προκατάληψη. Η τίμια θέση απορρίπτει και τα δύο. Και την ασπίδα της «ισλαμοφοβίας», που κλείνει τη συζήτηση, και το υπονοούμενο ότι ένας μουσουλμάνος είναι ύποπτος λόγω θρησκείας.

Το ζήτημα έχει επείγουσα σημασία σήμερα. Από την 7η Οκτωβρίου 2023 ο αντισιμιτισμός στη Δύση εκτοξεύτηκε. Έρευνα του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ είχε δείξει ότι το 96% των Ευρωπαίων Εβραίων έχουν βιώσει αντισιμιτισμό, και συχνά αυτός εμφανίζεται μεταμφιεσμένος σε «αντισιωνισμό». Το να ονομάσεις αυτόν τον αντισιμιτισμό, από όπου κι αν προέρχεται, από την ακροδεξιά, από κομμάτια της Αριστεράς ή από ισλαμιστικά ρεύματα, είναι νόμιμο και αναγκαίο, και δεν πρέπει να φιμώνεται. Ταυτόχρονα, η συλλογική υποψία απέναντι στους μουσουλμάνους ως σύνολο είναι μια άλλη αδικία. Μια ελεύθερη δημοσιογραφία οφείλει να κάνει το πρώτο χωρίς να πέφτει στο δεύτερο.

Εδώ ο Ελληνισμός έχει διπλό μερίδιο, και μια πικρή ειρωνεία να αντικρίσει. Η παρρησία είναι δικό μας δώρο στον

κόσμο. Μαζί της όμως κουβαλάμε και μια μνήμη. Οι εβραϊκές κοινότητες της Ελλάδας και της Κύπρου είναι αρχαίες, και η Θεσσαλονίκη υπήρξε για αιώνες ένα από τα μεγάλα κέντρα του σεφαραδικού κόσμου, πριν το Ολοκαύτωμα την ρημάξει σχεδόν ολοκληρωτικά. Κι όμως, στις 27 Ιουνίου 2026, στην ίδια αυτή πόλη, μέλη αριστερών και αναρχικών ομάδων, ανάμεσά τους ο Ρουβίκωνας, βγήκαν στους δρόμους με μαύρα πουκάμισα και παλαιστινιακές σημαίες, σε «περιπολιές» που στόχευαν Ισραηλινούς και Εβραίους. Η ίδια η εβραϊκή κοινότητα της πόλης τις χαρακτήρισε αντίπαλο του πογκρόμ του Ιουνίου του 1931. Εδώ είναι η ειρωνεία. Εκείνοι που φορούν τα μαύρα και κυνηγούν Εβραίους νομίζουν πως είναι οι ίδιοι τα θύματα, πως υπερασπίζονται τον αδύναμο. Στην πραγματικότητα ξαναπαίζουν τον ρόλο του θύτη, ακριβώς εκεί όπου το Ολοκαύτωμα χτύπησε πιο βαριά απ' οπουδήποτε αλλού στην Ελλάδα.

Και ενώ στη Θεσσαλονίκη οι Εβραίοι χτυπιούνται ως υποτιθέμενοι ισχυροί, στη Δύση ισλαμιστικά δίκτυα διεισδύουν ήσυχα στην πολιτική και, όπως έδειξε η δίκη του Holy Land, χρηματοδοτούν την τρομοκρατία. Αυτή είναι η πραγματική αντιστροφή των ρόλων, το θύμα βαφτίζεται θύτης και ο θύτης ντύνεται θύμα. Η δοκιμασία μιας ελεύθερης κοινωνίας είναι να την βλέπει καθαρά. Να ελέγχει έναν άνθρωπο για τις δικές του πράξεις, τις δηλώσεις και τους δωρητές του, χωρίς να τον καταδικάζει για το ποια ήταν η μητέρα του, και ταυτόχρονα να μην υπερδευεί ποτέ τον θύτη με το θύμα. Ονόμασε τον αντισιμιτισμό. Έλεγε τις επιλογές. Άσε ήσυχη την καταγωγή. Και μην αφήσεις καμία λέξη, ούτε «ισλαμοφοβία» ούτε οποιαδήποτε άλλη, να γίνει το κουμπί που οβήνει τη συζήτηση.

**Επίκουρος Καθηγητής Νομικής στο Λονδίνο με εξειδίκευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο και Φιλοσοφία Δικαίου*

ΑΠΟΨΗ “
ΔΡ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ *

Η θέση του δικαστή: Μερικές σκέψεις

Η θέση του δικαστή είναι δύσκολη και για τον ίδιο και για τον περίγυρό του.

Ο δικαστής, στην ιδεατή περίπτωση, πρέπει να είναι βέβαια αμερόληπτος στην κρίση του. Αυτό είναι το Α και το Ω της θέσης του.

Σε ένα άρθρο του από τον Chad de Guzman (“Politics and the Court”, Time, Sept. 28, 2026, pp. 7-8), το Time Magazine ασχολείται με αυτό το θέμα σχετικά με την κατάσταση στις ΗΠΑ, που επηρεάζει, όμως, όλους μας.

Έζησα στα δικαστήρια πέραν των 60 χρόνων και μπορώ να έχω βέβαια τη δική μου άποψη. Σχετικά με ορισμένες υποθέσεις, που χειρίστηκα, αναφέρω ορισμένα σε γραπτά μου, όπως στο βιβλίο μου «The Intellectual Property Law in Cyprus», Wolters Kluwer, 2026,

6η έκδοση.

Υπάρχουν πολλά σημεία σχετικά με έναν δικαστή. Η μόρφωση, η πείρα. Για την Κύπρο, σχετικά με αυτά τα θέματα έχω γράψει και πει αρκετά.

Ας δούμε μερικά σημεία για την Κύπρο: Στην Κύπρο, ο δικαστής διορίζεται κατόπιν, απ' ό,τι ξέρω, συνέντευξης. Ο διοριζόμενος δικαστής, χωρίς καμία δικαστική πείρα συνήθως, ανέρχεται στην έδρα και δικάζει.

Στην Κύπρο δεν υπάρχει ουσιαστικά σχολή για δικαστές, ούτε γραπτές

εξετάσεις για υποψηφίους δικαστές. Ένας δικηγόρος μετά από interview επιλέγεται δικαστής. Αυτό είχαμε από Αγγλοκρατία. Υπάρχουν, βέβαια, μαθήματα για επιμόρφωση δικαστών μετά που διορίζονται.

Πιστεύω πως, ό,τι και να συμβεί, δεν μπορεί κάποιος να κάθεται στη δικαστική έδρα χωρίς προηγούμενη πείρα. Πρέπει πρώτα να αποφασισθεί πώς θα γίνονται οι προολήψεις νέων δικαστών και όταν προοληφθεί κάποιος για δικαστής πρέπει οπωσδήποτε να

“ Στην Κύπρο, ο διοριζόμενος δικαστής, χωρίς καμία δικαστική πείρα συνήθως, ανέρχεται στην έδρα και δικάζει

του γίνεται πρακτική εξάσκηση και μόνον όταν είναι έτοιμος να κάθεται στην έδρα. Αυτό, πιστεύω, θα διορθωθεί πολλά κακώς κείμενα σήμερα.

Για το θέμα του Ανώτατου Δικαστηρίου στην Αμερική (ΗΠΑ), όπως είναι γνωστό, έχουν μεγάλη δύναμη στους διορισμούς οι Πρόεδροι των ΗΠΑ. Στην Κύπρο ο Πρόεδρος διορίζει τους Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου, κατόπιν, όμως, εισηγήσεων του Ανώτατου Δικαστηρίου. Συνήθως ακολουθείται η αρχαιότητα.

Για μένα, στην Κύπρο, το κυριότερο με τη Δικαστική εξουσία είναι ο έλεγχός της. Υπάρχει στην Κύπρο βέβαια ο «διαχωρισμός των εξουσιών» (separation of powers). Από την άλλη μεριά σε άλλες χώρες υπάρχουν και τα checks and balances. Όπως

γίνεται με την εκτελεστική εξουσία, που κατά κάποιον τρόπο την ελέγχει η νομοθετική και η δικαστική εξουσία, και η δικαστική εξουσία πρέπει να ελέγχεται κατά κάποιον τρόπον από τη νομοθετική και την εκτελεστική εξουσία. Δεν μπορεί π.χ. να δικάζεται ένας δικαστής από το Δικαστικό Συμβούλιο, αποτελούμενο από δικαστές. Ούτε να αποφασίζουν οι δικαστές για θέματα των ιδίων. Οι δε δικαστές πρέπει να κυκλοφορούν στην κοινωνία και όχι να απομονώνονται.

Αυτά με πρόθεση να βοηθήσω σ' ένα θέμα που έχω ζησει και πιστεύω πρέπει να βελτιωθεί.

**Ο Δρ Χρίστος Α. Θεοδούλου, μεταξύ άλλων, είναι barrister-at-law του Lincoln's Inn c.a.theodoulou@theodoulou.cy*

ΑΠΟΨΗ “
ΔΡ ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΧΙΛΛΕΩΣ
ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ*

Τα σύνδρομα κατωτερότητας στο ΑΚΕΛ και οι «επίλεκτοι» της Δεξιάς

ΑΠΟΨΗ
ΑΝΔΡΟΥΛΑ
ΓΚΙΟΥΡΩΦ

Στο ΑΚΕΛ εδώ και μερικά χρόνια φαίνεται να έχασαν την πυξίδα της ιδεολογικοπολιτικής τους ταυτότητας και ψάχνονται. Ιδιαίτερα σε περιόδους προεκλογικών αναμετρήσεων για το ύψιστο αξίωμα του κράτους τρέχουν προς αναζήτηση υποψηφίων από τον χώρο της Κεντροδεξιάς ή της αυθεντικής Δεξιάς, χωρίς να σταθμίζουν τις όποιες συνέπειες από τον πρότερο βίο του υποψηφίου.

Σπασμωδικά και άσπασα.

Αυτά τα σύνδρομα κατωτερότητας της ηγεσίας του ΑΚΕΛ οδηγούν τη βάση του κόμματος να δυσανασχετεί ή να απομακρύνεται.

Ένα ενδεικτικό παράδειγμα ήταν την περίοδο πριν από τις προεδρικές εκλογές του 2018, όταν επέλεξαν τον Μάικ Σπανό, έναν νεοφιλελεύθερο οικονομολόγο από τις τάξεις της Δεξιάς.

Τότε είχα γράψει έναν άρθρο στην εφημερίδα ΣΗΜΕΡΙΝΗ με τίτλο: «Μωραίνει Κύριος ον βούλεται απολέσαι», στο οποίο, μεταξύ άλλων, επέκρινα την επιλογή της ηγεσίας του ΑΚΕΛ.

Στην ίδια έκδοση είχε και ο τότε Γ.Γ. του ΑΚΕΛ Άντρος Κυπριανού συνέντευξη, στην οποία εκθείαζε την περίπτωση του Μάικ Σπανού και έτλεικε το εγκώμιό του ως προσδευτικού ιδιαίτερα στα εργασιακά.

Δεν πέρασε ούτε ένα 48ωρο και πληροφορήθηκα πως ο κ. Άντρος Κυπριανού τηλεφώνησε εξοργισμένος στον υπεύθυνο έκδοσης της εφημερίδας ζητώντας του να μη δημοσιεύουν

άρθρα μου στη ΣΗΜΕΡΙΝΗ. Βέβαια το αίτημά του απορρίφθηκε, καθότι η σύνταξη της εφημερίδας αποτάθηκε σ' εμένα να αρθρογραφώ στην κυριακάτικη έκδοση και δεν ήταν δική μου επιδίωξη.

Αυτά ως παρένθεση.

Ο Σπανός και οι σαράντα... ψεύτες

Το μεγαλύτερο ατόπημα της ιδεολογικής ένδειας και κατάντιας των τελευταίων χρόνων πάρθηκε λίγο καιρό πριν από τις προεδρικές εκλογές του 2018,

νοντας ένα ρεσιτάλ νεοφιλελευθερισμού και με μια πρωτοφανή έπαρση.

Έσκασε τη βόμβα μέσα στα πόδια της ηγετικής ομάδας του ΑΚΕΛ, χαρακτηρίζοντας «καρκινώματα της κοινωνίας τα κόμματα» και τάχθηκε αναφανδόν υπέρ των μνημονίων που στραγγάλιζαν τους εργαζομένους και συρρίκνωναν μισθούς και συντάξεις. Έτσι, τον Μάικ Σπανό, πριν ολοκληρώσει τον δεύτερο γύρο του τένις σε πολυτελέστατο ξενοδοχείο της Λευκωσίας, μετά την κομματική κατακραυγή, η ηγετική ομάδα αναγκάστηκε να τον κατεβάσει από το

“

Στο ΑΚΕΛ δίνεται μια ευκαιρία να πετύχει τους στόχους του εάν δράσει σύντομα, στηρίζοντας τον Ανδρέα Μαυρογιάννη, και να αφήσει τα πάρε-δώσε με πιθανούς υποψηφίους που θα το εκθέσουν

με την επιλογή του νεοφιλελεύθερου οικονομολόγου και υπέρμαχου των αντιλαϊκών μνημονίων της Τρόικας, Μάικ Σπανού. Αφού εκθείαζαν καθημερινά τις αρετές του, ο ίδιος πέταξε ψηλά ως σύγχρονος Έκκαρος, έκαψε τα φτερά του και αυτοαποκαλύφθηκε. Σε λιγότερο από δύο εβδομάδες ο Μάικ Σπανός ήταν παρελθόν για το ΑΚΕΛ και έτρεχαν να κλείσουν τα οργισμένα στόματα των μελών τους. Ο κ. Μάικ Σπανός αποκαλύφθηκε σε συνέντευξή του στον Χρύσανθο Τσουρούλλη, δι-

τρένο των υποψηφίων προέδρων. Την ίδια ώρα συνέχισαν να φλερτάρουν και με άλλους νεοφιλελεύθερους για να τους χρίσουν υποψήφιους.

Το ίδιο ατόπημα παρατηρήθηκε και το 2023, όταν παρ' ολίγον να χρίσουν υποψήφιο τους τον Γιώργο Παμπορίδη, ο οποίος σήμερα διαγωνίζεται στις εσωκομματικές διαδικασίες του ΔΗΣΥ για να αναδειχθεί υποψήφιος για την προεδρία του κράτους.

Σήμερα παρατηρούνται παρόμοια φαινόμενα και μακάρι, χίλιες φορές

μακάρι, να μην αληθεύουν πληροφορίες που φέρουν ηγετικά στελέχη του ΑΚΕΛ να συνομιλούν με άτομα που διετέλεσαν μέλη του Υπουργικού στις Κυβερνήσεις Κληρίδη και Αναστασιάδη, όπως ο Χρήστος Στυλιανίδης. Ο οποίος, παρεμπιπτόντως, διετέλεσε και δύο φορές Υπουργός της Κυβέρνησης Μπισοτάκη. Το χειρότερο, όμως, είναι πως μέσα από δημοσιεύσεις του Μακάριου Δρουσιώτη εμφανίζονταν οι δυο τους (Στυλιανίδης και Δρουσιώτης) να «έχουν συνομιλίες με Τούρκους αξιωματούχους για να λύσουν το Κυπριακό...» (!!!)

Ακούγονται επίσης και ονόματα ατόμων που δεν κατάφεραν σε εκλογικές αναμετρήσεις να μπουν στη Βουλή.

Αν και η προεκλογική εκστρατεία για τις Προεδρικές ξεκίνησε πολύ νωρίς, εντούτοις το ΑΚΕΛ θα πρέπει να επισπεύσει τις αποφάσεις του επιλέγοντας μια προσωπικότητα με έντιμο πρότερο βίο και καλό γνώστη του Κυπριακού.

Ο Ανδρέας Μαυρογιάννης δεν προέρχεται από τον χώρο της Αριστεράς, αλλά ούτε και της κραυγαλέας Δεξιάς.

Εντούτοις μπορεί να τρέξει στην κούρσα των Προεδρικών και να κερδίσει επάξια. Είναι μια μετριοπαθής προσωπικότητα και με κοινωνικές ευαισθησίες.

Οι προεδρικές εκλογές του 2028 είναι σημαντικές. Το Κυπριακό βρίσκεται σε τέλμα, ενώ ο λαός έχει γονατίσει από την ακρίβεια.

Ο νυν Πρόεδρος έχει απογοιεύσει

πολλούς και δεν αποκλείεται να μην περάσει στον δεύτερο γύρο, όσο και αν προσπαθεί να διερβολώσει τον Συναγερμό και να χτυπά επιδεικτικά το ΑΚΕΛ προκειμένου να πετύχει πώλωση.

Από την άλλη ο Συναγερμός είναι διαχωρισμένος σε τρία στρατόπεδα. Τους υποστηρικτές του τώως προέδρου του ΔΗΣΥ, Αβέρωφ Νεοφύτου, του βουλευτή Γιώργου Παμπορίδη και τους υποστηρικτές Χριστοδουλίδη, οι οποίοι μειώθηκαν σε σύγκριση με το 2023.

Στο ΑΚΕΛ δίνεται μια ευκαιρία να πετύχει τους στόχους του εάν δράσει σύντομα, στηρίζοντας τον Ανδρέα Μαυρογιάννη, και να αφήσει τα πάρε-δώσε με πιθανούς υποψηφίους που θα το εκθέσουν. Ακόμα και συναλλαγές με κόμματα που δεν κατάφεραν να εισέλθουν στη Βουλή δεν θα είναι αποτελεσματικές. Δεν πρόκειται να φέρουν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, καθότι τα μέλη τους δεν πρόκειται να πειθαρχήσουν με τις αποφάσεις της ηγεσίας. Είδαμε πολλούς να βγαίνουν δημόσια και να το διατυμπανίζουν, όπως στο ΔΗΚΟ και στη ΔΗΠΑ. Όσο για την «Άμεση Δημοκρατία» του Φειδία Παναγιώτου, το σίγουρο είναι ότι θα στηρίξει τον Αβέρωφ Νεοφύτου, εάν περάσει για υποψήφιος, ή τον υποψήφιο του ΔΗΣΥ, αν και δημόσια δεν το παραδέχεται.

Το γοργόν και χάριν έχει, για να μπορέσει ο Ανδρέας Μαυρογιάννης να παρουσιάσει το πρόγραμμα και τις θέσεις του.

Γαλλία: Το κόστος της ισχύος και η νέα ευρωπαϊκή ισορροπία

ΑΠΟΨΗ
ΓΙΩΡΓΟΣ
ΛΙΒΑΣ*

Η Γαλλία εισέρχεται στην προεκλογική περίοδο του 2027 με μια ολοένα πιο εμφανή αντίφαση: εξακολουθεί να διεκδικεί ρόλο μεγάλης παγκόσμιας δύναμης, ενώ η οικονομική και πολιτική της κατάσταση περιορίζει σταδιακά τον χώρο που απαιτείται για να στηρίξει αυτόν τον ρόλο.

Το πιο άμεσο πρόβλημα είναι το δημόσιο χρέος. Τα γαλλικά επιτόκια βρίσκονται υπό πίεση, ενώ το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους αυξάνεται και το δημοσιονομικό έλλειμμα παραμένει ιδιαίτερα υψηλό. Οι δυσκολίες στην έγκριση των προϋπολογισμών δεν αντανακλούν μόνο την αντιπαράθεση μεταξύ των κομμάτων, αλλά ένα βαθύτερο πρόβλημα: πώς μπορούν να χρηματοδοτηθούν ταυτόχρονα οι συντάξεις, η υγεία, η ενεργειακή μετάβαση, οι δημόσιες επενδύσεις και ο επανεξοπλισμός; Οι πιέσεις στις αγορές έχουν πλέον καταστεί και στοιχείο της ίδιας της προεκλογικής συζήτησης.

Οι κοινωνικές κινητοποιήσεις που έχουν σημειωθεί στη χώρα πρέπει να ιδωθούν σε αυτό το πλαίσιο. Δεν αποτελούν κατ' ανάγκην ένα ενιαίο πολιτικό κίνημα, αποκαλύπτουν όμως πόσο δύσκολο είναι να συνδυαστεί η απαίτηση για κοινωνική προστασία με την ανάγκη μείωσης του ελλείμματος. Η Γαλλία βρίσκεται, επομένως, αντιμέτωπη με μια επιλογή που δεν αφορά μόνο τον

προϋπολογισμό, αλλά και το μοντέλο ισχύος που θέλει να διατηρήσει.

Εδώ αποκτά ιδιαίτερη σημασία ο ευρωπαϊκός επανεξοπλισμός. Ο πόλεμος στην Ουκρανία, η αβεβαιότητα σχετικά με τον μελλοντικό ρόλο των Ηνωμένων Πολιτειών και η αυξανόμενη αμερικανική πίεση ώστε οι Ευρωπαίοι να αναλάβουν μεγαλύτερη ευθύνη για τη δική τους ασφάλεια οδηγούν σε μεγάλη αύξηση των στρατιωτικών δαπανών. Το 2025 οι ευρωπαϊκές χώρες του NATO αύξησαν τις στρατιωτικές τους

δαπάνες κατά 17%, φθάνοντας συνολικά τα 559 δισεκατομμύρια δολάρια.

Ωστόσο, ο επανεξοπλισμός δεν ενισχύει απλώς την Ευρώπη: μεταβάλλει και τις εσωτερικές της ισορροπίες. Η Γερμανία, μετά από δεκαετίες περιορισμένης στρατιωτικής προβολής, είναι πλέον ο μεγαλύτερος στρατιωτικός δαπανητής στην Ευρώπη στο πλαίσιο του NATO.

Το 2025 οι δαπάνες της έφθασαν τα 114 δισεκατομμύρια δολάρια, σημειώνοντας αύξηση 24% μέσα σε έναν χρόνο, ενώ το Βερολίνο έχει θέσει ως στόχο

να φθάσει το 3,5% του ΑΕΠ το 2029.

Η εξέλιξη αυτή έχει προφανείς γεωπολιτικές συνέπειες. Η Γαλλία εξακολουθεί να διαθέτει δυνατότητες που η Γερμανία δεν διαθέτει, κυρίως πυρηνική αποτροπή, μόνιμη έδρα στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ και μακρά παράδοση αυτόνομης στρατιωτικής προβολής.

Όμως, σε επίπεδο συμβατικών πόρων, η ισορροπία μεταβάλλεται γρήγορα. Το παράδοξο είναι ότι το Παρίσι επιδιώκει να ηγηθεί της ευ-

“

Η Γαλλία βρίσκεται αντιμέτωπη με μια επιλογή που δεν αφορά μόνο τον προϋπολογισμό, αλλά και το μοντέλο ισχύος που θέλει να διατηρήσει

ρωπαϊκής στρατιωτικής αυτονομίας, την ίδια στιγμή που το Βερολίνο διαθέτει πολύ μεγαλύτερη οικονομική δυνατότητα για να στηρίξει τον επανεξοπλισμό. Πίσω όμως από την έννοια της «ευρωπαϊκής άμυνας» υπάρχει μια θεμελιώδης πραγματικότητα: η Ευρώπη δεν αποτελεί ενιαία γεωπολιτική δύναμη, αλλά ένα τραπέζι στο οποίο δρουν κράτη με διαφορετικά συμφέροντα και στρατηγικές.

Σχεδόν όλοι συμφωνούν στην ανάγκη επανεξοπλισμού, όμως η ταχύτητα

με την οποία η Γερμανία ανακτά τη στρατιωτική της ισχύ προκαλεί ανησυχία σε αρκετές ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, ακόμη και όταν αυτό δεν εκφράζεται ανοικτά. Η ευρωπαϊκή σκληρή στάση απέναντι στη Ρωσία δεν απαντά, επομένως, μόνο στη ρωσική απειλή: αποτελεί ταυτόχρονα μήνυμα προς το Βερολίνο ότι ο γερμανικός επανεξοπλισμός δεν μπορεί να εξελισσεται ανεξάρτητα από την υπόλοιπη Ευρώπη.

Η διαφορά φαίνεται και στα μοντέλα επανεξοπλισμού. Το Βερολίνο βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε αμερικανικά οπτικά συστήματα, διατηρώντας την αμερικανική αποτροπή μέχρι να ολοκληρώσει τις δικές του δυνατότητες. Το Παρίσι προτιμά, αντίθετα, έναν περισσότερο ευρωπαϊκό επανεξοπλισμό, βασισμένο στη στρατιωτική αυτονομία. Η αποτυχία αρκετών κοινών βιομηχανικών προγραμμάτων δείχνει πόσο δύσκολο είναι να μετατραπεί η ρητορική της ευρωπαϊκής ενότητας σε πραγματική στρατιωτική ολοκλήρωση.

Η Ευρώπη μπορεί, επομένως, να γίνει στρατιωτικά ισχυρότερη χωρίς να μετατραπεί αυτόματα σε ενιαία γεωπολιτική δύναμη. Η νέα ισορροπία θα εξαρτηθεί κυρίως από τη σχέση μεταξύ Παρισιού, Βερολίνου, Λονδίνου, Βαρσοβίας και Ουάσινγκτον.

Γι' αυτό θα ήταν παραπλανητικό να χαρακτηρίσουμε τη Γαλλία απλώς ως δύναμη «σε παρακμή». Η Γαλλία πα-

ραμένει μία από τις σημαντικότερες στρατιωτικές, διπλωματικές και πυρηνικές δυνάμεις της Ευρώπης. Το πρόβλημα είναι περισσότερο αυτό της γεωπολιτικής υπερέκτασης: πάρα πολλοί στρατηγικοί στόχοι πρέπει να στηριχθούν από μια οικονομική και πολιτική βάση, που δέχεται ολοένα μεγαλύτερες πιέσεις.

Για την Ελλάδα και την Κύπρο, η διάκριση αυτή είναι κρίσιμη. Η Γαλλία παραμένει σημαντικός εταίρος στην Ανατολική Μεσόγειο και στην οικοδόμηση της ευρωπαϊκής ασφάλειας. Η Αθήνα και η Λευκωσία, όμως, πρέπει να λαμβάνουν υπόψη και τους διαρθρωτικούς περιορισμούς της γαλλικής ικανότητας να δρα ταυτόχρονα στην Ουκρανία, στη Μεσόγειο, στη Μέση Ανατολή, στον Ινδο-Ειρηνικό και στο ευρωπαϊκό πεδίο ασφάλειας.

Το ζήτημα δεν είναι να απομακρυνθούν από το Παρίσι. Είναι να κατανοήσουν ότι μια δύναμη μπορεί να είναι ταυτόχρονα απαραίτητη και υπερεκτεθειμένη.

Για τον Ελληνισμό, η ανάλυση αυτών των δεδομένων είναι σημαντική και για να κατανοήσουμε ποια είναι, πέρα από τις πολιτικές δηλώσεις, η πραγματική δυνατότητα του Παρισιού να στηρίξει μακροπρόθεσμα τα συμφέροντα και την ασφάλεια του ελληνισμού στην Ανατολική Μεσόγειο.

*Γεωπολιτικός Αναλυτής

Η διαχρονική ανατομία ενός σχεδιασμένου εγκλήματος

ΑΠΟΨΗ
ΔΑΝΟΣ Π.
ΣΟΥΚΙΟΥΡΟΓΛΟΥ*

Για περισσότερο από μισό αιώνα, η πολιτική μας ηγεσία παρασύρεται από την τουρκική προπαγάνδα, επιμένοντας να διαπραγματεύεται τη λύση ενός ανύπαρκτου εσωτερικού προβλήματος: ότι το Κυπριακό είναι δήθεν μια «δικοινοτική διαφορά». Αλήθεια, τι μας κάνει να πιστεύουμε ότι η Τουρκία επιζητεί μια βιώσιμη διευθέτηση και όχι την πλήρη τουρκοποίηση ολόκληρης της Κύπρου; Τα γεγονότα αυτό επιβεβαιώνουν.

Από το 1956, η Άγκυρα αποδεικνύει εμπράκτως ότι η στάση της δεν υπήρξε ποτέ ευκαιριακή. Αποτελεί προϊόν ενός μακροπρόθεσμου, συστηματικού και αδιότακτου επεκτατικού σχεδιασμού. Η αυταπάτη μας να εθελουφλούμε απέναντι σε αυτήν την ιστορική πραγματικότητα είναι ο πιο επικίνδυνος σύμβουλος στην εθνική στρατηγική.

Τα ιστορικά τεκμήρια δεν αφήνουν περιθώρια αμφισβήτησης. Το 1956, ο Τούρκος τότε Πρωθυπουργός Αντνάν Μεντερές ανέθεσε στον συνταγματολόγο Νικατί Ερίμ τη σύνταξη στρατηγικών μελετών για το μέλλον της Κύπρου. Το περιβόητο σχέδιο Ερίμ, το οποίο υιοθέτησε πιστά κάθε τουρκική κυβέρνηση έκτοτε, ήταν ο οδικός χάρτης για την κατάληψη και διχοτόμηση του νησιού. Ο Ερίμ αποτύπωσε με κυνική

σαφήνεια ότι η Τουρκία δεν έπρεπε να αποδεχθεί την απόδοση της Κύπρου στην Ελλάδα, θέτοντας ως στόχο τον βίαιο γεωγραφικό διαχωρισμό.

Εφαρμόζοντας το επιτυχημένο για την Άγκυρα μοντέλο της Αλεξανδρείας, προέβλεπε την αναγκαστική μετακίνηση πληθυσμών, τη συγκέντρωση σε θύλακες, καθώς και τη μαζική μεταφορά εποίκων από την Ανατολία. Στόχος: η δημογραφική αλλοίωση της εγχώριας πλειοψηφίας, ώστε να επιβληθεί η διχοτόμηση ή μια συνομοσπονδία υπό τον πλήρη στρατιωτικό και πολιτικό έλεγχο της Άγκυρας.

Η βρετανική αποικιοκρατική πολιτική του «διαίρει και βασίλευε» εφαρμόστηκε στην προσπάθεια να διατηρήσει τον έλεγχο στο νησί, ενθαρρύνοντας τις τουρκικές βλέψεις. Η Τουρκία -παρά το γεγονός ότι ήταν εγγυήτρια δύναμη της νεοσύστατης Κυπριακής Δημοκρατίας- άρχισε να την υποσκάπτει συστηματικά. Η δημιουργία και ο εξοπλισμός της παρανομής TMT, καθώς και οι ταραχές που ακολούθησαν τον Δεκέμβριο του 1963, ήταν η απαρχή της εφαρμογής του σχεδίου. Ακολούθησε η οργανωμένη μεταφορά του μουσουλμανικού πληθυσμού σε ελεγχόμενους θύλακες, θέτοντας στην πράξη τις βάσεις για τη διχοτόμηση.

Το 1964, ο Αμερικανός Πρόεδρος Λίντον Τζόνσον ανέκοψε την πρώτη τουρκική απόπειρα εισβολής. Η Άγκυρα δεν υπαναχώρησε· απλώς περίμενε. Έκτιζε αθόρυβα και μεθοδικά τις αποβατικές της δυνάμεις, αναμένοντας την κατάλληλη ευκαιρία. Και η ευκαιρία της προσφέρθηκε στο «πάτιο» το 1974. Το εγκληματικό, προδοτικό πραξικόπημα της Χούντας και της ΕΟΚΑ Β -της τρομοκρατικής οργάνωσης που καπηλεύτηκε αναιδώς το όνομα του ένδοξου απελευθερωτικού αγώνα- άνοιξε τις πόρτες διπλάτι.

Ακόμα πιο πρόσφατα, τις πραγματικές τουρκικές επιβουλές επιβεβαιώνει δεκαετίες αργότερα ο Αχμέτ Νιαβούτογλου στο βιβλίο του «Στρατηγικό Βάθος». Τονίζει απερίφραστα ότι «ακόμη κι αν δεν υπάρχει ούτε ένας μουσουλμάνος Τούρκος στην Κύπρο, η Τουρκία οφείλει να διατηρεί ένα κυπριακό ζήτημα», συμπληρώνοντας ότι «καμία χώρα δεν μπορεί να μένει αδιάφορη σε ένα τέτοιο νησί που βρίσκεται στην καρδιά του ζωικού της χώρου». Η επίκληση λοιπόν της «προστασίας» υπήρξε το τέλειο προπέτασμα καπνού.

Το τραγικότερο όλων είναι ότι διολισθήσαμε στην τουρκική αφήγηση. Δεχτήκαμε να συζητούμε για δεκαετίες υποβαθμίζοντας την ουσία του προ-

βλήματος: την εισβολή, την κατοχή, τον εθνικισμό, τον σφετερισμό περιουσιών και τα εγκλήματα πολέμου. Αντί για μια δυναμική διεθνή διαφώτιση, ανεχόμαστε τη Λευκωσία να παραμένει η μοναδική διχοτομημένη πρωτεύουσα στον κόσμο.

Αφήσαμε την Κερύνεια να τουρκοποιείται συστηματικά και την Αμμόχωστο να σαπίζει ως πόλη-φάντασμα. Επιτρέπουμε σε τουρκικά μέσα μεταφοράς να αλωνίζουν στις ελεύθερες περιοχές, παραλαμβάνοντας τουρίστες από τα αεροδρόμιά μας για τα κατεχόμενα, χρηματοδοτώντας ουσιαστικά τη σκλαβιά μας. Ανεχόμαστε τη διαρκή εκμετάλλευση του πλούτου του Μόρφου από τους εποίκους.

Διαπραγματευόμαστε επί δεκαετίες μια λύση με όρους που προσεγγίζουν ένα ρατσιστικό καθεστώς απαρχαίνι, για ένα ανύπαρκτο πρόβλημα: την τουρκική κατασκευή της δήθεν «δικοινοτικής διαφοράς». Και όσο υποχωρούμε, τόσο η τουρκική απληστία αποθρασύνεται. Σήμερα απαιτεί «λύση δύο κρατών». Ακριβώς τη διχοτόμηση που σχεδιάστηκε το 1956.

Το αποκορύφωμα της ειρωνείας και της υποκρισίας είναι ότι βγαίνουμε εμείς υπόλογοι διεθνώς. Και ο Τούρκος Πρόεδρος κομπάζει αναιδέστατα από το βήμα του ΟΗΕ, επικαλούμενος τις αρχές

του Διεθνούς Δικαίου, τον σεβασμό της κυριαρχίας και τη μη επιβουλή κατά γειτονικών κρατών, απαιτώντας αποκάλυψη την αναγνώριση του ψευδοκράτους. Την ίδια ώρα που η χώρα του βαρύνεται με την κατοχή του 37% της Κύπρου.

Αντί να συνειδητοποιήσουμε ότι η Τουρκία εργάζεται μεθοδικά για την εδραίωση της κυριαρχίας της στο πλαίσιο της «Γαλάζιας Πατρίδας», εμείς διολισθαίνουμε συνεχώς σε αδιέξοδα και μονομερή «δείγματα καλής θέλησης».

Η παθητική σιωπή και η υποπάθεια δεν φέρνουν την ειρήνη, αλλά τον αργό εθνικό θάνατο. Είναι καιρός να εγκαταλείψουμε τις επικίνδυνες αυταπάτες. Μετά από 65 χρόνια ανεξαρτησίας και 52 χρόνια κατοχής, οφείλουμε να κατανοήσουμε ότι η μόνη βιώσιμη λύση είναι η απελευθέρωση, η πλήρης απαλλαγή από κάθε είδους εγγυήσεις ή επεμβατικά δικαιώματα οποιουδήποτε κράτους και η σφυρηλάτηση μιας πραγματικής κυπριακής συνειδήσης σε μια ελεύθερη, ενιαία πατρίδα. Μόνο αν σεβαστούμε οι ίδιοι την αξιοπρέπεια, την ιστορία μας και το δικαίό μας, θα μπορέσουμε να διεκδικήσουμε τον σεβασμό και τη συμπαράσταση της διεθνούς κοινότητας.

*Μόνιμος κάτοικος Μελβούρνης

Προς ένα νέο παραγωγικό μοντέλο

ΑΠΟΨΗ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΡ.
ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ*

Η συζήτηση για την οικονομία της Κύπρου τα τελευταία χρόνια χαρακτηρίζεται από μια διττή διαπίστωση. Από τη μια, η ανθεκτικότητα και η ικανότητα ανάκαμψης. Από την άλλη, η επίμονη αίσθηση ότι το υφιστάμενο μοντέλο ανάπτυξης έχει φτάσει στα όριά του. Αν το προηγούμενο στάδιο ήταν η αναγνώριση των δομικών αδυναμιών, το επόμενο και ουσιαστικότερο είναι η διατύπωση ενός θετικού, ρεαλιστικού και εφαρμόσιμου οράματος για το μέλλον.

Η Κύπρος δεν χρειάζεται απλώς μian ακόμη μεταρρύθμιση. Χρειάζεται μια μετάβαση: από ένα μοντέλο που βασίζεται κυρίως στην προσαρμοστικότητα και την εξωγενή ζήτηση, σε ένα μοντέλο που στηρίζεται στη γνώση, την καινοτομία και τη θεσμική σταθερότητα. Με άλλα λόγια, σε ένα μοντέλο όπου το κράτος δεν είναι απλώς ρυθμιστής, αλλά ενεργός συντελεστής παραγωγής αξίας, ένα «καινοτόμο κράτος». Η έννοια αυτή δεν αφορά ένα υπερτροφικό ή παρεμβατικό κράτος. Αντιθέτως, αφορά ένα κράτος ικανό να δημιουργεί τις προϋποθέσεις για καινοτομία, να μειώνει την αβεβαιότητα, να συντονίζει δρώντες και να επενδύει στρατηγικά σε τομείς με μακροπρόθεσμο όφελος. Πρόκειται για μια διαφορετική αντίληψη της οικονομικής πολιτικής, όπου η ανάπτυξη δεν αφήνεται αποκλειστικά στις δυνάμεις της αγοράς, αλλά υποστηρίζεται από ένα συνεκτικό θεσμικό πλαίσιο.

Στο επίκεντρο αυτού του νέου μοντέλου βρίσκεται η γνώση. Σε μια παγκοσμιοποιημένη οικονομία, η ανταγωνιστικότητα δεν καθορίζεται μόνο από το κόστος ή τη γεωγραφική θέση,

αλλά από την ικανότητα παραγωγής, αξιοποίησης και διάχυσης γνώσης. Η Κύπρος διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα σε αυτόν τον τομέα, όπως πανεπιστήμια, ανθρώπινο δυναμικό υψηλής κατάρτισης και διεθνείς διασυνδέσεις. Ωστόσο, η σύνδεση αυτών των πόρων με την πραγματική οικονομία παραμένει περιορισμένη.

Η πρόκληση δεν είναι μόνο η δημιουργία γνώσης, αλλά η μετατροπή της σε παραγωγική δραστηριότητα. Αυτό απαιτεί ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων, ερευνητικών κέντρων και επιχειρήσεων, δημιουργία κινήτρων για καινοτομία και ανάπτυξη οικοσυστημάτων που ευνοούν την επιχειρηματικότητα υψηλής προστιθέμενης αξίας. Δεν πρόκειται για απλή τεχνοκρατική παρέμβαση, αλλά για βαθιά αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο ανταλαμβάνουμε την οικονομική ανάπτυξη.

Η καινοτομία, ως δεύτερος πυλώνας, δεν περιορίζεται στην τεχνολογία. Αφορά νέες διαδικασίες, νέες μορφές οργάνωσης, νέες αγορές. Σε μια μικρή οικονομία όπως η κυπριακή, η ευελιξία μπορεί ν' αποτελέσει σημαντικό πλεονέκτημα, υπό την προϋπόθεση ότι

συνοδεύεται από στρατηγική κατεύθυνση. Η καινοτομία δεν προκύπτει τυχαία, αλλά καλλιεργείται μέσα από ένα περιβάλλον που επιβραβεύει τη δημιουργικότητα, αποδέχεται το ρίσκο και επιτρέπει την αποτυχία ως μέρος της διαδικασίας μάθησης.

Σε αυτό το σημείο αναδεικνύεται ο ρόλος των θεσμών. Η θεσμική σταθε-

ρότητα αποτελεί τον τρίτο και ίσως πιο καθοριστικό πυλώνα του νέου παραγωγικού μοντέλου. Χωρίς σταθερούς, αξιόπιστους και αποτελεσματικούς θεσμούς, καμία επένδυση σε γνώση και καινοτομία δεν μπορεί να αποδώσει. Οι επιχειρήσεις χρειάζονται προβλεψιμότητα, οι επενδυτές εμπιστοσύνη και οι πολίτες αίσθηση δικαιοσύνης. Η θεσμική σταθερότητα δεν σημαίνει ακινησία. Σημαίνει συνέπεια, διαφάνεια και ικανότητα προσαρμογής. Σημαίνει ένα κράτος που λειτουργεί με κανόνες που εφαρμόζονται ισότιμα και με διαδικασίες που δεν αλλάζουν αυθαίρετα. Σημαίνει, τελικά, ένα περιβάλλον όπου η οικονομική δραστηριότητα δεν εξαρτάται από προσωπικές διαμεσολαβήσεις, αλλά από σαφείς και δίκαιους κανόνες.

Η κοινωνιολογική διάσταση αυτής

της μετάβασης είναι καθοριστική. Η οικονομία δεν είναι αποκομμένη από την κοινωνία· αντικατοπτρίζει τις αξίες, τις προσδοκίες και τις συμπεριφορές της. Ένα μοντέλο που βασίζεται στη γνώση και την καινοτομία απαιτεί κοινωνία που να επενδύει στην εκπαίδευση, να ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα και να αποδέχεται τη διαρκή μάθηση. Απαιτεί, επίσης, εμπιστοσύνη, όχι μόνο προς το κράτος, αλλά και μεταξύ των ίδιων των πολιτών.

Η ανθρωπολογική προσέγγιση αναδεικνύει την ανάγκη αλλαγής νοοτροπίας. Η μετάβαση από ένα μοντέλο γρήγορης απόδοσης σε ένα μοντέλο μακροπρόθεσμης επένδυσης δεν είναι εύκολη. Προϋποθέτει απομάκρυνση από πρακτικές που ευνοούν το άμεσο όφελος εις βάρος της βιωσιμότητας. Προϋποθέτει, επίσης, αναγνώριση ότι η επιτυχία δεν είναι πάντα άμεση, αλλά συχνά αποτέλεσμα συστηματικής προσπάθειας σε βάθος χρόνου.

Σε πολιτικό επίπεδο, η υλοποίηση ενός τέτοιου μοντέλου απαιτεί στρατηγική συνέπεια. Οι πολιτικές για την εκπαίδευση, την έρευνα, την καινοτομία και την οικονομία δεν μπορούν να λειτουργούν αποσπασματικά. Χρειάζεται συντονισμός, μακροπρόθεσμος σχεδιασμός και, κυρίως, σταθερότητα πέρα από εκλογικούς κύκλους. Το νέο παραγωγικό μοντέλο δεν μπορεί να είναι αποτέλεσμα μιας κυβέρνησης, αλλά πρέπει να αποτελέσει εθνική στρατηγική.

Η εμπιστοσύνη των πολιτών προς τους θεσμούς και την πολιτική ηγεσία αποτελεί τον θεμέλιο λίθο αυτής της προσπάθειας. Οι πολίτες είναι πιο πρόθυμοι

να αποδεχθούν αλλαγές, να επενδύσουν σε νέες δεξιότητες και να συμμετάσχουν σε ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης όταν πιστεύουν ότι το σύστημα λειτουργεί δίκαια και με συνέπεια. Αντίθετα, η έλλειψη εμπιστοσύνης οδηγεί σε αδράνεια και αντίσταση. Η ενίσχυση της εμπιστοσύνης δεν είναι ζήτημα ρητορικής. Είναι αποτέλεσμα συγκεκριμένων πολιτικών και πρακτικών. Η διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων, η αξιοκρατία στη δημόσια διοίκηση, η σταθερότητα των κανόνων και η αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών αποτελούν βασικές προϋποθέσεις. Κάθε επιτυχημένη μεταρρύθμιση, κάθε βελτίωση στην καθημερινή λειτουργία του κράτους ενισχύει αυτήν την εμπιστοσύνη.

Το νέο αυτό παραγωγικό μοντέλο για την Κύπρο δεν είναι ουτοπία. Είναι αναγκαιότητα. Οι διεθνείς εξελίξεις, οι τεχνολογικές αλλαγές και οι περιβαλλοντικές προκλήσεις καθιστούν σαφές ότι η οικονομία του μέλλοντος θα είναι διαφορετική. Οι χώρες που θα επιτύχουν δεν θα είναι εκείνες που θα προσαρμοστούν παθητικά, αλλά εκείνες που θα διαμορφώσουν ενεργά τη μετάβασή τους. Η Κύπρος έχει τη δυνατότητα να το πράξει με μια στρατηγική που να συνδέει τη γνώση με την παραγωγή, την καινοτομία με την οικονομία και τη θεσμική σταθερότητα με την εμπιστοσύνη. Η ανάπτυξη δεν είναι μόνο θέμα αριθμών. Είναι θέμα προοπτικής. Και η προοπτική αυτή οικοδομείται μέσα από συνειδητές επιλογές, συλλογική προσπάθεια και θεσμική συνέπεια.

*Πρώην Πρότανης, Καθηγητής Ανθρωπολογίας στο Πανεπιστήμιο Philips

Η Κύπρος έχει πολλά να κερδίσει από την Ινδία

ΑΠΟΨΗ “
ΚΡΙΣ
ΜΙΧΑΗΛ

Η πρόσφατη συνέντευξη του Υπάτου Αρμοστή της Ινδίας στην Κύπρο, κ. Manish, στον τηλεοπτικό σταθμό Alpha, επαναφέρει στο προσκήνιο ένα ζήτημα με ιδιαίτερη οικονομική, κοινωνική και ανθρωπιστική σημασία: τη θέση των Ινδών εργαζομένων στην κυπριακή αγορά εργασίας και την ανάγκη η αναπτυσσόμενη συνεργασία μεταξύ των δύο χωρών να συνοδεύεται από ουσιαστικές εγγυήσεις προστασίας των εργασιακών δικαιωμάτων.

Η Κύπρος έχει επωφεληθεί σημαντικά από τις σχέσεις της με την Ινδία, μια μεγάλη και δυναμικά αναπτυσσόμενη χώρα με αυξανόμενη διεθνή οικονομική και γεωπολιτική παρουσία. Οι δεσμοί των δύο κρατών δεν περιορίζονται στην οικονομία, αλλά εκτείνονται στη διπλωματία, στην άμυνα, στην επιχειρηματικότητα, στον πολιτισμό και στις ανταλλαγές μεταξύ των λαών τους.

Σε αυτό το πλαίσιο, η κινητικότητα εργαζομένων από την Ινδία αποτελεί σημαντική διάσταση της διμερούς συνεργασίας. Η κυπριακή αγορά εργασίας αναζητεί προσωπικό σε τομείς όπως οι κατασκευές, η γεωργία και οι υπηρεσίες διανομής, ενώ εργαζόμενοι από την Ινδία συμβάλλουν στην κάλυψη πραγματικών αναγκών της οικονομίας. Η παρουσία τους αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης σχέσης αμοιβαίου ενδιαφέροντος, η οποία μπορεί να δημιουργήσει σημαντικές προοπτικές για τις δύο χώρες.

Η συμβολή τους, ωστόσο, δεν πρέπει να αξιολογείται αποκλειστικά με οικονομικούς όρους. Πίσω από κάθε εργαζόμενο βρίσκεται ένας άνθρωπος με δικαιώματα, οικογενειακές υποχρεώσεις και την προσδοκία ότι η εργασία του θα του εξασφαλίζει αξιοπρεπή διαβίωση και ασφάλεια.

Οι αναφορές και οι καταγγελίες για πιθανή εργασιακή εκμετάλλευση, παραπλανητικούς όρους απασχόλησης, υπέρογκες χρεώσεις από μεσάζοντες και ακατάλληλες συνθήκες διαβί-

σης εργαζομένων από τρίτες χώρες προκαλούν εύλογο προβληματισμό. Ειδικότερα, οι αναφορές που αφορούν Ινδούς εργαζομένους στην Κύπρο καθιστούν αναγκαία την αποτελεσματική διερεύνηση κάθε συγκεκριμένης υπόθεσης και την έγκαιρη παρέμβαση των αρμόδιων Αρχών.

Η προσέλκυση εργατικού δυναμικού από το εξωτερικό δεν αρκεί από μόνη της. Απαιτούνται αποτελεσματικοί μηχανισμοί ελέγχου των όρων απασχόλησης, διαφανείς διαδικασίες πρόσληψης, ουσιαστική εποπτεία των ιδιωτικών γραφείων εξεύρεσης εργασίας και ασφαλείς δυνατότητες υποβολής καταγγελιών από τους εργαζομένους.

Κανένας εργαζόμενος δεν πρέπει να βρίσκεται αντιμέτωπος με απειλές, αυθαίρετες πρακτικές, απώλεια στέγης ή εκφοβισμό επειδή διεκδικεί τα νόμιμα δικαιώματά του. Ούτε είναι αποδεκτό η εξάρτηση από έναν εργοδότη ή μεσάζοντα να μειαρεύεται σε εμπόδιο στην πρόσβαση στη δικαιοσύνη και στην προστασία που οφείλει να παρέχει το κράτος δικαίου.

Ευθύνη της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι σαφής: να διασφαλίζει ότι οι νόμιμες διαδικασίες εργοδότησης συνοδεύονται από την εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας και τον σεβασμό της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας. Η αντιμετώπιση πιθανών φαινομένων εκμετάλλευσης δεν προστατεύει μόνο τους εργαζομένους, αλλά ενισχύει και την αξιοπιστία της Κύπρου ως χώρας που επιδιώκει να προσελκύει ανθρώπινο δυναμικό, επενδύσεις και διεθνείς συνεργασίες.

Σε αυτό το περιβάλλον, ιδιαίτερη σημασία αποκτά το έργο του Υπάτου Αρμοστή της Ινδίας στην Κύπρο, κ. Manish, καθώς και της Υπάτης Αρμοστείας της Ινδίας στη Λευκωσία. Η διπλωματική τους παρουσία συνδέεται με τη συστηματική προσπάθεια περαιτέρω εμβάθυνσης των σχέσεων των δύο χωρών και ενίσχυσης της συνεργασίας σε τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος.

Η ανάπτυξη των διμερών σχέσεων δεν αποτελεί μια αφηρημένη διπλωματική επιδίωξη. Προϋποθέτει συστηματικές επαφές, διάλογο μεταξύ θεσμών, δικτύωση επιχειρήσεων, πολιτιστικές ανταλλαγές και πρωτοβουλίες που δημιουργούν απτά οφέλη για τις δύο κοινωνίες. Σε αυτό το πλαίσιο, η συμβολή του κ. Manish αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα, καθώς η ενίσχυση των σχέσεων Κύπρου-Ινδίας απαιτεί συνεχή επικοινωνία, συντονισμό και αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η συνεργασία των δύο κρατών.

Στον οικονομικό και επιχειρηματικό τομέα, η προώθηση επαφών μεταξύ των επιχειρηματικών κοινοτήτων μπορεί να διευρύνει τις δυνατότητες συνεργασίας, να ενθαρρύνει νέες επενδύσεις και να αναδείξει την Κύπρο ως πιθανή πύλη εισόδου για ινδικές επιχειρήσεις που επιδιώκουν πρόσβαση στην ευρωπαϊκή αγορά. Παράλληλα, οι κυπριακές επιχειρήσεις μπορούν να διερευνήσουν νέες ευκαιρίες σε μια μεγάλη αγορά με σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης.

Η αξιοποίηση εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, συμπεριλαμβανομένων μηχανικών και επαγγελματιών υψηλής κατάρτισης, αποτελεί επίσης πεδίο με δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης. Η συνεργασία αυτή μπορεί να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα της κυπριακής οικονομίας και να καλύψει ουσιαστικές ανάγκες της αγοράς, εφόσον στηρίζεται σε σαφείς κανόνες, αμοιβαίο όφελος και σεβασμό των δικαιωμάτων όλων των εργαζομένων. Η διασφάλιση της ευημερίας των Ινδών πολιτών που εργάζονται στο νησί αποτελεί, επομένως, ουσιαστικό μέρος μιας ολοκληρωμένης και υπεύθυνης διμερούς σχέσης.

Στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας, οι επαφές, η ανταλλαγή τεχνολογίας και η ανάπτυξη συνεργασιών συμβάλλουν στην περαιτέρω ενίσχυση των σχέσεων των δύο κρατών. Οι πρωτοβουλίες αυτές εντάσσονται

στη γενικότερη προσπάθεια οικοδόμησης μιας πολυδιάστατης εταιρικής σχέσης, η οποία ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες και στις κοινές επιδιώξεις Κύπρου και Ινδίας.

Εξίσου σημαντική είναι η πολιτιστική διάσταση των διμερών σχέσεων. Δράσεις όπως το φεστιβάλ NAMASTE CYPRUS και οι συνεργασίες με το Υφυπουργείο Πολιτισμού, στο πλαίσιο των σχετικών συμφωνιών και μνημονίων συνεργασίας, δημιουργούν ευκαιρίες γνωριμίας των δύο λαών με την ιστορία, τις παραδόσεις και τον σύγχρονο πολιτισμό τους. Μέσα από αυτές τις πρωτοβουλίες, η πολιτιστική διπλωματία συμβάλλει στην ενίσχυση της αμοιβαίας κατανόησης και στη δημιουργία ακόμη στενότερων δεσμών φιλίας.

Ο πολιτισμός αποτελεί ένα από τα πιο σταθερά θεμέλια της διεθνούς φιλίας. Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις, οι εκπαιδευτικές ανταλλαγές και οι επαφές μεταξύ κοινωνικών και επαγγελματικών ομάδων δίνουν ουσιαστικό περιεχόμενο στις σχέσεις των δύο χωρών, πέρα από τις επίσημες συναντήσεις και τις διπλωματικές ανακοινώσεις. Η συμβολή της Υπάτης Αρμοστείας στην προώθηση τέτοιων πρωτοβουλιών αναδεικνύει τη σημασία της συνεχούς επικοινωνίας μεταξύ των δύο κοινωνιών.

Η Κύπρος έχει πολλά να κερδίσει από την περαιτέρω ανάπτυξη των σχέσεων της με την Ινδία. Η συνεργασία στην οικονομία, στην επιχειρηματικότητα, στην άμυνα, στην τεχνολογία και στον πολιτισμό προσφέρει σημαντικές δυνατότητες, που αξίζει να αξιοποιηθούν μέσα από έναν μακροπρόθεσμο σχεδιασμό. Η συστηματική διπλωματική δραστηριότητα του Υπάτου Αρμοστή και της Υπάτης Αρμοστείας στη Λευκωσία συμβάλλει στην προώθηση αυτής της προσπάθειας και στην ενίσχυση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης.

Ταυτόχρονα, η ποιότητα μιας διμερούς σχέσης δεν αποτυπώνεται μόνο στον αριθμό των συμφωνιών που υπογράφονται ή στις εμπορικές συναλλαγές

που πραγματοποιούνται. Αποτυπώνεται και στον τρόπο με τον οποίο μια χώρα αντιμετωπίζει τους πολίτες της άλλης που ζουν και εργάζονται στο έδαφός της. Η διασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών εργασίας για τους Ινδούς πολίτες στην Κύπρο πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ευρύτερης συνεργασίας των δύο κρατών.

Η προστασία των εργαζομένων δεν είναι απλώς ένα ανθρωπιστικό ζήτημα. Είναι ζήτημα κράτους δικαίου, θεσμικής αξιοπιστίας και αμοιβαίου σεβασμού. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση κάθε περιστατικού εκμετάλλευσης και η διασφάλιση ίσων προστασιών από την εργατική νομοθεσία ενισχύουν τις βάσεις πάνω στις οποίες μπορούν να αναπτυχθούν ακόμη στενότερες σχέσεις μεταξύ Κύπρου και Ινδίας.

Ο Υπάτος Αρμοστής της Ινδίας, κ. Manish, και η Υπάτη Αρμοστεία στη Λευκωσία έχουν ουσιαστικό ρόλο στην προώθηση του διαλόγου και στην περαιτέρω ενδυνάμωση των διμερών δεσμών. Η συνέχιση αυτής της προσπάθειας μπορεί να συμβάλει στην υλοποίηση των κοινών στόχων, στην ανάπτυξη νέων συνεργασιών και στην περαιτέρω αναβάθμιση της σχέσης των δύο κρατών.

Το ζητούμενο είναι οι σχέσεις αυτές να ενισχύονται σε όλα τα επίπεδα: από τις κυβερνητικές επαφές και τις επιχειρηματικές συνεργασίες έως την καθημερινότητα των ανθρώπων. Γιατί η πραγματική φιλία μεταξύ δύο χωρών δεν κρίνεται μόνο από όσα προσφέρουν η μία στην άλλη σε οικονομικό και διπλωματικό επίπεδο, αλλά και από το κατά πόσο διασφαλίζουν ότι οι πολίτες τους αντιμετωπίζονται με δικαιοσύνη, σεβασμό και αξιοπρέπεια.

Αυτή είναι η βάση πάνω στην οποία μπορεί να οικοδομηθεί μια ακόμη ισχυρότερη και ουσιαστικότερη εταιρική σχέση μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Ινδίας, προς όφελος των δύο λαών και των μελλοντικών γενεών.

Η βρετανική πρόταση του 1915 για την παραχώρηση της Κύπρου στην Ελλάδα και το ιστορικό δίλημμα της Αθήνας

ΑΠΟΨΗ “
ΔΡ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ
(ΝΤΙΝΟΣ) ΑΥΓΟΥΣΤΗ*

Για τους Έλληνες της Κύπρου, η Ένωση της Μεγαλονήσου με την Ελλάδα αποτέλεσε διαχρονικά έναν από τους βασικότερους εθνικούς και πολιτικούς στόχους, ο οποίος θεμελιωνόταν στην αντίληψη της κοινής ιστορικής πορείας, των κοινών αγώνων, της κοινής γλώσσας και θρησκείας και των πολιτισμικών δεσμών με τον ευρύτερο ελληνικό χώρο.

Η αξίωση αυτή προσέλαβε μείζονα πολιτική σημασία και εκδηλώθηκε με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της βρετανικής αποικιοκρατίας, όταν το αίτημα της Ένωσης αναδείχθηκε σε κεντρικό άξονα της πολιτικής κινητοποίησης του Κυπριακού Ελληνισμού. Η εγκαθίδρυση της βρετανικής διοίκησης (πρώτα επί ενοικίω, το 1878 από την Οθωμανική Αυτοκρατορία και το 1914 με επίσημη προσάρτηση στη Βρετανική Αυτοκρατορία) αναζωπύρωσε τις προσδοκίες των Ελλήνων της Κύπρου για την εκπλήρωση αυτού του εθνικού οράματος, καθώς η μεταβολή του καθεστώτος διακυβέρνησης δημιουργησε ελπίδες για

την ευνοϊκή διεύθυνση του κυπριακού ζητήματος. Ωστόσο, η σταδιακή διαμόρφωση της βρετανικής αποικιακής πολιτικής με την πάροδο του χρόνου οδήγησε στη διάψευση των προσδοκιών αυτών, εντείνοντας την πολιτική αντιπαράθεση και ενισχύοντας τις διεκδικήσεις για αυτοδιάθεση.

Ο ένοπλος αγώνας της Εθνικής Οργάνωσης Κυπρίων Αγωνιστών (ΕΟΚΑ) κατά των Άγγλων κατακτητών αποτέλεσε το τελευταίο και πιο οργανωμένο απελευθερωτικό κίνημα των Ελλήνων της Κύπρου, με μοναδικό στόχο την Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα. Ωστόσο, παρά τις θυσίες και τα ολοκαυτώματα των αγωνιστών/ανταρτών της, ο στόχος αυτός δεν επιτεύχθηκε. Έφερε όμως την ανεξαρτησία της Μεγαλονήσου και την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Το 1915 καταγράφηκε μία από τις σημαντικότερες στιγμές στην ιστορία του κυπριακού ζητήματος, καθώς η βρετανική κυβέρνηση πρότεινε την παραχώρηση της Κύπρου στην Ελλάδα, με αντάλλαγμα τη συμμετοχή της στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Η

Κυβέρνηση του Αλέξανδρου Ζαΐμη, ωστόσο, απέρριψε την πρόταση, σε μια απόφαση που συνδέθηκε άμεσα με τις συνθήκες του Εθνικού Δικασμού.

Ήταν 17 Οκτωβρίου 1915, όταν η Αθήνα έλαβε μια πρόταση που θα μπορούσε να αλλάξει τον ρουν της Ιστορίας για την Κύπρο. Η Μεγάλη Βρετανία προσφερόταν να παραχωρήσει τη Μεγαλονήσο στην Ελλάδα, υπό έναν βασικό όρο: να εγκαταλείψει την ουδετερότητά της και να συνδράμει άμεσα προς τη Σερβία, η οποία δεχόταν επίθεση από τη Βουλγαρία. Ο Βρετανός πρέσβης στην Αθήνα, Φράνσις Έλιοτ, μετέφερε την προσφορά στον Πρωθυπουργό Αλέξανδρο Ζαΐμη, κατόπιν εντολής του Βρετανού Υπουργού Εξωτερικών, Έντουαρντ Γκρέι. Η πρόταση προέβλεπε τη μεταβίβαση της Κύπρου στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως από την τελική έκβαση του πολέμου.

Ο Ζαΐμης ζήτησε χρόνο προκειμένου να ενημερώσει τον Βασιλιά Κωνσταντίνο. Σύμφωνα με τον Καθηγητή Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, Πέτρο Παπαπολυβίου, χρειάστηκαν δύο ημέρες μέχρι να

συναντηθεί μαζί του. Η Ελλάδα βρισκόταν ήδη στη δίνη του Εθνικού Δικασμού. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος υποστήριξε τη σύμμαχία με την «Αντάντ», ενώ ο Βασιλιάς Κωνσταντίνος επέμενε στην πολιτική της ουδετερότητας. Ο Βενιζέλος είχε μόλις εξαναγκαστεί σε παραίτηση και ο Ζαΐμης είχε αναλάβει την Πρωθυπουργία.

Στις 21 Οκτωβρίου 1915, η ελληνική Κυβέρνηση απάντησε επισήμως στη βρετανική πρόταση. Ευχαρίστησε τη Μεγάλη Βρετανία για την προσφορά της, αλλά δήλωσε ότι η κατάσταση της χώρας δεν επέτρεπε την ανάληψη στρατιωτικής δράσης. Στις 26 Οκτωβρίου, ο Έντουαρντ Γκρέι επιβεβαίωσε στη Βουλή των Κοινοτήτων ότι η προσφορά δεν ίσχυε πλέον, καθώς η Ελλάδα δεν είχε ανταποκριθεί στον όρο της άμεσης στρατιωτικής συνδρομής προς τη Σερβία.

Υπάρχει, ωστόσο, και μια άλλη διάσταση του ζητήματος, την οποία λίγοι αναφέρουν. Η αποδοχή της βρετανικής πρότασης θα σήμαινε την εγκατάλειψη της ουδετερότητας και την εμπλοκή της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, με

συνέπειες που θα μπορούσαν να επεκταθούν και στο μέτωπο των Βαλκανίων. Εκεί, κατά την εκστρατεία της Καλλίπολης, χάθηκαν αμέτρητες ανθρώπινες ζωές. Επομένως, το ερώτημα που ανακύπτει είναι κατά πόσον η αποδοχή της πρότασης για την Κύπρο θα μπορούσε να οδηγήσει την Ελλάδα και σε άμεση στρατιωτική εμπλοκή στις επιχειρήσεις αυτές, με απρόβλεπτες συνέπειες.

Η ιστορία, βεβαίως, δεν γράφεται με υποθέσεις. Ωστόσο, η βρετανική πρόταση του 1915 παραμένει ένα από τα μεγάλα ιστορικά «αν», που συνδέουν άρρηκτα την πορεία της Κύπρου με τις κρίσιμες αποφάσεις της Μετροπολιτικής Ελλάδας.

Υπογράφο: Η μετέπειτα στάση των Βρετανών δίνει το δικαίωμα της αμφιβολίας για το αν θα τηρούσαν τις υποσχέσεις τους. Καλό είναι να θυμόμαστε ότι και το 1940, τις ίδιες ακριβώς υποσχέσεις έδιναν, όταν μας έταξαν λαγούς με πετραχήλια απ' τα Λονδίνα τους...
*Ακαδημαϊκός - Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, από το Μονάγρι Λεμεσού
av.avgoustinos@gmail.com

Ο Δήμος Λεμεσού ενισχύει το φιλανθρωπικό έργο της Ιεράς Μητρόπολης Λεμεσού

Στο πλαίσιο της διαρκούς στήριξης των ευάλωτων ομάδων της πόλης και της ενίσχυσης του κοινωνικού ιστού, πραγματοποιήθηκε συνάντηση του Δημάρχου Λεμεσού Γιάννη Αρμεύτη με τον Μητροπολίτη Λεμεσού, κ.κ. Αθανάσιο, στην παρουσία Δημοτικών Συμβούλων, στην Ιερά Μητρόπολη Λεμεσού. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης, και κατόπιν ομόφωνης απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου, παραδόθηκε στον Πανιερότατο οικονομική χορηγία του Δήμου Λεμεσού, ύψους €3.500, για την ενίσχυση και στήριξη του έργου των συσσιτίων που

επιτελεί η Μητρόπολη. Ο Δήμος Λεμεσού αναγνωρίζει το σπουδαίο και θεάρεστο φιλανθρωπικό έργο της Ιεράς Μητρόπολης

Λεμεσού, η οποία στέκεται καθημερινά στο πλευρό εκατοντάδων συνδημοτών και κυρίως φοιτητών που έχουν ανάγκη.

Δέκα χορηγίες της κινεζικής πρεσβείας σε ακαδημαϊκούς και φοιτητές/ριες του ΤΕΠΑΚ

Δέκα χορηγίες σε μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού και φοιτητές/ριες του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) απονεμήθηκαν στις 13 Οκτωβρίου 2026, στο πλαίσιο ειδικής τελετής που πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο, παρουσία του νέου Πρέσβη της Κίνας στην Κύπρο, Γιανγκ Γιουντύνγκ. Οι χορηγίες απονεμήθηκαν στο πλαίσιο του θεσμού των Χορηγιών του Πρέσβη της Κίνας, ο οποίος αποσκοπεί στην ενίσχυση της συνεργασίας και της αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ Κύπρου και Κίνας, ιδιαίτερα στους τομείς της εκπαίδευσης, της έρευνας και του πολιτισμού. Συγκεκριμένα, πέντε μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του ΤΕΠΑΚ έλαβαν χορηγίες για την υλοποίηση καινοτόμων πρωτοβουλιών και την ανάπτυξη ερευνητικών συνεργασιών με πανεπιστημιακά ιδρύματα της Κίνας. Παράλληλα, πέντε φοιτητές και φοιτήτριες του Πανεπιστημίου βραβεύθηκαν για την προσπάθειά τους να μάθουν την κινεζική γλώσσα και για τη συμμετοχή τους σε πολιτιστικές

δραστηριότητες που συμβάλλουν στην προώθηση της κινεζικής γλώσσας και κουλτούρας. Στο πλαίσιο της επίσκεψής του, ο Πρέσβης της Κίνας συναντήθηκε με την ηγεσία του ΤΕΠΑΚ, με την οποία αντάλλαξε απόψεις για τις προοπτικές περαιτέρω ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ του Πανεπιστημίου και πανεπιστημιακών ιδρυμάτων της Κίνας. Ο κ. Γιανγκ Γιουντύνγκ επισκέφθηκε επίσης το Ινστιτούτο Κομφούκιου του ΤΕΠΑΚ, το οποίο λειτουργεί στο πλαίσιο συνεργασίας του Πανεπιστημίου με το Πανεπιστήμιο Hangzhou Dianzi της Κίνας. Κατά την

επίσκεψη συζητήθηκαν οι δυνατότητες περαιτέρω στήριξης και ανάπτυξης του Ινστιτούτου, με έμφαση στην ενίσχυση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων και των πολιτιστικών δραστηριοτήτων που προωθούν την εκμάθηση της κινεζικής γλώσσας και τη γνωριμία με τον κινεζικό πολιτισμό. Η επίσκεψη του Πρέσβη και η απονομή των χορηγιών ανέδειξαν τις προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξης της συνεργασίας του ΤΕΠΑΚ με πανεπιστημιακά ιδρύματα και φορείς της Κίνας, ιδιαίτερα στους τομείς της εκπαίδευσης, της έρευνας και του πολιτισμού.

200 ταλέντα ξεχώρισαν στο Robotex Cyprus 2026

Άλλη μια καθ' όλα επιτυχημένη Τελετή Βράβευσης Robotex Cyprus 2026 διοργανώθηκε από τον Κυπριακό Σύνδεσμο Πληροφορικής (Cyprus Computer Society - CCS) και φιλοξενήθηκε από την Τράπεζα Κύπρου στις 14 Οκτωβρίου 2026. Στην εκδήλωση βραβεύθηκαν οι νικητές και οι νικήτριες του 9ου Παγκύπριου Διαγωνισμού Εκπαιδευτικής και Αθλητικής Ρομποτικής Robotex, που πραγματοποιήθηκε με επιτυχία τον περασμένο Ιούνιο και τελούσε υπό την αιγίδα του Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής. Την εκδήλωση χαιρέτισε ο κ. Πάμπος Χριστοδούλου, ο νέος Πρόεδρος του Οργανισμού Νεολαίας (ΟΝΕΚ), που είναι εκ των συνδιοργανωτών του Robotex Cyprus. Τα παιδιά συνεχάρη επίσης ο Υφυπουργός Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, την ομιλία του οποίου εκφώνησε η κ. Σταύρη Τίτοφα, Αν. Γεν. Διευθύντρια του Υφυπουργείου. Πριν από την έναρξη της τελετής, τα παιδιά και οι οικογένειές τους είχαν την ευκαιρία να φωτογραφηθούν στο AI Photobooth και να λάβουν μέρος στους διαγωνισμούς JOEY Memory Game και επίλυσης Κύβου Rubic, όλα προσφορά της Τράπεζας Κύπρου. Τους νικητές των διαγωνισμών ανακοίνωσε η κ. Έλλη Ιωαννίδου, Διευθύντρια Εταιρικής Κοινωνικής Υπευθυνότητας της Τράπεζας Κύπρου.

Η εκδήλωση ξεκίνησε με τη βράβευση των εθελοντών και ολοκληρώθηκε με τη βράβευση των προπονητών. «Με αυτόν τον τρόπο αναγνωρίζουμε και τιμούμε τη διαχρονική συμβολή όλων όσοι συνεισφέρουν στην ανάπτυξη και την καθιέρωση του θεσμού Robotex στην Κύπρο», δήλωσε ο Πρόεδρος του CCS, Ανδρέας Λούτσιος. Πρωταγωνιστές της εκδήλωσης ήταν οι 200 ρομποτιστριες και ρομποτιστές -μαθητές, μαθήτριες, φοιτητές, φοιτήτριες και ενήλικες- που διακρίθηκαν με τις ομάδες τους στην τελική φάση για πάνω από 25 διαφορετικές προκλήσεις του διαγωνισμού! Τα βραβεία, σχεδιασμένα και κατασκευασμένα από τη Robo, απονεμήθηκαν από εκπροσώπους των φορέων που σπρίζουν τη διοργάνωση. Ανάμεσά τους συγκαταλέγονται το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, το Πανεπι-

στήμιο Κύπρου, το ΕΤΕΚ, το IET Cyprus, και οι εταιρείες XM, Neapolis, IC DL, Novatex, ZEBRA και Netinfo. Σημειώνεται ότι μαθητές λυκείου παρέλαβαν υποτροφίες που προσφέρθηκαν από τα ιδιωτικά πανεπιστήμια NUP, EUC, UNIC, UoL, Frederick, UCLan και AUB Mediterraneo. Με το βλέμμα στραμμένο στη διεθνή σκηνή, αρκεί από τους νικητές του Robotex Cyprus ετοιμάζονται να ταξιδέψουν τον Δεκέμβριο στη Νότια Κορέα, με τη στήριξη του Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας, εκπροσωπώντας την Κύπρο στο Robotex International. Ευχόμαστε στις ομάδες μας κάθε επιτυχία, με την προσδοκία ότι θα συνεχίσουν την παράδοση των διεθνών διακρίσεων, ενισχύοντας ακόμη περισσότερο την παρουσία της Κύπρου στον παγκόσμιο χώρο της εκπαιδευτικής ρομποτικής.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Χατζηθανασίου Κωνσταντίνος, Αρχ. Μακαρίου Γ' 17, δίπλα από MTN και πλησίον φούρνου Ζορπάς, Λακατάμεια, τηλ.: 22002237, 99466134.

Νικολάου – Πίτερ Ανδρέας, Αγίου Ανδρέα 12, 100 μ. από την εκκλησία Παλουριώτισσας προς Άγιο Αντώνιο, δίπλα από λουκουμάδες Μικαλάκη, τηλ.: 22430032, 22424078.

Πέτσα Άγγελος, Λεωφόρος Τσερίου 150 Β&Γ, Στρόβολος, τηλ.: 22590595, 99562445.

Μένοικος Κυριάκος, Λεωφ. Κυρηνείας 53, Συνοικισμός Πλατύ, πλησίον εισόδου ΣΚΑΛΗ, Αγλαντζιά, τηλ.: 22005704. Γκομπριάλ Ναμπίλ Γιάννης, 28ης Οκτωβρίου 28 Β&Γ, έναντι κινηματογράφου ΟΘΕΛΛΟΣ, Έγκωμη, τηλ.: 22590447, 22819910.

Αντωνίου Ανδρέας, Ιωάννη Κρανιδιώτη 111, έναντι φούρνου Vienna, Λατσιά, τηλ.: 22105395.

ΛΕΜΕΣΟΣ

Γιαννακού Ελένη, Μελίνας Μερκούρη 62, Πολεμίδα, δρόμος Λυκείου Πολεμιδιών, δίπλα από το ταχυδρομείο Πολεμιδιών, τηλ.: 25221022.

Κούρτελλου Χρυστάλλα, Σπύρου Κυπριανού & Βασιλέως Κωνσταντίνου 84, φώτα Σπύρου Κυπριανού & δρόμος Τσιρείου Δημοτικού, τηλ.: 25870288, 25737455.

Τσογκαράκης Αλέξιος, Ναυπλίου 20, δρόμος πολυκλινικής ΥΓΕΙΑ, τηλ.: 25355624, 99692879.

Βρυώνη Δέσποινα, Νικοδήμου Μυλωνά 34, μετά τα φώτα Αριέλ προς κυκλικό κυκλοφοριακό κόμβο Δικαστηρίων, 1ος δρόμος αριστερά, τηλ.: 25898030, 99898030.

Παράς Κυριάκος, Μιχαήλ Ζαβού 102, 200 μ. ανατολικά από Sports Direct στον Άγιο Αθανάσιο, δίπλα από το γυμναστήριο Olympia Centre, τηλ.: 25522777, 99977171.

ΛΑΡΝΑΚΑ

Παναγιώτου Μικαέλλα, Λεωφ. Πανικολή 39, απέναντι από το Στάδιο Αντώνης Παπαδόπουλος (Ανόρθωσης), τηλ.: 24251166, 24663635.

Ιωαννίδου Χρυστάλλα, 1ης Απριλίου 29, τηλ.: 24650565, 99917405.

Ευθυμίου Έλενα, Λεωφ. Αρχ. Μακαρίου Γ' 111, Αραδίππου, πλησίον κυκλικού κυκλοφοριακού κόμβου Βιομηχανικής Αραδίππου - 200 μ., τηλ.: 24727232, 99023693.

ΠΑΦΟΣ

Βαρναβίδου Σταυρούλα, Νικολάου Νικολαΐδη 62, 100 μ. από το Λύκειο Κύκκου προς τα Δικαστήρια, τηλ.: 26943424, 26949727.

Γαβριήλ Γιάννης, Μακαρίου Γ' 11, Πόλις Χρυσοκούς, τηλ.: 26321167, 99413411.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

Κιαγιάς Γιώργος, Σωτήρας 6 Α, πλησίον κλινικής Λητώ, Παραλίμνι, τηλ.: 23827020, 23744353.

Λίλη Γ. Νίκος, Ελευθερίας 19, Δερύνεια, τηλ.: 23828701, 23740380.

ΚΕΝΤΡΑ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ ΠΙ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 22502019, Ιπποκράτειο Νοσοκομείο, 6-12 Ψαρών, 2408 Έγκωμη.

ΛΕΜΕΣΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 25200194, Mediterranean Hospital, Στυγός 9, 3117 Αγία Φύλα.

ΛΑΡΝΑΚΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 24636343, Ιατρικό Κέντρο Αγία Μαρίνα, Παύλου Βαλδασεριδίου 10, 6018 Λάρνακα.

ΠΑΦΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για

παιδιά, 26848113, Ιδιωτικό Νοσοκομείο Ευαγγελισμός, Βασιλέως Κωνσταντίνου 82, 8021 Πάφος.

ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 23849400, Πολυκλινική Λητώ, Λεωφόρος Σωτήρας 8, 5286 Παραλίμνι.

Ώρες λειτουργίας: 11.00 – 17.00. Επιπρόσθετα, το τηλεφωνικό κέντρο θα ξεκινά τη λειτουργία του 30 λεπτά πριν από την έναρξη λειτουργίας των ΥΕ.

Εκδρομές

Το Ινστιτούτο Ελληνικού Πολιτισμού διοργανώνει τις πιο κάτω εκδρομές στην Ελλάδα και καλεί τους ενδιαφερόμενους να δηλώσουν συμμετοχή το συντομότερο. 18-27/11 Ιαματική - φυσιολατρική - πολιτιστική εκδρομή Λουτρά Πόζαρ – Αρχαία Πέλλα, Έδεσσα, Νάουσα/Πάρκο Αράπτισας Αγίου Νικολάου, Καϊμακτσαλάν/Π. Αγ. Αθανάσιος, Σκήπη Βέροιας/ Άλιακμωνας, Βεργίνα/Ανάκτορο Αιγών, Πάικο/Γουμένισσα/Μονή Οσίου Νικοδήμου, Πηγές Αραβησσού, Θεσσαλονίκη. 6-10/12 Χριστουγεννιάτικη Μαγεία στον Μύλο Ξωπικών στα Τρίκαλα, με εξορμήσεις στα Μετέωρα και τη Λίμνη Πλαστήρα συνδυασμένες με διαδρομές φθινοπωρινής πολυχρωμίας στην Αλπική Πίνδο, στην Ελάτη, στο Περιούλι και προσκυνήματα στη Μονή Πόρτα Παναγιά, τη Μονή Κορώνης και επίσκεψη στον μαγευτικό καταρράκτη της Παλαιοκαρυάς. Δηλώσεις συμμετοχής: Ινστιτούτο 99931000, 96674383, Skylab Travels 22775639, Αχαιών 8, Λευκωσία. Αναλυτικά προγράμματα για όλες τις εκδρομές: www.iep.org.cy.

Ετήσια Γενική Συνέλευση ΣΚΟΛΑΡ

Καλούνται όλα τα μέλη του Σκοπευτικού Ομίλου Λάρνακας στην Ετήσια Γενική Συνέλευση, που θα γίνει την Παρασκευή, 6 Νοεμβρίου 2026 και ώρα 18:00, στο Ολυμπιακό Σκοπευτήριο

Λάρνακας. Ημερήσια Διάταξη Γενικής Συνέλευσης: Διαπίστωση απαρτίας, Έγκριση πρακτικών προηγούμενης Γενικής Συνέλευσης, Λογοδοσία Προέδρου επί των πεπραγμένων, Έκθεση του Λογιστικού/Ελεγκτικού Γραφείου επί των οικονομικών καταστάσεων για το έτος 2025, Έγκριση του Οικονομικού απολογισμού, Διορισμός Εξωτερικού Λογιστικού/Ελεγκτικού Γραφείου για το έτος 2027, Διάφορα. Οποιοδήποτε μέλος του Σκοπευτηρίου έχει οποιαδήποτε εισήγηση, παρακαλείται όπως την υποβάλει γραπτός, τουλάχιστον 48 ώρες πριν από την Ετήσια Γενική Συνέλευση στη Διεύθυνση του Σκοπευτηρίου.

Φιλανθρωπικό απογευματινό τσάι

Πραγματοποιήθηκε στις 29 Σεπτεμβρίου 2026 το φιλανθρωπικό απογευματινό τσάι του Παγκύπριου Αντιελευχαιμικού Συνδέσμου «ΖΩΗ», στην οικία της κας Φωτεινής Παπαδοπούλου, με αριθμό άδειας εράνου Ν.Π. 46/2026. Τα έσοδα από την πώληση εισιτηρίων ανήλθαν σε €3.525,00, τα έσοδα σε €217,50, ενώ τα καθαρά έσοδα υπέρ του Συνδέσμου ανήλθαν σε €3.307,50. Ο Σύνδεσμος εκφράζει τις εγκάρδιες ευχαριστίες του προς την κα Παπαδοπούλου για τη θερμή φιλοξενία και τη διαχρονική της στήριξη, καθώς και προς όλους όσοι τίμησαν την εκδήλωση με την παρουσία και την προσφορά τους.

ΚΥΠΕΛΛΟ ΟΝΟΜΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑ

Μήπως θα ήταν καλύτερα χωρίς «ειδικές ρυθμίσεις», «προνόμια», αλλά και τις ελάχιστες πιθανότητες έκπληξης;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΚΑΥΚΑΡΙΔΗΣ

Επίκαιρο το θέμα, κάθε Τετάρτη, εδώ και δύο εβδομάδες, αλλά και στη συνέχεια έχουμε τους αγώνες της πρώτης φάσης του Κυπέλλου Κόκα Κόλα. Για να δημιουργηθεί το καστ των «16» ομάδων για την επόμενη φάση. Το ενδιαφέρον είναι το πώς θα δημιουργηθεί. Μιλούμε για το Κύπελλο Α' και Β' Κατηγορίας. Λοιπόν, η διαδικασία λέει ότι στον θεσμό συμμετέχουν όλες οι ομάδες 1ης και 2ης κατηγορίας. Δηλαδή 30 ομάδες, αν υπήρχε πραγματική συμμετοχή όλων. Δεν βγαίνουν τα 16 ζευγάρια που χρειάζονται, αλλά αυτό μπορεί εύκολα να λυθεί με ρύθμιση, ας πούμε με τη συμμετοχή των δύο εκ των τριών ομάδων που έπεσαν στην 3η κατηγορία. Η πραγματική όμως διεξαγωγή στη φετινή χρονιά (και με παρόμοιες διαδικασίες τα τελευταία χρόνια) λέει: Οι ομάδες που συμμετέχουν σε ευρωπαϊκή League Phase, η

εν δυνάμει κυπελλούχος και η φιναλίστ απαλλάσσονται από τους αγώνες της πρώτης φάσης και περνούν στους «16». Στην προκειμένη περίπτωση φέτος, οι ομάδες είναι τρεις, αφού η Πάφος είναι κυπελλούχος και έχει εξασφαλίσει είσοδο σε ευρωπαϊκή League Phase. Πέρασαν χωρίς αγώνα επίσης η Ομόνοια (πρωταθλήτρια) και ο Απόλλων (φιναλίστ Κυπέλλου). Αλλά δεν είναι οι μόνες. Άλλες τρεις ομάδες, δύο από τη 2η κατηγορία (ΕΝΠ, ΑΣΙΑ) και μία από την 1η κατηγορία (Ανόρθωση), μετά την κλήρωση πέρασαν χωρίς αγώνα. Άρα 6 ομάδες πήγαν κατευθείαν στους «16». Απ' εκεί και πέρα, έγινε κλήρωση και προέκυψαν 10 ζευγάρια. Τα νούμερα δεν βγαίνουν, 26 ομάδες μετρούμε από τις 30. Λείπουν τέσσερεις. Πού είναι; Δεν δήλωσαν συμμετοχή από τη Β' Κατηγορία η Αναγέννηση Δερύνειας, η Αγία Νάπα, η ΜΕΑΠ και η ΠΑΕΕΚ. Γιατί; Επειδή δεν έχουν κίνητρο, δεν πολυσυμφέρει και υπάρχουν λόγοι.

Αν μη τι άλλο... έδρα

Αφού επιπλέον στην κλήρωση για τα δέκα ζευγάρια αποκλείστηκε η πιθανότητα να αγωνιστούν μαζί ομάδες της 1ης κατηγορίας, είχαμε γκρουπ ισχυρών και ανίσχυρων. Δεν φαίνεται

όλο αυτό να μυρίζει και πολύ Κύπελλο, πραγματικό Κύπελλο. Έχει... τρύπες. Σε καμία χώρα δεν γίνονται όλες αυτές οι ρυθμίσεις σε καθαρή νοκ-άουτ διαδικασία. Πέρνα εσύ αυτόματα, πέρνα εσύ με κλήρωση κλπ, κάνε διαχωρισμό κατηγοριών. Αντιλαμβάνομαι πλήρως την τάση να βοηθηθούν οι ομάδες που

“

Δεν υπάρχει ιδανικό σενάριο, αλλά τουλάχιστον ας γίνουν ενέργειες, ώστε να είναι περισσότερο «δίκαιη και ισόνομη» η διαδικασία

μας εκπροσωπούν επάξια στην Ευρώπη, αλλά δεν δίνεις ένα πλεονέκτημα, έστω και μικρό, μ' αυτόν τον τρόπο; Γιατί επίσης να λαμβάνουν πλεονέκτημα ο περιονός κυπελλούχος και ο φιναλίστ, άσχετα με την ευρωπαϊκή τους πορεία; Θα πει κάποιος για τους Ευρωπαίους, θα υπήρχε δυστοκία να

βρεθεί μέχρι τον Δεκέμβριο ελεύθερη Τετάρτη, αλλά πάλι, σε όλες τις χώρες υπάρχει η ίδια ακριβώς εικόνα.

Ευτυχώς, για να βάλουμε και κάτι σωστό, εδώ και πέντε χρόνια η ΚΟΠ αποφάσισε τη διεξαγωγή μονών αγώνων. Διπλά παιχνίδια γίνονται μόνο στα ημιτελικά. Οπότε δημιουργείς προϋποθέσεις έκπληξης. Αλλά υπάρχει και το... άλλο. Ο διαχωρισμός των ομάδων στην τρέχουσα φάση, στα δέκα ζευγάρια. Δέκα ομάδες 1ης κατηγορίας, εναντίον 10 της 2ης κατηγορίας. Η κληρωτίδα μάλιστα δεν είχε κέφια και από τα μπαλάκια προέκυψαν οκτώ παιχνίδια, όπου η γηπεδούχος είναι η ομάδα της 1ης κατηγορίας. Πόσες είναι οι πιθανότητες να γίνει έκπληξη; Ελάχιστες. Ναι, ο Ακρίτας παραλίγο να αποκλείσει την ΑΕΚ, αλλά και πάλι, ιστορικά και πρακτικά ομιλούντες, η «βόμβα» είναι σχεδόν απίθανη. Η διαφορά δυναμικότητας και επιπέδου ανάμεσα στην 1η και τη 2η κατηγορία είναι πολύ μεγάλη. Ακόμη και αν συγκρίνουμε την ουραγό της 1ης και την πρωτοπόρο της 2ης. Αφού όμως το σύστημα διεξαγωγής προβλέπει ειδικές ρυθμίσεις, τουλάχιστον ας γίνονται αλλημίες. Να εξασφαλίζεται μέσω κλήρωσης ότι στην 1η αυτή φάση, γηπεδούχος

θα είναι η ομάδα 2ης κατηγορίας. Το κίνητρο θα είναι μεγαλύτερο. Στο κάτω-κάτω, πέρα από 90 λεπτά εμπειρίας και μάλλον δοκιμασίας, η θα κερδίσει, ας πούμε, στις 28 Οκτωβρίου ο Χαλκάνορας, όταν θα αγωνιστεί στο ΓΣΠ με τον ΑΠΟΕΛ; Ενώ αν ήταν γηπεδούχος θα τοιμούσε και ένα καλό ποσό (για τα δικά του δεδομένα) από τα εισιτήρια που θα διέθεταν οι «φίλοι» των «γαλαζοκιτρίνων». Η της κάθε ομάδας που έχει μπόλικο κόσμο. Ειδικά αν υπάρχει καθολική συμμετοχή στη φάση αυτή χωρίς εξαιρέσεις. Οκτακόσια, χίλια εισιτήρια, είναι καλή είσοδρα. Παρά το απόλυτο μηδέν, όταν ο «μικρός» είναι και φιλοξενούμενος. Συν, φυσικά, πως έστω και με λίγες παραπάνω πιθανότητες θα μπορούσε να γίνει κάθε τόσο και η έκπληξη. Ειδικά αν στο ζευγάρι δεν μπαίνει μεγάλη ομάδα 1ης κατηγορίας. Δεν υπάρχει ιδανικό σενάριο μεν, αλλά τουλάχιστον ας γίνουν ρυθμίσεις, ώστε να είναι περισσότερο «δίκαιη» η διαδικασία. Δίνοντας και κίνητρο στις ομάδες 2ης κατηγορίας. Αποψή μου, συμμετοχή όλων, ελεύθερη κλήρωση, άρα και πιθανότητα να πάει πιο μακριά μία ομάδα 2ης κατηγορίας. Αν θα γίνονται εξαιρέσεις, τουλάχιστον ας παίρνει ο «μικρός» το πλεονέκτημα έδρας.